RĂSPUNDE SCRISORILOR VOASTRE LITERARE POETUL

VIRGIL TEODORESCU

Atelier literar

ILINA VIȘINESCU, Corbeni — județul Argeș
Ai dreptate. Poezia nu se poate povesti și nici nu se poate **explica**, decît înlocuind imaginea cu o altă imagine, ca să zicem așa, de ordin filozofic. Dar aceste cuvinte care îți lipsesc **există**, există undeva cu multiplele lor înțelesuri, uneori contradictorii. Dar există, totodată, și o **pasiune poetică, o știință deosebită de poezie**, care te ajută să le descoperi. Nu e de ajuns, așadar, să lauzi poezia, ci să te silești să-i descoperi sursele, surprinzînd, poate, de la fereastra aceea mirifică, fereastră care, după cum bine spui, se cere să rămînă necontenit deschisă, momentul cînd «mor printre stînci neatinse, vulturii.» Repet ce-am spus: poeziile sînt pline de făgăduieli. Tipărim, în acest număr al revistei, poemul intitulat: «Cînd cîntă universul». Mai trimite și scrie-mi.

ADRIAN BADEA — Vaslui
Cu dragă inimă, aș fi recomandat publicarea poeziei «Închinare naturii», dar nu este cazul. De altfel, singur mărturisești că este prima dumitale poezie «terminată». Îmi permit să-ți spun, dacă ai încredere în mine, că nu e nici ea «terminată». O poezie nu se termină niciodată. Stîngace cum e, poezia prezentă dovedește, totuși, că arzi de dorința de a deveni poet. Mai trimite, deci. Dar nu imediat. Mai lasă să treacă un timp.

SORIN ROSENTZWEIG — Iași
Ai o viziune cosmică. Poeziile sînt remarcabile. Am ales, spre a fi publicat în acest număr al revistei, poemul: «Dorul pămîntului». Mai trimite.

ION MUREȘAN, Vultureni — Cluj
Ești înzestrat. Nu vreau să-ți dau sfaturi docte, care sînt, deseori, dăunătoare. Lasă-ți **fantezia poetică** să zboare în voie. Publicăm în acest număr al revistei, poemul: «Gîndurile amiezii», în care sînt mici greșeli de gramatică. Le-am îndreptat. Trimite.

CONSTANTIN MOISE — București
Continuă să scrii. «Aprob» poezia «Privire de piatră», în care sînt versuri frumoase: «Și pietrele plîng/ cînd văd că lumea/ de pe acest pămînt/ aduce mereu pietre/ dar care nu plîng». Nu știu cîți ani ai, dar nu e neapărat nevoie să mai crești pentru a scrie poezie adevărată. Poezia nu are vîrstă. Trimite.

B. MARIAN — Slatina
Textul trimis nu este concludent. Observ o bună cunoaștere a limbii române și însușiri de povestitor. Mi-ar trebui un material mai bogat, pentru a putea discuta.

MARIANA CHIVĂSUȚĂ, Tecuci — județul Galați
Dragă Mariana, respect sentimentele dumitale, cărora vrei să le dai vestmîntul poeziei, le respect și le laud. Trebuie să-ți spun însă că vestmîntul acesta nu este cel mai nimerit. Bănuiesc, din cele citite, că-ți plac foarte mult «Pastelurile» lui Alecsandri. Foarte bine. Dar oricît l-am iubi noi pe acest strălucit bard, din vremea lui pînă în zilele noastre, poezia a făcut pași uriași înainte și multe s-au schimbat în lume. Pentru această nouă imagine a realității «se cer alte cuvinte». Văd că te atrag versurile scrise de Arghezi, Marin Sorescu, Ana Blandiana. Zici că mai sînt și alții. Citește, caută și află.

P.S. VIOREL, comuna Scutelnici—Lipănescu—județul Buzău
Trebuie să-ți spun că versurile dumitale sînt facile. N-are nici un rost să iei, la întîmplare, versuri din producția folclorică și să le pui cap la cap, chiar dacă ești condus de cele mai bune intenții. Pe de altă parte, «calea miraculoasă a cifrelor» nu stînjenește nicidecum preocupările literare. Avem atîtea exemple de mari poeți matematicieni. Gîndește-te numai la Ion Barbu. La dumneata s-ar putea să aibă o influență binefăcătoare.

AURORA TOCACIU — București.
«Replica» mea este favorabilă. Sînt mai multe versuri frumoase (în înțeles artistic) și o poezie întreagă, ba chiar două: «Cioburi» și «Partid». Am stat în cumpănă dacă să dau publicității sau nu poezia «cioburi». M-am gîndit că e mai bine să amînăm puțin. Sînt sigur că ne vei trimite alte poeme, mai împlinite.

MIHAI DRAGOMAN, Alba Iulia — județul Alba (cu pseudonim)
Talent cert. Mi-au plăcut mai toate poeziile. Se vede că steaua dumitale tutelară este poetul Dumitru M. Ion, căruia îi adresezi scrisoarea. Acum, cînd adresantul s-a schimbat, aș vrea să-i rămîi fidel. Nu ai decît de cîștigat. Într-unul din numerele viitoare ale revistei vom publica o poezie. Vom alege atunci. Mai trimite.

IOLANDA ARDELEANU — Craiova
Nu-ți pot da nici o lămurire în legătură cu trusa de reporter, locul 13, carnetul de corespondent special, cele două rozete roșii și alte minunății. Voi ruga redacția să-ți scrie și să te «clarifice». Lungul poem eroic trimis nu-mi oferă elementele unei discuții temeinice. Așadar, te rog să mai trimiți.

MIHAI ȘERBAN, Gherla — județul Cluj.
Lucește ceva. O fi un ciob de sticlă? O fi o perlă? Nu știu. Mai trimite.

CRISTINA ANCA CONTA — București
Spirit meditativ. O filozofie încă elementară, cu legături prea directe între cauză și efect. Versuri corecte. Exerciții preliminare, folositoare. Împrumută gîndului un vers mai nobil.

FLORIN ENE — București
Cîți ani ai? După scris, nu prea mulți. Interesantă poezia dumitale. Mai trimite cîteva «probe» (asta, pentru că, în poezie, vorbești de furnal).

PETRU SCUTELNICU — Tîrgu Mureș
Felicitări pentru Diplomă și Insignă. Felicitări pentru atracția pe care o exercită asupra dumitale «fascinanții Carpați Apuseni». Cît despre versuri, te rog să fii de acord cu mine să amînăm felicitările. Aștept să citesc și alte poezii.

ADRIANA GRIGOROVICI — Constanța
Ne spui că i-ai cunoscut (pe eroi) «pentru întîia oară... încă din clasa a IV-a» și că i-ai îndrăgit «ascultînd muzica tainică a ruinelor, a monumentelor istorice». Sîntem nevoiți să te credem, avînd în vedere modul poetic de a te exprima. În ceea ce privește oda propriu-zisă, «Oda eroilor», ne este teamă că dorind să cuprinzi dintr-o dată o arie istorică prea largă, ai dat greș. Dacă te atrag asemenea compoziții stufoase, care cer, pe lîngă știința versificației, un suflu amplu, mărginește-te deocamdată să fixezi și să rezolvi, separat, anumite momente. Încearcă și mai trimite.

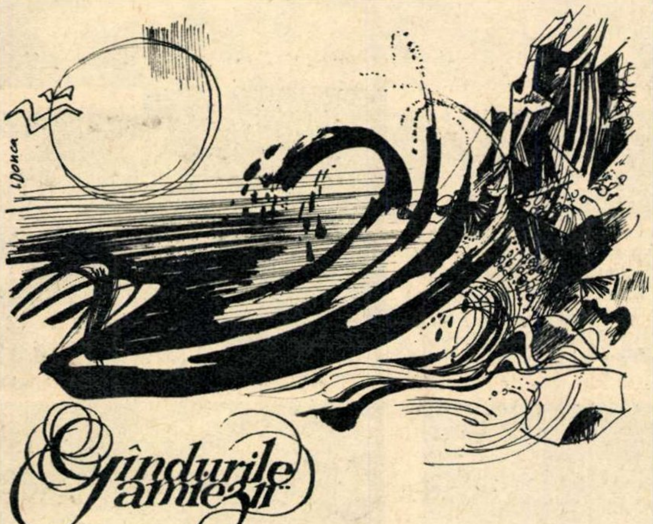

Gîndurile amiezii

Pe umărul apei timpul
curge în ochii dealului,
prin izvoare ce adapă pădurea
cu taine.
Soarele greu, ca o piatră,
îmi apasă ochii-n țărîna
fluidă și caldă.
Poiana sîngerează în trandafirii
sălbatici, culcați peste gînduri
și frunze.

ION MUREȘAN,
cl. a VIII-a, Vultureni, Cluj

Cînd cîntă universul

Cînd stîncile izbite de valuri
cîntă grav,
cu glas adînc, de orgă,
cînd dansează pădurile
asemenea zinelor — ușoare
raze de lumină,
cînd soarele coboară în mare
și, răsfrînt în miile de stropi,
rîde cu hohote nestăpînite,
cînd își aruncă munții
mantiile de seriozitate
și se prind în sălbatică horă,
atunci, să știi — e o nouă victorie.

E sărbătoarea unei noi victorii
a omului
cînd pare întreaga lume cuprinsă de o
ciudată beție.

E sărbătoarea unui nou zbor
în miimea zborurilor
pentru cucerirea spațiilor imense
ale supremului ideal.

E sărbătoarea unei noi victorii
cînd, de o ciudată beție
pare cuprins universul.

ILINA VIȘINESCU,
cl. a VIII-a, Corbeni, jud. Argeș

Dorul pămîntului

Apele grele de pește
își saltă în tremur de sălcii
oglinzile.
Sus, peste umerii brazilor,
lîngă zborul înalt al condorilor,
sfincșii cu frunți sfidătoare
întîmpină zorile.
Și încet, peste cîmpuri cu aur,
un freamăt de vară bogată
deșteaptă în mine și vise,
și dor și încredere.
Mă simt cu inima plină
de dorul încins al pămîntului,
azi cînd clădesc fără teamă
din dragoste caldă de glie
Un zid peste noaptea trecutului.

ROSENTZWEIG SORIN
Liceul nr. 1 „Mihail Sadoveanu", Iași.

EXCURSIE PE GLOB

Cîinii indienilor canadieni, ca [illegible] trapperilor

TRAPPERII

VÎNĂTORII ȚINUTURILOR ALBE

In urmă cu vreo opt decenii, o veste neașteptată făcea explozie în lume: în Alaska au fost descoperite filoane bogate de aur. În puțină vreme, valea fluviului Yukon, unde s-au instalat primele tabere ale căutătorilor de aur, este inundată de mii și mii de aventurieri, dornici să se înfrupte din avuțiile acestui ținut. În scurt timp însă, zăcămintele se epuizează și «febra aurului» scade treptat iar liniștea se așterne din nou peste spațiile Extremului-Nord american, acoperite mai tot timpul anului de zăpezi. Recent, în zonele de miazănoapte și răsăritene ale Alaskăi au fost descoperite întinse și bogate zăcăminte petrolifere. «Tăcerea albă» va cunoaște din nou agitația marilor centre industriale. «Noul Eldorado» — cum numesc azi ziarele ținuturile din Alaska și nordul Canadian — își așteaptă exploratorii, inginerii, sondorii. Deocamdată, e liniște. În ținuturile acestea iernile sosesc devreme, încă pe la începutul lui noiembrie, cînd mercurul se zgribulește în termometre coborînd multe trepte sub zero. Atunci, în ciuda gerului strașnic, în taberele și localitățile din preajma marilor păduri ale nordului, e mare forfotă. Vînătorii își încheie ultimele pregătiri pentru a pleca spre miazănoapte unde, în lunga iarnă, vor cutreiera pădurile.

Este explicabil de ce în sănii se îngrămădesc numeroși saci cu pesmeți, pemican, (pastă de carne tocată și uscată) zahăr, făină, orez și felurite fructe uscate, ca să nu mai vorbim de canistrele cu petrol și bidoanele cu rachiu tare de piersici sau de secară. Cîinii polari ce vor trage săniile, ațîțați de zgomotele familiare marilor plecări, latră zgomotos agitîndu-se în țarcuri.

IERNILE FĂRĂ SEAMĂN ALE NORDULUI ÎNDEPĂRTAT

În ținuturile de miazănoapte ale continentului nord-american, unde pădurile de rășinoase și de mesteceni stăpînesc vaste suprafețe, iernile sînt grele, bîntuite de furtuni și viscole ce țin zile și nopți în șir. Gerurile de minus 40°C nu sînt rare.

Zăpezile cad din abundență transformînd peisajul într-un tablou fabulos sub cerul transparent al boltei boreale. Pădurile par copleșite de liniște și nemișcare. Și, totuși, o viață extrem de activă însuflețește aceste întinderi necuprinse. Castori cu haină de blană deasă și lucie mișună pe malul lacurilor și al rîurilor bogate în somoni, vulpi roșcovane, albe și cu păr înspicat forfotesc prin zăpezi încrucișîndu-și drumurile cu zibelinele temătoare și cu o sumedenie de alte viețuitoare cu blănuri atît de rîvnite de trapperi (vînători cu capcane).

Vînătorii și-au ridicat de mult cabanele, în inima pădurii sau pe lîngă malurile apelor, și acum s-au răspîndit prin păduri, pentru a pune lanțurile și a așeza capcanele meșterite din vreme.

VICLENII CINEGETICE

A ști să prinzi în capcană sălbăticiunile e un meșteșug dificil, care cere istețime, un deosebit simț al observației, ingeniozitate și mai ales o încordare permanentă. Un bun trapper trebuie să cunoască îndeaproape obiceiurile, firea și atributele diferitelor animale pe care le vînează, alegînd pentru fiecare în parte, metoda cea mai potrivită. Orice om al nordului știe, de pildă, că linxul (**pisu** în limba indienilor Kri pe teritoriile cărora trăiesc cele mai multe dintre aceste feline) nu poate fi prins decît cu lațul, el fiind extrem de temător de orice obiect necunoscut care-i apare în cale. Și lupul e suspicios, dar trapperii au născocit un sistem ingenios cu care-l capturează fără greș. Încă din vară sau din toamnă, vînătorii construiesc în pădure un țarc concentric spre centrul căruia se poate ajunge printr-un culoar alcătuit din pari strîns alăturați. Se așază momeala (de obicei carne proaspătă) și lupul, atras de mirosul ei, se angajează pe culoar, intră în țarcul cel mic din interior și apoi iese nevătămat. Fiara nu uită ce lesne i-a fost să se ospăteze astfel. Și iarna, cînd simte din nou mirosul hranei, pătrunde fără sfială în țarc. De data aceasta, imediat ce a pătruns acolo, o ușă glisantă se declanșează și cade peste deschizătura de la intrare, iar lupul rămîne prizonier.

Somonul roșu parcurge în drumul de migrație mai bine de 2 500 km.

Multe animale cu blană prețioasă sînt prinse cu ajutorul unor trape metalice cu arc. Ademenite de momeală, sălbăticiunile ating carnea ce le atrage și atunci arcul se destinde prinzînd între brațele sale de oțel laba imprudentului. Așa sînt prinși castorii, și vulpile polare cu blana albă sau roșie.

Dar nu toate vulpile cad în asemenea capcane. Șiretenia lor le apără adesea de trapa trădătoare care — deși camuflată cu zăpadă și crengi — atrage atenția cînd soarele face să sclipească metalul lucios. Ce-i de făcut? Spiritul iscoditor al trapperilor a găsit o soluție ingenioasă materializată printr-o capcană cu trapă basculantă. Ei sapă o groapă, cu o suprafață de 3—4 metri pătrați, a cărei deschizătură este acoperită de o planșă care pivotează pe un ax. După ce camuflează capcana spulberînd deasupra ei zăpadă, vînătorul depune cu grijă momeala în mijlocul planșei astfel încît să nu-i strice echilibrul. Vulpea sare asupra momelii și în acest moment, sub greutatea animalului planșa basculează, vulpea căzînd în fundul gropii de la o înălțime de trei metri. Fiind prevăzută cu un arc, planșa își reia poziția. Camuflată din nou, ea va primi alți «oaspeți» lacomi și neprevăzători.

Pentru a-și întinde lațurile și capcanele, vînătorii parcurg spații întinse, înnoptînd de multe ori în copaci. Pentru a rezista frigului ei dorm bine «împachetați» în sacul lor de dormit, căptușit cu fulgi sau cu blănuri ușoare. După așezarea capcanelor, ei revin să-și ridice prada și să schimbe momelile, după patru, cinci sau chiar șase zile.

s Bay Company
INCORPORATED 2nd MAY 1670

Trapperul este nu numai un iscusit vînător, ci și un adevărat expert în aprecierea valorii blănurilor.

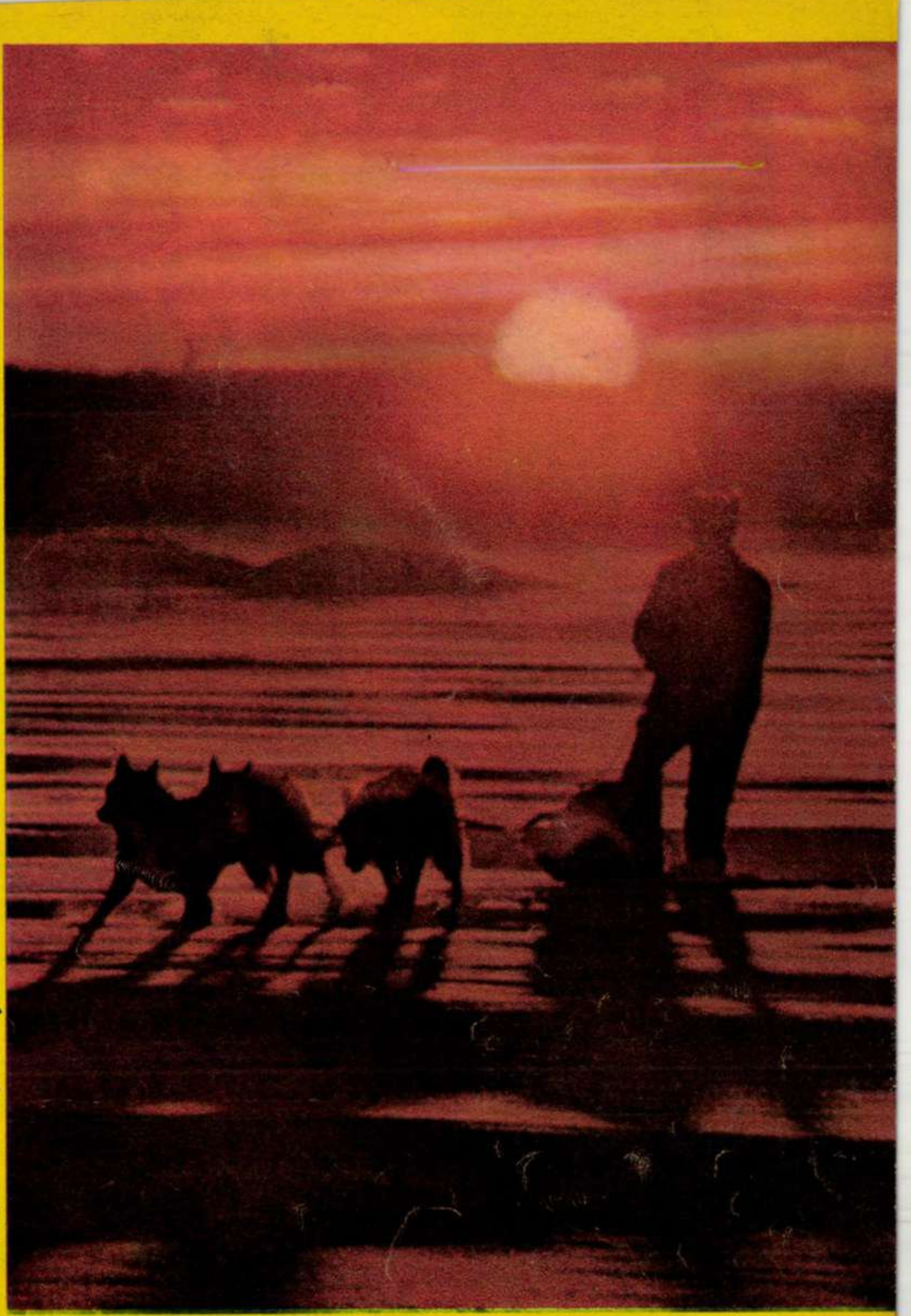

În asfințit, pe un lac înghețat ▶

Coarnele elanului, des întîlnit în ținuturile albe, au deschidere de 2 m. ▼

GRIZZLY — EROUL PĂDURILOR DE PINI

Vînătorii nordului îndepărtat nu-și petrec timpul numai pentru a pune capcane. Sub focul puștilor lor, cad în cursul iernii mulți carribi și nu puțini grizzly, înalți de peste doi metri și jumătate, masivii urși cenușii, eroii atîtor povestiri din ținuturile boreale.

Grizzly, deși nu atacă din proprie inițiativă omul, dacă se socotește în pericol, devine un adversar redutabil al trapperului care îndrăznește să-l înfrunte direct.

Blana sa cenușie cu spic negru este mult prețuită pe piețele mondiale, de aceea, grizzly este vînat cu asiduitate de către trapperi, ori de cîte ori au prilejul de a întîlni acest colos al pădurilor de pini și de mesteceni.

O bună parte din timpul iernii, grizzly hibernează în culcușurile sale din scorburi sau grote. Înainte de a se lăsa cuprins de somn, el se îndoapă cu ace de brad. Stîrnit de furtună ori din alte pricini el iese din toropeală și atunci lihnit vegetarianul grizzly nu stă mult în cumpănă pentru a ataca un carribu sau altă pradă ce-i stă în cale. În asemenea perioade, lupta cu un grizzly poate fi fatală, dacă vînătorul nu nimerește în plin uriașul său adversar.

Dar trapperii sînt buni țintași, și în cabanele lor blănurile de grizzly țin bună tovărășie celor de linx, de lup cenușiu sau de zibelină.

Solitari sau alcătuind mici echipe — de doi și trei oameni — trapperii își petrec astfel lunile grele de iarnă, înfruntînd viscolele și gerurile, fiarele pădurii și apăsătoarea însingurare a acestor ținuturi îndepărtate de marile centre populate. Și totuși, în iarna următoare și în iernile ce vor veni mai apoi se vor reîntoarce atrași de farmecul acestor ținuturi sălbatice mereu noi și ispititoare, pătrunși de fiorul primejdiei și de bucuriile vînătorii.

AUREL LECCA

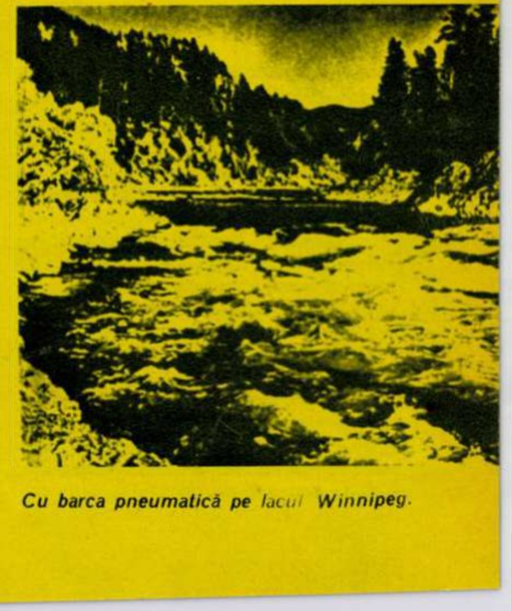

Cu barca pneumatică pe lacul Winnipeg.

ARHIPELAGUL ZBURĂTOR

Emoție pe cosmodromul Baikonur: echipajul navei «Soiuz-8» spune rămas bun Pămîntului.

Săptămîna cosmică de la mijlocul lunii octombrie a readus în paginile presei din toată lumea o problemă pe care zborurile navelor sovietice «Soiuz» o puseseră încă de anul trecut: aceea a creării laboratoarelor orbitale. Dacă «Apollo 11» a inaugurat și «Apollo—12» promite să continue reducerea importantă a distanței de la Pămînt la Lună, zborul concomitent al celor trei nave «Soiuz» apropie considerabil clipa în care omul va cuceri în mod iremediabil cerul: momentul în care munca, activitatea sa fundamentală, își va extinde mediul firesc dincolo de granițele Pămîntului, incluzînd pentru totdeauna spațiul cosmic. Cucerirea «petelor albe» terestre a debutat cu expediții la fel de temerare, și astăzi încă, a te aventura în Matto-Grosso este, într-un fel, mai primejdios decît dacă te-ai lansa într-un crater selenar. Descoperirii Americii a trebuit să-i urmeze și să-i dea semnificație definitivă schimbările aduse continentului de către activitatea umană. Transformarea vizitatorilor cosmici, a cutezătorilor deschizători de drumuri în locuitori, fie și pentru un timp, al spațiului extraterestru, prefacerea explorării în creație se anunță mereu mai puternic. Fără a renunța să atace infinitele «pete albe» cu care cerul ne înconjură, omul este hotărît să se instaleze în cosmos ca să producă ce a învățat în mileniile existenței sale: bunuri, sănătate, cunoaștere.

Anatoli Filipcenko și aparatul său de fotografiat familiarizîndu-se cu absența gravitației.

Valerii Kubasov repetîndu-și rolul de inginer de bord. ▲

Salt! Viktor Gorbatko în plin antrenament. ▼

LABORATOARE, UZINE, SANATORII SPAȚIALE

Luîndu-și, pe rînd, zborul, cele trei nave cosmice sovietice «Soiuz-6», «Soiuz—7», «Soiuz—8» s-au ridicat în văzduh ca tot atîtea semne de exclamație. Omenirea era în drept să se întrebe: la ce fază a asaltului cosmic va asista? O statistică elementară ne va spune că tripla lansare sovietică inaugurează în cosmos o epocă nouă, preponderent productivă. Într-adevăr, din cei șapte pămîntenii care au petrecut tot atîtea zile în spațiu, majoritatea o reprezintă inginerii. Sîntem departe de a ignora importanța fundamentală a funcției conducătorilor zborului. Lîngă cei trei comandanți, alți trei ingineri au îndeplinit munca de inginer de bord. Dar profesiunea de inginer este mult prea legată de producție, iar sarcinile celor patru cosmonauți care poartă acest titlu au atestat la rîndul lor preponderența, de astădată, a laturii orientate către practica productivă. Sînt extrem de importante studiile asupra sistemelor de pilotare manuală a navei cosmice, de orientare și stabilizare a ei, punerea la punct a unui sistem de comandă a zborului în grup al navelor spațiale, realizarea manevrării reciproce a lor, pilotarea întregului sistem cosmic. Este limpede că rezolvarea cu succes a acestor probleme de navigație astrală vine direct în întîmpinarea noii faze ce se anunță, popularea productivă a cosmosului. Dar misiunile cuprinzînd fotografierea Pămîntului în scopul unei mai bune cunoașteri geologice și geofizice a sa; cercetarea capacității de reflectare a masivelor păduroase și a zonelor de pustiuri; studierea fenomenelor atmosferice, atît de importantă pentru meteorologie, ale cărei legături cu economia terestră nu mai trebuie subliniate; dar mai ales experimentarea unei aparaturi tehnologice de sudură a metalelor în vid reprezintă în mod nemijlocit noul, productivul, elementul ce folosește neîntîrziat celor rămași pe Terra.

În special ultima dintre acțiuni, sudura în cosmos, a atras atenția lumii. Nu numai pentru că ea a apropiat cu un pas hotărîtor clipa instalării primului laborator orbital, întîiul loc de muncă «Stabil» al omului în afara planetei noastre. Ci pentru că acesta, la rîndul său, promite astăzi mai limpede ca altădată să servească direct celor rămași acasă. De pildă, ca să revenim la sudură, sînt cunoscute metodele clasice de îmbinare a metalelor cu ajutorul gazelor, electric, prin focalizarea unor fascicule de electroni, al laserilor, al plasmei. Pe navele cosmice devine posibilă însă sudura prin difuzie, în vid, care permite unirea metalelor celor mai refractare la sudura clasică.

Apare ca realizabilă chiar și îmbinarea unor materiale atît de diferite, cum sînt metalele cu metaloizii. Sudura cosmică va permite, în plus, unirea metalelor în stare pură, departe de orice posibilitate de oxidare. Metalurgia cosmică se pregătește și ea să ia startul, nerăbdătoare să utilizeze vidul și lipsa gravitației pentru a obține metale suprapure, aliaje mult mai omogene ori amestecuri altminteri de nerealizat.

Să mai amintim că nenumărați cardiaci așteaptă inaugurarea sanatoriilor spațiale, în care imponderabilitatea să permită inimii lor bolnave să-și ducă mai ușor sarcina?

După acestea, devine mai lesne de înțeles sensul declarațiilor astronautului american John Glenn, care afirma recent că realizarea unei stații orbitale cu aplicații practice echivalează ca importanță cu aselenizarea.

Acest dans al imponderabilității face parte din abecedarul cosmonautului. Solist: Vladimir Șatalov.

«INSULA CU ELICE»... FĂRĂ ELICE

În numărul 38 din acest an al «Cutezătorilor» a fost reprodusă o gravură în care artistul surprindea insula zburătoare pe care a imaginat-o, acum două secole, autorul lui Gulliver. O sută de ani mai tîrziu, Jules Verne avea să viseze o «insulă cu elice». Dacă Laputa lui Swift adăpostește o curte regală, iar cea a părintelui căpitanului Nemo reprezintă un refugiu al miliardarilor, nu e mai puțin adevărat că nu deplasarea era principala lor funcție, ci adăpostirea vieții de toate zilele, așa cum o concepeau locuitorii lor. Cercetarea «științifică» nu era, se pare, străină nici chiar insularilor lapuțieni!

Pentru noi stațiile cosmice vor reprezenta, de asemenea, prelungiri în spațiu ale activității umane,

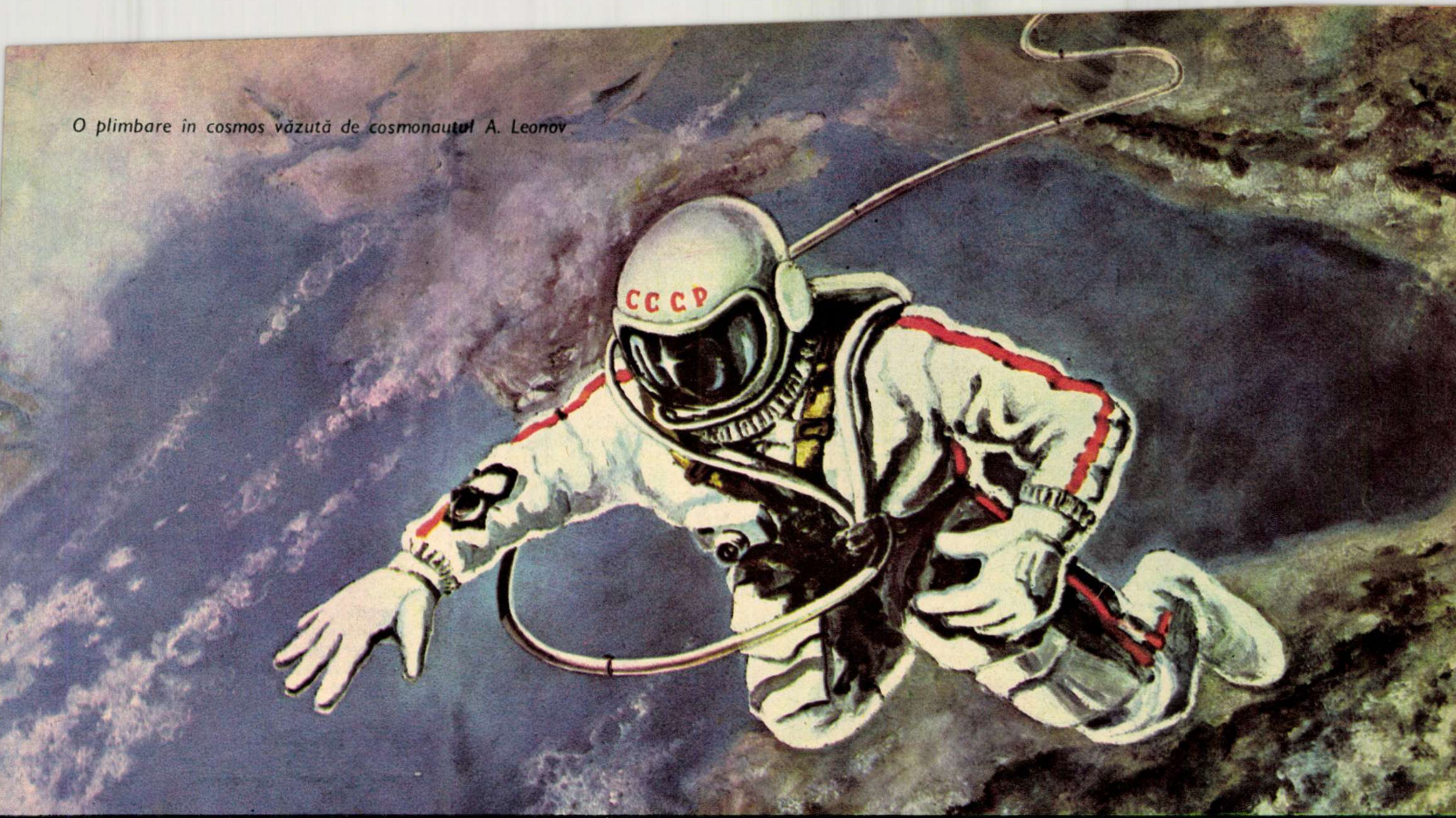

O plimbare în cosmos văzută de cosmonautul A. Leonov

ale vieții «obișnuite». Evident, de astădată, în plină realitate și într-o calitate fundamental diferită de a zburătorilor imaginați de scriitorii amintiți și de alții. Prezența omului în cosmos, îndepărtarea lui de Pămînt are ca scop numai «apropierea» lui, cunoașterea mai bună a planetei sale și a universului căruia îi aparține, slujirea intereselor umanității pe toate planurile, inclusiv cel economic, baza existenței și a cunoașterii.

«Insula cosmică» pe care anii aceștia o vor vedea născîndu-se nu la masa de scris a autorilor de science fiction, ci în trei dimensiuni va fi nu adăpostul unor performeri ai curajului, ci un veritabil atelier al umanității. Iar faptul că, după cum declară specialiștii, corpul însuși al stațiilor orbitale care se anunță va fi realizat prin sudarea cîtorva nave cosmice arată încă o dată, dacă mai era nevoie, legătura directă dintre zborul celor trei «Soiuz» și viața de mîine a omenirii.

EXPERIENȚA SUDURII ÎN VID ÎNALT ȘI ÎN CONDIȚII DE IMPONDERABILITATE VA DEMONSTRA, CRED, IMENSELE POSIBILITĂȚI DE REALIZARE ÎN COSMOS A UNOR SPAȚII CU PERFECTĂ ETANȘEITATE, ABSOLUT NECESARE MONTĂRII VIITOARELOR STAȚII DE CERCETARE ORBITALĂ CU ACTIVITATE CONTINUĂ.

Prof. univ. ing. Alexandru Stratilescu

LABORATOARELE EXTRATERESTRE, DE EXEMPLU CELE METEOROLOGICE, DE OBSERVAȚIE ASUPRA SOARELUI, CELE CARE VOR SERVI DREPT PORTURI PENTRU NAVELE INTERPLANETARE VOR FI CONSTRUITE MAI ÎNTÎI PE PĂMÎNT, APOI DESFĂCUTE ÎN PĂRȚI. PĂRȚILE VOR FI PLASATE SEPARAT PE ORBITĂ, APOI ADUNATE ÎNTR-UN SINGUR TOT. DE AICI, REZULTĂ IMPORTANȚA DEOSEBITĂ A SUDĂRII ÎN COSMOS.

Specialistul șef în elaborarea
laboratorului cosmic sovietic de sudură

CEEA CE AU REALIZAT SOVIETICII PRIN PROGRAMUL «SOIUZ» APROPIE FOARTE MULT UMANITATEA DE IDEALUL PERMANENȚEI SALE ÎN COSMOS.

Ing. Dumitru Andreescu
membru în Comisia de astronautică a
Academiei R.S. România

TRĂSĂTURA CARACTERISTICĂ A ACTUALULUI ZBOR ESTE FAPTUL CĂ UN MARE VOLUM DE OPERAȚII AU FOST ÎNDEPLINITE MANUAL, CEEA CE REPREZINTĂ UN IMPORTANT PAS ÎNAINTE.

Pavel Beleaev
cosmonaut

NU ESTE DEPARTE ZIUA ÎN CARE VA DEVENI POSIBILĂ CONSTRUIREA DINCOLO DE ATMOSFERĂ A UNUI MARE OBSERVATOR ZBURĂTOR, DOTAT CU TELESCOAPE DE MARI PROPORȚII ȘI ALTĂ APARATURĂ ASTROFIZICĂ DE ÎNALTĂ PRECIZIE.

Prof. dr. B. Vorontov-Veliaminov

TEHNICILE CE SE EXPERIMENTEAZĂ ÎN PREZENT REPREZINTĂ PREGĂTIREA ASAMBLĂRII UNEI MARI NAVE COSMICE, AMPLASATĂ ÎNTÎI PE O ORBITĂ TERESTRĂ ȘI ÎNDREPTATĂ APOI SPRE ALTE CORPURI CEREȘTI.

Prof. dr. docent Călin Popovici

CONFORM DATELOR PROGNOZEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE ÎNCĂ ÎN VIITORII ZECE-CINCISPREZECE ANI, PE LUNĂ, PE MARTE ȘI PE VENUS VOR EXISTA STAȚII DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE. ZBORUL NAVEI «SOIUZ-6» ESTE UN NOU ȘI IMPORTANT PAS ÎN ACEASTĂ DIRECȚIE.

Dr. I.V. Bostujev-Lada

La bordul celor trei nave cosmice sovietice s-au aflat timp de șapte zile:

Lt. col. GHEORGHI ȘONIN
Ing. VALERII KUBASOV
(«Soiuz-6»)

Lt. col. ANATOLI FILIPCENCO
Ing. VLADISLAV VOLKOV
Ing. VICTOR GORBATKO
(«Soiuz-7»)

Col. VLADIMIR ȘATALOV
Ing. ALEXEI ELISEEV
(«Soiuz-8»)

Desen: ADRIAN LUCACI

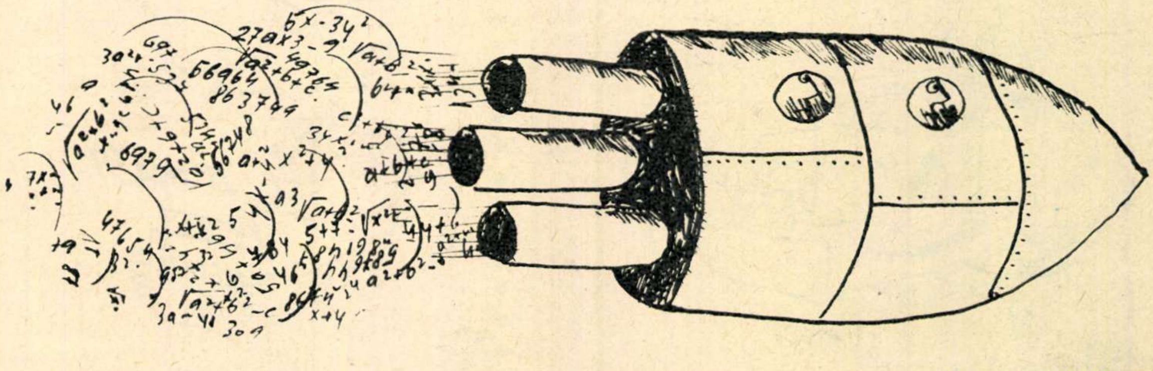

FĂRĂ CUVINTE...

HARALAMB ZINCĂ

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

ROMAN FOILETON

Mă apucasem să-mi trec gîndurile și impresiile în paginile «Jurnalului» meu, cînd soneria de la intrare mă întrerupse din scris. «Iarăși o scrisoare» gîndii. Mă dusei s-o caut. Dar nu descoperii nici un plic. Deschisei ușa și înlemnii: în fața mea se afla tînărul ofițer de serviciu de la Secția de miliție unde intrasem în ajun. Îl recunoscui imediat.

— Bună ziua, tovarășe Zincă, îmi zîmbi ofițerul cu sfiiciune. V-am deranjat?

— Nu, nu, bîigui eu. Intrați, vă rog...

Intră. Îl condusei la mine, în birou. Îl poftii să ia loc, însă mă refuză.

— Nu vreau să vă deranjez prea mult... Sînt locotenentul major Petre Ioan...

— Văd că mă cunoașteți, nu izbutii eu să-mi stăpînesc uluirea.

— Tocmai... în legătură cu această chestiune... m-am prezentat la dumneavoastră.

— Vă ascult!

— Aseară, cum să vă spun, n-am știut cine sînteți. Însă cînd ați intrat la noi, aveați o față răvășită. N-aș vrea să mă înțelegeți greșit, dar expresia feței dumneavoastră era a unui om care comisese o gravă infracțiune și care luase hotărîrea să se predea înainte de a fi prins.

— Ia te uită, domnule, izbucnii eu într-un rîs pe care-l doream cît mai degajat.

— N-ați scos o vorbă...

— Nici de prezentat nu m-am prezentat...

— Exact. Am înțeles că vi s-a întîmplat ceva, dar ați plecat așa cum ați și venit. Ați reușit însă să stîrniți în mine tot felul de bănuieli. În consecință, am trimis pe urmele dumneavoastră doi lucrători de-ai Secției.

— Cu motocicleta?

— Da. Unul v-a legitimat, iar altul s-a luat după dumneavoastră.

Zîmbii cu tristețe. Așadar, necunoscutul a avut dreptate. Eu eram acela care atrăsesem miliția la locul întîlnirii noastre.

— Am venit să vă cer scuze, urmă ofițerul, pentru că așa tam, nesam, ați fost legitimat, dar în același timp, să vă atrag atenția, că ați fost urmărit de o persoană pe care n-am izbutit s-o identificăm... În ultima vreme, în această zonă s-au comis cîteva acte de tîlhărie și am vrut să vă atragem atenția...

— Adică să nu mă mai plimb pe acolo după miezul nopții.

— De unul singur, preciză ofițerul.

— Vă asigur că o să vă dau ascultare...

Ofițerul se scuză încă o dată că mă deranjase, apoi se retrase lăsîndu-mă mai amețit decît un boxeur după un meci istovitor.

XII - O ZI BOGATĂ ÎN SURPRIZE

Da, a fost o zi bogată în evenimente. Mai întîi a apărut o scrisoare anonimă împinsă, pe sub ușă, apoi un ofițer de miliție care a ținut să-mi aducă la cunoștință cîteva lucruri nu prea plăcute. Surprizele însă nu s-au oprit aici.

Nu mult după plecarea ofițerului de miliție, m-am pomenit, pe neașteptate, cu sora fostului parașutist Dragoș Balaban sunînd la ușa casei mele. «Dumneavoastră?!?» am exclamat fără nici un rost.

Femeia a clătinat din cap și m-a urmat în camera de lucru. Purta aceeași rochie neagră ca și atunci cînd o văzusem pentru întîia oară. «Iată pentru ce vă deranjez» au fost primele ei cuvinte. Ochii îi erau plini de lacrimi. «S-a întîmplat ceva, doamnă?» am întrebat-o cuprins de o sinceră îngrijorare. Nu mi-a răspuns imediat. Am poftit-o să ia loc, m-a refuzat. «Am venit cu o misiune ingrată». «O misiune?!» mi-am arătat eu nedumerirea. Pe fața palidă, bolnăvicioasă a vizitatoarei fulgeră parcă, fără voie, un zîmbet. «M-am molipsit de la fratele meu, căci de el va fi vorba. Zilele trecute ați avut cu dînsul o discuție?» «Așa e. Chiar aici. Am discutat pe marginea încercărilor sale literare». «În toiul discuției, i-ați arătat o fotografie... a unui aviator, dacă nu mă înșel?». «Nu, doamnă, nu vă înșelați», am asigurat-o curios să văd unde dorea să ajungă. «Iar fratele meu a avut o comportare stranie, nu-i așa?» «Observ că sînteți la curent. Totuși, aprecierea mi se pare cam exagerată. Mai curînd, a avut o comportare inexplicabilă», am precizat eu. «Ei, bine, domnule Zincă, în cazul acesta doresc să vă explic comportarea ciudată a fratelui meu. Ați aflat, îmi pare, chiar din gura lui că pe front a suferit o gravă contuzie cerebrală». «După cîte știu ăsta a și fost motivul pensionării». Cuvintele mele i-au ușurat misiunea. A suspinat... «Aș vrea să vă spun că emoțiile îi pot fi fatale... îi provoacă crize... ale căror manifestări n-aș dori să vi le descriu. Medicii i-au recomandat să evite emoțiile... Se pare că i-ați pus sub semnul îndoielii memoria, ceea ce a fost suficient să-i provoace o criză. Cînd i-a simțit apropierea, s-a grăbit să plece». Femeia a tăcut rămînînd cu privirile rătăcite într-un colț al încăperii. Explicația ei mi-a provocat un sentiment de vinovăție. Cîteva minute au trecut într-o tăcere apăsătoare. Dar în ciuda faptului că mă simțeam vinovat față de suferința provocată fostului parașutist, cuvintele femeii nu mă convinseseră pe deplin și, în consecință, am întrebat-o: «Asta a fost cauza pentru care n-a vrut să-mi răspundă la telefon și nici să mă pri-

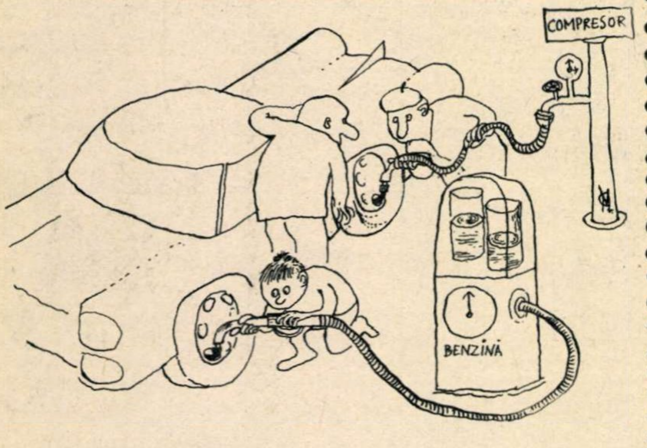

V. CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

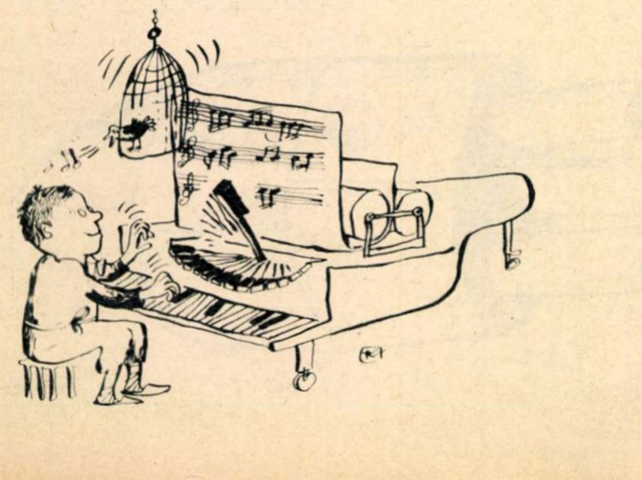

N. CLAUDIU

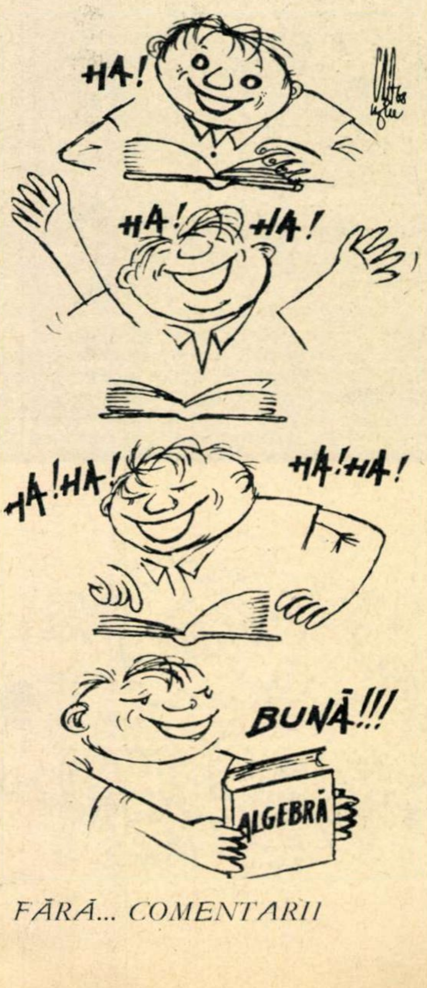
HA!
HA! HA!
HA!HA!
HA!HA!
BUNĂ!!!
ALGEBRĂ

FĂRĂ... COMENTARII

FOTBALISTICĂ
(Criptografie: 5, 1, 7, 6)

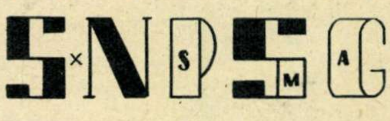

ÎN MATEMATICĂ
(Monoverb: 4 — 9)

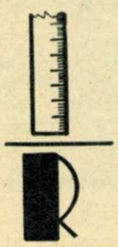

ALEA JACTA EST

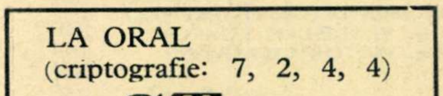

LA ORAL
(criptografie: 7, 2, 4, 4)

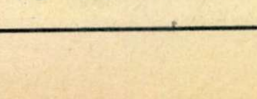

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

mească cînd am bătut la ușa dumneavoastră?»

Ea a simțit în tonul meu o undă de dojană și n-a evitat să-mi răspundă: «Crizele i-au creat anumite complexe de inferioritate. Ii este rușine de cei din jur... și evident, față de persoanele care l-au surprins în timpul crizei. De ce să vă ascund?! N-a vrut să vă mai vadă. M-a trimis pe mine să vă spun că nu-și amintește dacă aviatorul din fotografie e una și aceeași persoană cu cel care i-a salvat viața... Totodată, vă roagă să-i înapoiați caietele».

I-am împlinit rugămintea. Înapoindu-i caietele, am asigurat-o că n-am renunțat la intenția de a-l ajuta pe autorul lor să și le publice. Mi-a mulțumit. Am condus-o pînă la ușă, iar acolo, a podidit-o din nou plînsul. «Vă rog să mă credeți... Mi-e tare milă de el. Boala i s-a agravat... are crize din ce în ce mai des...» S-a desprins în grabă de lîngă ușă și a ieșit din casă de parcă aș fi pus-o pe fugă. Privind-o cum se depărtează o compătimeam, mă simțeam oarecum vinovat față de Dragoș Balaban; zic oarecum, deoarece îmi dădeam seama că explicațiile bietei femei nu-mi risipiseră pe deplin suspiciunile. O, dacă întotdeauna am izbuti să ne explicăm simțămintele, tăcerile, gesturile, izbucnirile! Eram, în continuare, înclinat să cred că Dragoș Balaban ascundea ceva, dar ce anume nu izbuteam să-mi dau seama; poate ceva în legătură cu fotografia pilotului Puiu Tudoran sau poate chiar în legătură cu trecutul său. Drept care, pînă la elucidarea definitivă a cazului, mi-am propus să nu-l scap din raza mea vizuală.

Către ora prînzului, mi-a fost dat să mai înregistrez o surpriză. Am găsit în cutia poștală o scrisoare. Expeditor: Eugen Galbă din Roman. Vă mai aduceți aminte de acest nume? La începutul acțiunii, Sorin Tudoran îmi recomandase să iau neapărat legătura cu doi ofițeri de aviație — Eugen Galbă și Petre Langa — foști prieteni și camarazi de ai tatălui său, cărora eu le adresasem cîte o scrisoare. Și iată că unul din ei — Eugen Galbă — se grăbise să-mi răspundă. Era o scrisoare concisă, bătută la mașină. Eugen Galbă mă felicita pentru faptul că mă hotărîsem să scriu o carte despre aviatori, după care mă vestea că la 28 septembrie (scrisoarea o primisem la 26 IX) va sosi în București. «Am să vă telefonez pentru a stabili din timp locul întrevederii noastre», conchidea Eugen Galbă. «În sfîrșit, m-am gîndit, iată și un lucru concret pe ziua de azi». Epistola mi-a produs o reală satisfacție, căci Galbă fiind unul din prietenii aviatorului dat dispărut fără urmă, ar fi putut să facă lumină în multe privințe. Am pus scrisoarea la «dosar» alături de celelalte documente, cu convingerea că, în pofida greutăților ancheta va urma un curs firesc și că, în curînd, va fi încununată de succes.

Optimismul meu însă nu avea să țină prea mult. Ziua avea să se sfîrșească așa cum debutase, cu o surpriză. În jurul orei 22,30 țîrîitul telefonului m-a smuls din lectura unei cărți. Am ridicat receptorul și am auzit vocea nazală a unei telefoniste:

— 12.02.36? Vă cheamă Năsăudul... Vorbiți vă rog... Năsăudule, ai legătura cu 12.02.36!

— Alo, tovarășul Zincă? Sorin Tudoran vă deranjează. Bună seara! Ce mai faceți?

— Bună seara, am răspuns eu bucuros. Mă întrebi ce fac? Păi ce să fac? Uite, datorită dumitale, m-am legat la cap fără să mă doară.

Mă așteptam să-l aud pe fiul pilotului Puiu Tudoran izbucnind în rîs. Nu, n-a rîs, ci mi-a vorbit pe un ton grav:

— În cazul acesta, o să vă bucure ce o să vă spun: Vă rog să mă iertați pentru necazurile pricinuite, însă...

— S-a întîmplat ceva? am sărit eu cuprins de o anumită presimțire.

— Da. Adică nu. Vreau să vă rog să sistați ancheta pe care dumneavoastră ați deschis-o la cererea mea...

M-am clătinat de parcă cineva m-ar fi pocnit în moalele capului.

— Alo! Alo! a intervenit vocea nazală a centralistei. Vorbiți?

— Vorbim! i-a confirmat Sorin Tudoran. Alo, tovarășe Zincă, mă auziți? Știu, mi-e rușine. V-am pus pe drumuri. Ați fost atît de înțelegător cu mine... Însă... vă rog... vă rog din toată inima... sistați imediat ancheta.

— De ce? am țipat scos din sărite. A intervenit ceva! Ați lămurit enigma? S-a întîmplat ceva?

După o clipă de ezitare mi-a răspuns:

— A aflat mama... Nu știu cum... nu știu pe ce căi, dar a aflat că v-am adresat o scrisoare, că v-am cerut să deschideți o anchetă și că dumneavoastră ați acceptat. M-a conjurat să vă telefonez urgent și să vă rog atît în numele ei, cît și al meu să nu mai întreprindeți nimic. Ce să-i spun mamei? m-a întrebat Sorin Tudoran.

— De unde a aflat? am stăruit eu.

— N-a vrut să-mi spună... De-ați vedea-o în ce hal e!! Plînge într-una... Toate astea din pricina mea. Nu trebuia să întreprind nimic fără știrea ei. Ce să-i comunic mamei?

— Că n-am încotro, că trebuie să țin seama de rugămintea familiei, am răspuns eu învins, și supărat pe mine însumi.

— Vă mulțumesc din toată inima.

Am căzut moale într-un fotoliu. Nu mai știam ce să cred. În esență însă îmi cerea ceea ce îmi ceruse și «omul invizibil» — să abandonez cercetările, să nu mai dezgrop morții.

Noroc de pipele și de tutunul meu tare. Datorită lor mi-am recăpătat calmul. Vorba aceea: «Ce-și face omul cu mîna lui...!» Am jurat ca de-acum înainte să nu mai dau curs nici unei scrisori, nici unei cereri. Jurămîntul însă nu mi l-am respectat decît pînă a doua zi dimineață cînd, după ce am făcut un duș rece, m-am pomenit gîndind: «Întîmple-se orice!» Voi continua ancheta. Am început-o, trebuie s-o termin. Pe barba mea, dar o termin...»

Iar voi, dragi cutezători, vă rog să-mi scrieți urgent ce credeți, am procedat bine luînd hotărîrea de a continua ancheta pe cont propriu sau nu?

(Va urma)

»AGENDA CONCURSURILOR«

ÎNTRUCÎT UNELE SCRISORI SOSITE ÎN REDACȚIE SEMNALEAZĂ NEDUMERIRI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PARTICIPAREA LA CONCURS A MEMBRILOR SĂI CARE AU ABSOLVIT CLASA A VIII-A.

CLUBUL MINITEHNICUS PRECIZEAZĂ:

1. — Conform capitolului I articolul 2 al regulamentului concursului MINITEHNICUS, membrii clubului (prin aceasta se înțelege că e vorba de posesorii de carnete) care au absolvit clasa a VIII-a au dreptul de a participa la concurs.

2. — Spre deosebire de ceilalți participanți (adică cei de pînă la clasa a VIII-a inclusiv) categoria sus menționată va trimite atît brevetele cît și lucrările direct revistei «Cutezătorii.» **Brevetele vor sosi în redacție pînă la data de 15 noiembrie 1969 (data poștei), iar lucrările pînă la data de 1 iulie 1970.**

3. — Pentru a dovedi că sînt membri ai clubului, concurenții din categoria sus menționată vor trimite alături de lucrările lor, în afara schemei și a confirmării școlii, conform regulamentului și carnetul de membru MINITEHNICUS **care le va fi restituit apoi.**

4. — Lucrările membrilor clubului MINITEHNICUS care au absolvit clasa a VIII-a vor fi apreciate de juriu în raport cu vîrsta și pregătirea lor. Totodată ei vor fi premiați **în cadrul unei categorii speciale, iar cele mai bune lucrări vot fi prezentate în expoziția pe țară MINITEHNICUS 1970**

De asemenea ei vor pleca în tabăra MINITEHNICUS, în măsura în care obțin premii. **În același timp, vor putea beneficia de premiile suplimentare oferite de revista «Racheta cutezătorilor» pentru lucrările speciale anunțate.**

5. — În toate celelalte prevederi membrii clubului MINITEHNICUS din categoria claselor IX-XII, se vor supune regulamentului general. Printre altele, premianții își vor susține lucrarea teoretică, dacă juriul va cere aceasta.

Președintele de onoare al clubului
MINITEHNICUS
Prof. univ. EDMOND NICOLAU

La gura sobei

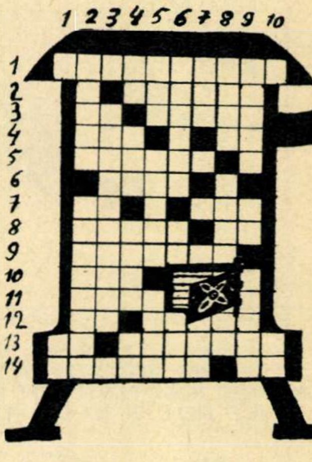

TEODOR AXIOTI

ORIZONTAL: 1. Veșnicul înfometat din suita lui Harap-Alb; 2. Scurtă istorioară hazlie (pl.). 3. Munteanu Călin — Unul din cele șapte, care vărsau foc pe nări, ale fiarei răpuse de Făt-Frumos; 4. Poet și prozator american (1809—1849) autorul unor «povestiri extraordinare» — Număr (abr.); 5. Simbolul reprezentat de eroul popular Păcală (pl.); 6. Zîne existente și în folclorul nostru, care apar noaptea în păduri; 7. Costea Niculina — Prîslea... pentru familie! 8. Rîul copilăriei lui Creangă — Zece! 9. Zeități adorate de vechii greci, nimfe ale mării, care străbăteau pe delfini nemărginirea apelor; 10. Aproximativ; 11. Diminutiv feminin; 12. Utilizată la sfîrșitul oricărei povești... — Interpretează personaje mult îndrăgite. 13. În tropot! — «Călușul......», popularul basm al scriitorului rus Erșov; 14. Insoțitorul nelipsit în aer sau pe pămînt al lui Făt-Frumos — Plus.

VERTICAL: 1. Soarele legendelor vechiului Egipt; 2. Obiect fermecat deținut de faimosul Aladin, în stare să îndeplinească orice dorință la cererea stăpînului (pl.) — Sfarmă — Piatră! 3. Ileana lui Făt-Frumos; 4. Mese! — Vară la... Paris! — Sabia lui Făt-Frumos sau dinții balaurului! 5. Poftă de joc (mold) — Femei din Grecia antică. — Mocirlos, apos (pop.) 6. Timp de povești — Posezi — Casa Centrală a Armatei; 7. Imită lătratul cîinelui — La baza unei coloane; 8. Posesorul unei «turbinci» vrăjite cu care îi vine de hac pînă și morții. Te face să trăiești într-o lume de basm (pl.) — Din schelet; 9. Popor baltic creator al unor povești cu zîne numite «dainas» — Oraș străvechi (mil. IV-III î.e.n.) din sudul Mesopotamiei — Merge cu măturoiul; 10. La tipar!

14 „Marele drum al INCAȘILOR”

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: DUPĂ CE S-A LEPĂDAT DE RELIGIA SA, SPERÎND CĂ SCAPĂ DE FLĂCĂRILE RUGULUI, MARELE ATAHUALPA MOARE STRANGULAT DE CĂTRE CĂLĂUL LUI PIZARRO.

Scenariu: **DARIE NOVĂCEANU**
Desene: **MIHAI SÎNZIANU**

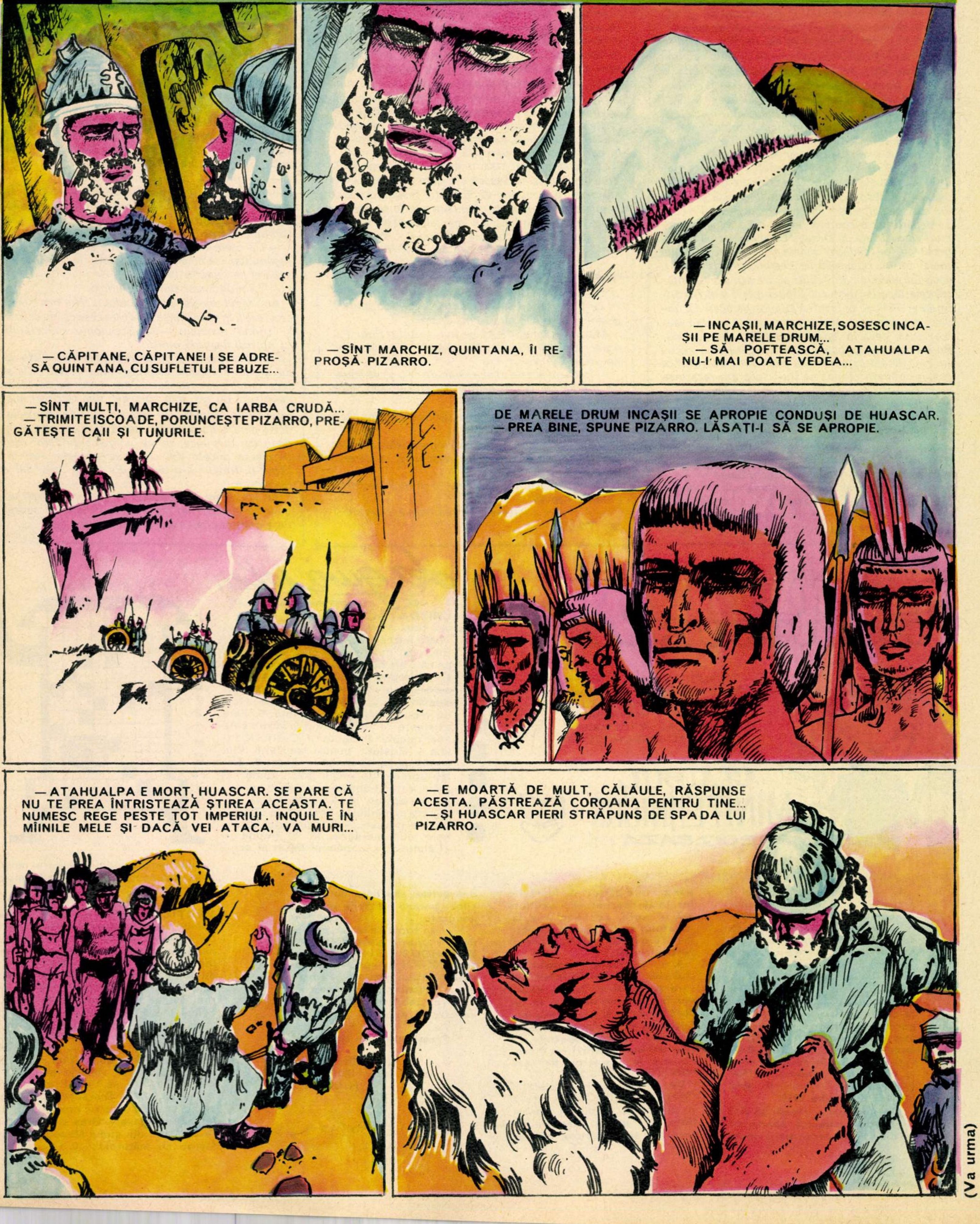
— CĂPITANE, CĂPITANE! I SE ADRESĂ QUINTANA, CU SUFLETUL PE BUZE...
— SÎNT MARCHIZ, QUINTANA, ÎI REPROȘĂ PIZARRO.
— INCAȘII, MARCHIZE, SOSESC INCAȘII PE MARELE DRUM...
— SĂ POFTEASCĂ, ATAHUALPA NU-I MAI POATE VEDEA...
— SÎNT MULȚI, MARCHIZE, CA IARBA CRUDĂ...
— TRIMITE ISCOADE, PORUNCEȘTE PIZARRO, PREGĂTEȘTE CAII ȘI TUNURILE.
DE MARELE DRUM INCAȘII SE APROPIE CONDUȘI DE HUASCAR.
— PREA BINE, SPUNE PIZARRO. LĂSAȚI-I SĂ SE APROPIE.
— ATAHUALPA E MORT, HUASCAR. SE PARE CĂ NU TE PREA ÎNTRISTEAZĂ ȘTIREA ACEASTA. TE NUMESC REGE PESTE TOT IMPERIUL. INQUIL E ÎN MÎINILE MELE ȘI DACĂ VEI ATACA, VA MURI...
— E MOARTĂ DE MULT, CĂLĂULE, RĂSPUNSE ACESTA. PĂSTREAZĂ COROANA PENTRU TINE...
— ȘI HUASCAR PIERI STRĂPUNS DE SPADA LUI PIZARRO.

(Va urma)

CALENDAR SPORTIV PIONIERESC

AVEŢI MOTIVE SĂ VĂ BUCURAŢI: ÎN ACEST AN ŞCOLAR (1969—1970), CALENDARUL ACŢIUNILOR SPORTIVE REPUBLICANE, ORGANIZATE DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR ÎN COLABORARE CU MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI ŞI CONSILIUL NATIONAL PENTRU EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT E MAI BOGAT DECÎT ORICÎND:

1. FESTIVALUL SPORTIV AL TINERELOR SPERANŢE (ediţia a IV-a) va cuprinde minifotbal, gimnastică artistică, oină şi tenis de masă. Se va desfăşura în trei etape: 1 — pe şcoală şi localitate (în trimestrul I, vacanţa de iarnă şi trimestrul II); 2 — pe judeţ (în vacanţa de primăvară); 3 — finala pe ţară (în vacanţa de vară, în tabere speciale).

2. CUPA «ROZA VÎNTURILOR» LA ORIENTARE TURISTICĂ (ediţia a III-a), tot în 3 etape: I — pe şcoală şi localitate în trimestrul I, vacanţa de iarnă şi trimestrul II); 2 — pe judeţ (în vacanţa de primăvară); 3 — finala (în vacanţa de vară, într-o tabără specială).

3. CUPA «CUTEZĂTORII» LA PATINAJ VITEZĂ (ediţia a VIII-a), în 3 etape: 1 — pe şcoală şi 2 — pe judeţ (în trimestrul I); 3 finala (între 3 şi 8 ianuarie 1970, în tabără specială, la Tuşnad). De reţinut: **pentru prima oară acest concurs se adresează numai pionierilor şi şcolarilor din clasele I-VIII, începători în acest sport; sportivii legitimaţi la diferite secţii de patinaj ale asociaţiilor şi cluburilor nu vor putea participa la această competiţie, pentru ei federaţia română de specialitate organizînd un alt concurs, special.**

4. CUPA «CUTEZĂTORII» LA PATINAJ ARTISTIC (ediţia a V-a), în 3 etape: 1 — pe şcoală (în trim. II), 2 — pe judeţ (în trim. II), 3 — finala (între 27—31 martie 1970 la Bucureşti). **Şi această competiţie este, de asemenea, rezervată numai pionierilor şi şcolarilor din clasele I-VIII începători în acest sport, cei legitimaţi la asociaţii şi cluburi urmînd să participe la un concurs special, organizat de către federaţia română de patinaj.**

5. CONCURSUL REPUBLICAN DE AERO, NAVO şi RACHETOMODELE (ediţia a III-a) în două etape: 1 — pe judeţ (în vacanţa de primăvară; 2 — finală (în vacanţa de vară, lunile iulie sau august, într-o tabără specială).

6. CONCURSUL REPUBLICAN DE RADIOAMATORI (ediţia a III-a) în două etape: 1 — pe judeţ (în vacanţa de primăvară); 2 — finală (în vacanţa de vară, în august, într-o tabără specială).

7. CONCURSUL REPUBLICAN DE CARTURI (ediţia a II-a), în două etape: 1 — pe judeţ (între 15-21 iunie 1970); 2 — finală (în iulie —august 1970 într-o tabără specială).

8. CUPA «CĂLUŢUL DE FILDEŞ» LA ŞAH PRIN CORESPONDENŢĂ (ediţia I-), în două etape: 1 — judeţeană (pe tot parcursul anului şcolar); 2 — finală (în luna iulie, într-o tabără specială).

9. ŞTAFETA ISCUSINŢEI ŞI ÎNDEMÎNĂRII (ediţia I care se va desfăşura în domeniile atletismului, regulilor de circulaţie, autogospodăririi şi altor activităţi sportive, în 3 etape: 1 — pe localitate (trimestrul I, vacanţa de iarnă şi trimestrul II); 2 — pe judeţ (în vacanţa de primăvară); 3 — finală (între 22 şi 30 iunie 1970, într-o tabără specială).

10. EXPEDIŢIILE «CUTEZĂTORII» (ediţia a II-a), într-o singură etapă, finală, care se va desfăşura pe tot parcursul vacanţei de vară.

11. TETRATLONUL ATLETIC INTERNAŢIONAL AL PRIETENIEI (ediţia a XIV-a), în două etape: 1 — naţională (care va consta în desfăşurarea campionatului naţional de atletism al pionierilor şi şcolarilor); 2 — internaţională (în luna august 1970, în Bulgaria).

12. EXPEDIŢIA CICLOTURISTICĂ INTERNAŢIONALĂ «FLOAREA PRIETENIEI» (ediţia a II-a), în trei etape: 1 — pe judeţ (în vacanţa de primăvară); 2 — pe zone (între 22 şi 30 iunie 1970); 3 — internaţională (între 1 şi 22 august 1970, în R.S. România şi R.S.F. Iugoslavia).

FAIR-PLAY

(4)

ÎN PAMIR

Cred că nu mai este nevoie să vă spun cum arată munţii Pamir. Fotografiile ni-i înfăţişează cu vîrfurile semeţe, străpungînd, ca nişte suliţe de argint sau uriaşe baltage, albastrul cerului. Aici, în Pamir, domnesc gheţurile veşnice. Decorul, de o frumuseţe stranie, îţi îmbată privirea. Dar peste tot te paşte primejdia: uriaşele blocuri de gheaţă reflectă ca nişte oglinzi, razele soarelui orbindu-te, iar crevasele*) *gigantice şi* seracurile**) *înfiorătoare te pîndesc ca nişte capcane. În timpul urcuşului, lipsa tot mai accentuată de oxigen îţi sleieşte puterile.*

În acest decor, ca desprins de pe o planetă îngheţată, s-a petrecut, nu de mult, o întîmplare impresionantă.

...Sfîrşitul lunii august 1969. Mai multe echipe de alpinişti, din Europa şi Asia, escaladau Pamirul pentru a ajunge pe vîrful Lenin (7 734 m), apoi pe vîrfurile învecinate. Porniţi de la ultima tabără, aflată la Acik-Taş, la 3 600 m, alpiniştii urcau din greu. Printre ei se aflau şi doi români: profesorul Mircea Mihăilescu *şi maestrul sportului* Ion Coman. *Alpiniştii au înnoptat în peretele de gheaţă, suspendaţi deasupra hăului. Era un ger îngrozitor. Dar n-au dat înapoi. Încă o zi de eforturi aproape supromeneşti şi... victorie! S-a ajuns pe vîrful Lenin. De acolo, alpiniştii urmau să escaladeze alte vîrfuri din apropiere, pentru a-şi înscrie în palmares noi victorii şi a acumula noi puncte.*

Dar iată, se anunţă o veste neplăcută. Un italian, Ezio Lavango, fusese uşor accidentat şi nu mai putea să meargă mai departe. Coborîşul era greu, dar nu imposibil, cu condiţia să nu intervină complicaţii, care pentru un om, chiar uşor rănit, ar fi fost fatale. Ezio n-a cerut ajutorul nimănui. Dar era clar, trebuia ajutat.

Dintre numeroşii alpinişti s-au oferit cîţiva voluntari. Printre ei şi cei doi români. Ambii renunţă la laurii ce li s-ar fi conferit escaladînd alte vîrfuri, renunţă şi la punctajul (bun) realizat pînă atunci. Şi astfel, cei doi alpinişti români, Mircea Mihăilescu şi Ion Coman, îl însoţesc pe alpinistul italian pînă la tabără, de unde a fost luat de un elicopter. A renunţa la propria-ţi glorie pentru a-ţi ajuta adversarul aflat în dificultate, iată, într-adevăr, un gest de neuitat.

SEVER NORAN

**) Crevasă = spărtură uriaşă în gheaţă.*

***) Serac = spaţiu gol sub crusta subţire de gheaţă.*

SUZANA ARDELEANU

ILEANA DRÎMBĂ

ANA ENE

OLGA SZABO

MARIA VICOL

FESTIVITATE DE PREMIERE

NU TE LĂSA NICIODATĂ !

Aţi aflat, desigur, la timpul potrivit, despre succesul floretistelor noastre Olga Szabo, Maria Vicol, Ileana Drîmbă, Suzana Ardeleanu şi Ana Ene care, în Campionatul mondial de scrimă, desfăşurat la Havana în prima parte a lunii octombrie, au cucerit medalia de aur şi titlul suprem.

Întreaga evoluţie a tricolorelor noastre dar mai ales asaltul final (în meciul cu floretistele sovietice), a confirmat, încă o dată, un adevăr tactic binecunoscut în sport: că trebuie să lupţi pentru victorie pînă în ultima secundă, folosindu-ţi toate resursele fizice şi morale. **Vă reamintim, pe scurt, filmul acestei dispute dîrze şi cu spectaculoase răsturnări de situaţii: primul asalt (Ileana Drîmbă—sovietica Samuşenko) — 1—0 pentru România; al doilea asalt (Olga Szabo—Zabelina) şi... egalitate (1—1); în al 9-lea asalt conduceam cu 6—3; în al 14-lea sîntem din nou la egal... (7—7); în al 15-lea am rămas în urmă (8—7 pentru echipa Uniunii Sovietice). Dar a mai rămas de disputat un asalt: Olga Szabo — Samuşenko. El ne putea aduce victoria cu o condiţie foarte greu de realizat: ca Olga s-o învingă pe adversara ei cu o distanţă de două puncte. Şi a învins-o cu... 4—2.**

Dornici să aflăm amănunte despre acest asalt încheiat cu un rezultat atît de... farmaceutic, de care a depins victoria echipei noastre, ne-am adresat Olgăi Szabo cu cîteva întrebări:

— Spuneţi-ne, a fost o întîmplare fericită că aţi obţinut victoria cu 4—2 şi nu cu 4—3 de pildă?

— **Nu, n-a fost o întîmplare. Pentru mine partida cu Samuşenko a fost un examen greu, unul dintre cele mai grele examene din cariera mea sportivă. Tocmai din acest motiv m-am hotărît să-l trec cu o asemenea «notă», cu cel puţin 4—2 şi în nici un caz cu 4—3.**

— Totuşi la început a-ţi fost condusă cu 1—0. Cum aţi reuşit să reveniţi atît de spectaculos?

— **Miza fiind mare, am început asaltul cam timorată. Aşa că Samuşenko a punctat prima. Am reuşit însă să arunc peste bord emoţiile şi am egalat numaidecît. Apoi am condus cu 2—1. Sovietica însă m-a prins «pe picior greşit» şi a egalat la rîndul ei. Atunci i-am spus — în gînd, bineînţeles: «Pînă aici!» Şi aşa a fost. La sfîrşitul meciului aveam în buzunar cele două puncte atît de necesare echipei noastre. Aurul şi titlul ne aparţinea. Trecusem examenul cu nota pe care am vrut-o şi eram fericită.**

— Ce aţi putea recomanda cutezătorilor pentru asemenea situaţii?

— **Cîteva cuvinte care tind să devină un dicton: «Nu te lăsa niciodată!»**

M. COSTAŞ

ŞOIMII CARPAŢILOR

108

16

Scenariu: **PETRE GHELMEZ** Desene: **POMPILIU DUMITRESCU**

LA CEREREA GENERALĂ
A CITITORILOR, DIN
NUMĂRUL VIITOR ÎNCEP
NOILE AVENTURI
ALE LUI DAN BUZDUGAN

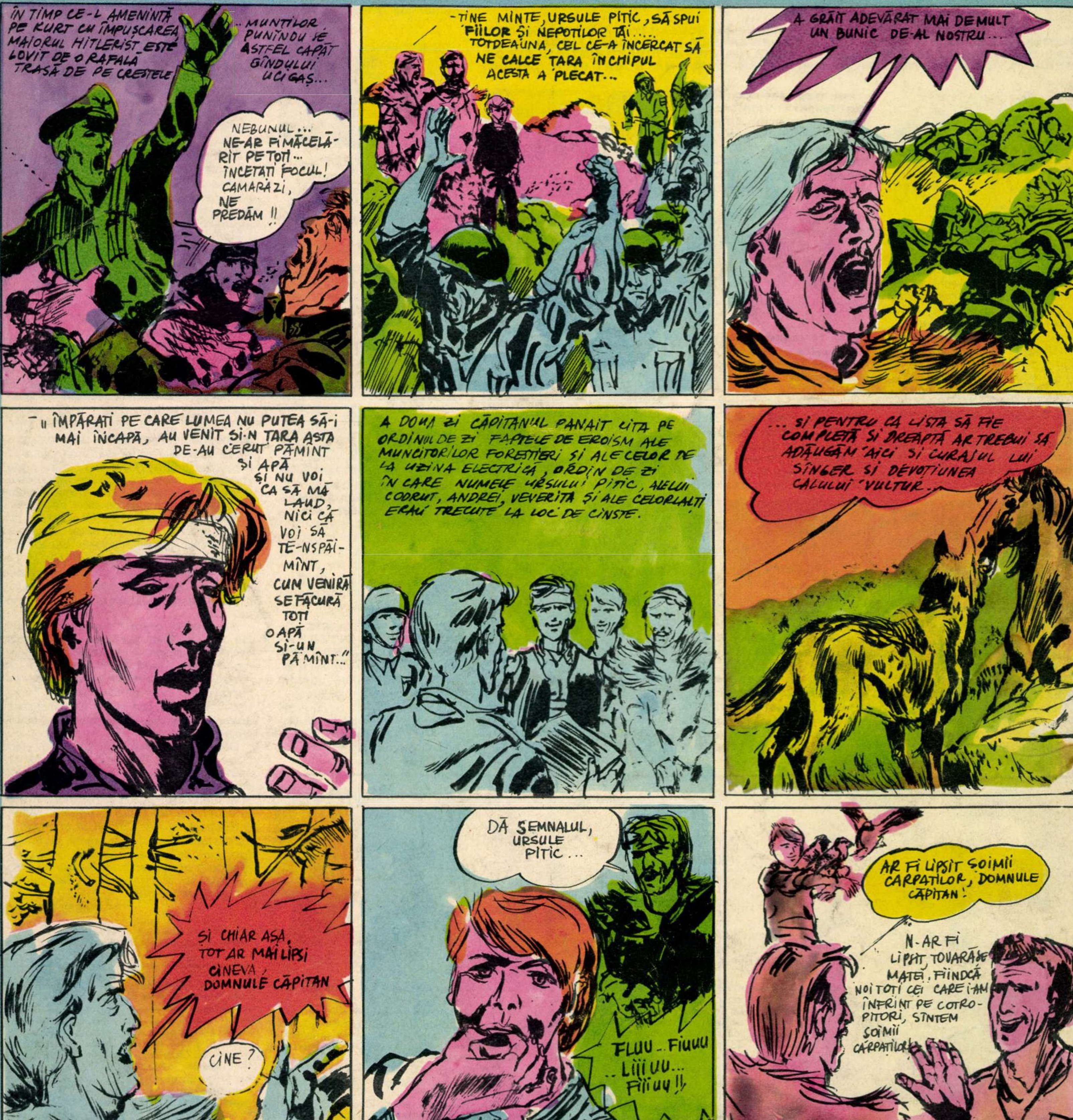
ÎN TIMP CE-L AMENINȚĂ PE KURT CU ÎMPUȘCAREA MAIORUL HITLERIST ESTE LOVIT DE O RAFALĂ TRASĂ DE PE CRESTELE
...MUNȚILOR PUNÎNDU-SE ASTFEL CAPĂT GÎNDULUI UCIGAȘ...
NEBUNUL... NE-AR FI MĂCELĂRIT PE TOȚI... ÎNCETAȚI FOCUL! CAMARAZI, NE PREDĂM !!
-ȚINE MINTE, URSULE PITIC, SĂ SPUI FIILOR ȘI NEPOȚILOR TĂI..... TOTDEAUNA, CEL CE-A ÎNCERCAT SĂ NE CALCE ȚARA ÎN CHIPUL ACESTA A PLECAT...
A GRĂIT ADEVĂRAT MAI DEMULT UN BUNIC DE-AL NOSTRU...
-„ÎMPĂRAȚI PE CARE LUMEA NU PUTEA SĂ-I MAI ÎNCAPĂ, AU VENIT ȘI-N ȚARA ASTA DE-AU CERUT PĂMÎNT ȘI APĂ ȘI NU VOI CA SĂ MĂ LAUD, NICI CĂ VOI SĂ TE-NSPĂIMÎNT, CUM VENIRĂ SE FĂCURĂ TOȚI O APĂ ȘI-UN PĂMÎNT..."
A DOUA ZI CĂPITANUL PANAIT CITA PE ORDINUL DE ZI FAPTELE DE EROISM ALE MUNCITORILOR FORESTIERI ȘI ALE CELOR DE LA UZINA ELECTRICĂ, ORDIN DE ZI ÎN CARE NUMELE URSULUI PITIC, ALE LUI CODRUȚ, ANDREI, VEVERIȚĂ ȘI ALE CELORLALȚI ERAU TRECUTE LA LOC DE CINSTE.
...ȘI PENTRU CA LISTA SĂ FIE COMPLETĂ ȘI DREAPTĂ AR TREBUI SĂ ADĂUGĂM AICI ȘI CURAJUL LUI SÎNGER ȘI DEVOȚIUNEA CALULUI VULTUR...
ȘI CHIAR AȘA, TOT AR MAI LIPSI CINEVA, DOMNULE CĂPITAN
CINE?
DĂ SEMNALUL, URSULE PITIC...
FLUU... FIUUU ... LIIIUU... FIIIUU !!
AR FI LIPSIT ȘOIMII CARPAȚILOR, DOMNULE CĂPITAN!
N-AR FI LIPSIT, TOVARĂȘE MATEI, FIINDCĂ NOI TOȚI CEI CARE I-AM ÎNFRÎNT PE COTROPITORI, SÎNTEM ȘOIMII CARPAȚILOR
GÎRBU

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administraţia: Editura SCÎNTEIA, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAŞ

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile şi agenţiile P.T.T.R., de către factorii poştali şi difuzorii de presă 41033

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

46

JOI, 13 NOIEMBRIE
1969, ANUL III

112

Filă de cronică școlărească: o nouă promoție de pionieri, față-n față cu «veteranii». Și unii, și alții, se află în pragul unor noi împliniri.

Foto: GR. PREPELIȚĂ

a

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

46

O imagine monumentală, care îmbogățește peisajul arhitectonic bucureștean: noul centru al Televiziunii. Pornind de aici, transmisiile străbat țara în lung și în lat, poposind în casele noastre, pe micile ecrane.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

«Racheta cutezătorilor este publicația pe care visurile copilăriei mele o așteptau... Voiam să spun că am dus dorul unei astfel de reviste, că am avut nefericirea să fiu prea devreme copil... Mă bucură sincera seriozitate cu care îi îmbiați pe copii la treburi...»

J. GABRIEL-KAHANE
București, noiembrie 1969

Așa cum ne arată și alte scrisori primite la redacție, se pare că noul supliment tehnico-științific editat de «Cutezătorii» răspunde în bună măsură atît așteptărilor celor mai tineri cititori cît și interesului altora, aflați dincolo de vîrsta pionieriei și care și-au dorit mult, pe cînd erau copii, o asemenea revistă de știință, tehnică și modelism.

Petrecută în acest glorios **An XXV**, *apariția unei asemenea reviste reflectă încă o dată grija partidului, a statului nostru, de a oferi tinerilor — absolvenți pe viitor a minimum 10 clase — mijloace cît mai adecvate și mai atractive, care să-i ajute, împreună cu școala, în cultivarea pasiunii pentru știința, pentru tehnica, în formarea și dezvoltarea deprinderilor practice, în alegerea viitoarei profesiuni. Vom fi bucuroși să știm că* **Racheta cutezătorilor** *nu este privită de prietenii săi cititori ca o simplă revistă pentru lectură, ci ca un autentic* **atelier**. *Atelier deschis tuturor, laborator în care — sub zodia progreselor științei contemporane — fantezia, iscusința, perseverența și cutezanța viitorilor tehnicieni, ingineri și savanți ai patriei capătă prilej de inițiere și de manifestare în cele mai pasionante și mai diverse domenii ale tehnicii.*

Redacția se va strădui neobosit ca **Racheta cutezătorilor** *să fie într-adevăr publicația pe care visurile fiecăruia dintre voi o așteptau*

Mihai Negulescu

A sosit Racheta!

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

Universul, cu tainele sale, e fascinant pentru toate vîrstele. Și, se înțelege, și pentru aceea a copilăriei. Cum apare o fereastră deschisă spre el, copiii sînt totdeauna gata să privească prin ea. Întocmai acestor elevi din Rostock (R.D. Germană), care sînt perseverenți vizitatori ai observatorului astronomic din orașul lor, unde primesc explicații și cercetează cerul prin telescop.

«Nu-i nimic dacă noi sîntem încă mici față de lumea din jurul nostru, care e așa de mare. Nu-i nimic, pentru că avem și noi lumea noastră, în care tractoarele și mașinile pot fi ținute în palmă, iar leii și tigrii pot fi luați de urechi».

E lumea jucăriilor pe care cei mari o creează pentru cei mici. În foto: copii la raionul de jucării al unui magazin din Rotterdam (Olanda).

Pare de necrezut cît de blînzi pot fi bivolii — aceste animale puternice și destul de fioroase. Dar nici nu s-ar putea comporta altfel față de acești copii chinezi deosebit de atenți și grijulii cu ei. În fiecare zi — după terminarea muncii la cîmp, pe caniculă — copiii îi duc și le fac baie în apele fluviului, răcorindu-se și ei totodată.

Calendar

13 noiembrie 1914 — au trecut 55 de ani de la moartea lui Dimitrie Anghel (n. 1872) poetul care a cîntat cu suavitate florile, scriitorul plin de sensibilitate și fantezie.

16 noiembrie 1919 — a murit Maria Cuțarida-Crătunescu (n. 1857), prima femeie medic din România.

19 noiembrie 1919 — s-a stins scriitorul Al. Vlahuță, delicatul autor al unor cunoscute volume de proză și versuri.

19 noiembrie 1947 — a murit Emil Racoviță. Vasul «Belgica» a rămas undeva în istorie pentru totdeauna, dar el ne va aminti de călătoria lui Racoviță (1898) care, împreună cu Amundsen, a participat la explorarea Antarcticei. Înființarea primului Institut de speologie din lume (la Universitatea din Cluj, anul 1920) se leagă de numele lui Racoviță. Tot el este acela care a predat primul curs de biologie generală din România și unul dintre principalii inițiatori ai ocrotirii monumentelor naturii din țara noastră. Încă din anul 1889, participă la mișcarea socialistă din România și se numără printre semnatarii manifestului pentru declararea zilei de 1 Mai ca sărbătoare națională a muncii.

DRUMUL SPRE MEXIC ESTE DESCHIS?

DA!

SPUN **Cutezătorii**

Cei peste un milion de cititori ai revistei noastre strîng pumnii pentru «Unsprezecele» României, urîndu-i un mare succes în meciul de duminică.

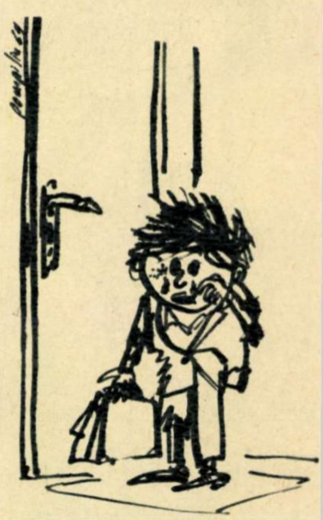

— Le-am zis c-o să mîncăm bătaie și că Dumitrache n-o să facă nimic...!!!

Atențiune! In pag. 13, o comunicare importantă din partea profesorului Parbriz!

Cîntec, joc și voie bună!

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

CÎND STÎNCA SE SUPUNE OMULUI

Galeria vuia de zgomotele vagoneților care ieșeau spre «ziuă» încărcați cu rocă. Cineva îmi spusese că pe șetul de lot, pe inginerul Gheorghe Cocoș, îl voi găsi «la înaintare», adică în locul unde galeria se înfunda metru cu metru, tot mai adînc în inima muntelui. «...pe la birou, nu mai trece, în galerie își face veacul... Are el, acum, o «vorbă» cu muntele...»

Cînd am ajuns în zona de lucru, nu am putut să-l deosebesc pe inginer de minerii tuneliști. Mi-a atras atenția un om care parcă asculta stînca. O «asculta» cu un aparat straniu, ca un seismograf, măsurînd vibrațiile. Muta aparatul din loc în loc, fără grabă, urmărind tremurul neliniștit al acului, numai atunci cînd perforatoarele atacau stînca. «E inginerul» mi s-a spus. Am continuat să-l privesc, să încerc să înțeleg ceea ce făcea. El nici nu mă vedea, atît era de concentrat. Un dialog mut se ducea între el și stînca din care inginerul părea că îi descifrează tainele.

«De ce?»

A tresărit. Nemulțumit, ca și cum întrebarea l-a smuls dintr-un univers în care se simțea bine, care îi era familiar.

«Pentru că...» Mi-a explicat că de gradul de compactare al stîncii depinde realizarea unor idei menite să schimbe radical obișnuita operație de armare a galeriilor.

«Lemnul sau metalul sînt prea scumpe — vreau să le înlocuiesc!». Cuvintele nu redau decît tangențial cutezanța acestui gînd. Să folosești structura stîncii ca armătură! «Sigur, puțin ajutată... prinsă, din loc în loc, în niște ancore — mi-a spus inginerul — o serie de pivoți înfipți în piatră și cimentați cu beton sub presiune, acolo unde stînca are o crăpătură cît de mică...»

«Va rezista o asemenea armare?»

«Tocmai asta calculez... Va rezista!»

Nu neglijase nici un amănunt. Sau mai bine-zis, orice amănunt era judecat din toate unghiurile. Și asta constituie miezul îndrăznelii în tehnică: calculul exact, stăpînirea deplină a tuturor elementelor asupra cărora vrei să acționezi. Inginerul Gheorghe Cocoș făcea o muncă migăloasă, pasionată, în care fiecare «pas» înainta în necunoscut. Și stînca s-a supus gîndurilor sale. S-a supus la Rotonda, la Căpățîneni pe Argeș, iar acum, recent, pe șantierul centralei electrice de la Lotru. S-a supus cutezanței unui comunist.

MIHAI COLEȘIU

JURNALUL OLGUȚEI

Ce au crezut că-i bine și frumos

Noiembrie, 1969

Fii bun, prietene! Da, chiar tu. Tu care ai întins praștia și ai luat cu o mișcare elegantă, de maestru de tir, linia de ochire, țintind în vrabia de pe gard. Și tu, colegă dragă, tu care ai descoperit în camera ta o albină și-n loc să strîngi perdeaua și să deschizi larg fereastra ca să poată ieși afară, te pregătești s-o pocnești cu cartea de geografie. Opriți-vă numai puțin. Cîteva clipe doar. Că vreau să vă povestesc ceva. Ceva care, sînt convinsă, o să vă intereseze. Și poate chiar c-o să vă placă. Așa. Și-acum ascultați:

La începutul verii, trei pionieri din București (vă dau și numele, și adresele lor: Radu Gheorghief, *din clasa a IV-a, Școala generală nr. 111,* Nelu Pălărianu *și* Daniel Costache *dintr-a VI-a, numai că la Școala generală nr. 188), au găsit pe strada lor trei pisoi mici de tot. Nici nu puteau să meargă de mici ce erau. Le-a fost milă de ei și i-au luat de-acolo. Numai că ei stau la bloc și cum părinții nu le-ar fi dat voie să-i ducă în casă, nu știau ce să facă. Dar... noroc de-o idee: «Ce-ar fi dacă le-am construi o căsuță numai a lor?» a zis unul. Și le-au construit un «apartament» cu trei camere, înjghebat din cîteva cărămizi și-o bucată de tablă. Și după ce au «mobilat» camerele cu niște bucăți de blană și stofă i-au instalat pe locatari în el. Au făcut rost și de-o farfurie ciobită și-n fiecare zi i-au hrănit cu lapte, pîine și alte resturi de mîncare adusă de prin casele lor. Și de atunci îi îngrijesc și-i păzesc în fiecare zi, în timpul lor liber.*

«Am făcut și noi ce-am crezut că-i mai bine și mai frumos, mi-au spus ei. Ne-am străduit să dăm o mînă de ajutor unor ființe care încă nu se puteau hrăni și apăra singure, gîndindu-ne că atunci cînd vor ajunge mai mari, s-or găsi oameni buni, care să le ia pe la casele lor. Tu ce crezi, am făcut bine? Da? Adevărat? Atunci spune-ne dacă nu cumva o să ne certe cineva că am ocupat cu căsuța protejaților noștri un loc din spatele blocului. Însă să știi că-i mic de tot locul acela și ascuns lîngă un gard, și noi credem că n-ar putea să deranjeze pe nimeni».

Asta-i tot. Vă cer scuze că v-am întrerupt din preocupările voastre. Dar ce văd! Mi se pare că v-ați supărat. Într-adevăr, între timp vrabia a zburat de pe gard, iar albina a reușit să iasă pe fereastră. Îmi pare rău... A, nu sînteți supărați pe mine, ci pe voi!... Nu prea vă înțeleg, totuși parcă încep să mă bucur...

Olguța

LENINGRAD

ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE

DE VIRGILIU RADULIAN

PREȘEDINTELE CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR, ADJUNCT AL MINISTRULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Am fost, nu de mult, oaspete al orașului ce poartă cu mîndrie și aleasă demnitate numele marelui Lenin. Așezat în apropierea Balticii orașul de pe Neva a fost întemeiat cu aproape trei secole în urmă, în anul 1703, începutul fiind făcut prin construirea, de către Petru cel Mare, a fortăreței Petropavlovsk. Ridicat pe cele mai mult de o sută de insule, unite prin peste 600 de poduri de oțel și piatră, străbătut de mulțimea canalelor, orașul a fost și este denumit, nu fără temei, «Veneția Nordului». Neva cea puternică i-a dăruit acest renume. Trăgîndu-și izvoarele din lacul Ladoga, după ce-și poartă apele bogate prin toată întinderea orașului, acoperind a șasea parte din suprafața lui, ea și le varsă — nu departe — în golful Finic, purtînd pe undele ei nenumărate vase, mărginind cheiuri de granit și piatră scăldînd unul dintre cele mai mari porturi fluviale ale Europei. Nu numai Neva dă orașului un pitoresc aparte. Împrejurimile sînt, de asemenea pline de tainic farmec. Peisajul nordic, cuprinsul nesfîrșit de un verde umed și crud al pajiștilor pădurile de mesteceni și brazi învăluite în aburi de ceață, licărul apelor dau acestor meleaguri un colorit propriu. Și cînd te gîndești că se află la aceeași latitudine cu Groenlanda cea veșnic înghețată!

Leningradul este unul dintre cele mai frumoase orașe ale lumii. Constituie un monument impunător în care natura, istoria și cultura și-au dat în chip fericit mîna răspîndind cu dărnicie operalor într-un cadru arhitectural de neasemuită eleganță, pe care numai miracolul nopților albe îl poate egala.

Fiecare oraș are istoria, tradițiile, particularitățile sale. Prin ce se distinge Leningradul, ce-l face măreț și unic? Dintre multele sale însușiri aleg pe cele care par a-l exprima cel mai bine: leagăn al revoluției, oraș erou, centru al culturii.

(Continuare în pag. 8-9)

Crucișătorul «Aurora».

Leningradul, leagăn al revoluției

10 Km
BACĂU
VASLUI
76 Km
TRAIAN
U NOU 2 Km

Descoperirile lui EMIL

PĂMÎNT-LUNĂ la VOLAN

Așezat lîngă volan, numai ochi și urechi, Emil stătea gata să-și noteze impresiile în bloc-notes, să întrebe, să descopere lucruri noi, să cunoască. Un adevărat reporter.

M-a fixat cu privirea:

— Ar fi trebuit să iau o pietricică în gură.

— Pe șosea sînt multe.

— Nu-i igienic...

Emil și-a ridicat brusc capul, devenind sobru. Autobuzul trecea printr-o nouă localitate și băiatul trebuie să fie foarte atent. **DRAGI CITITORI, ÎNCEPÎND CU ACEST NUMĂR DE REVISTĂ, O SĂ STRĂBATEȚI ADESEA CU EMIL ȚARA ÎN LUNG ȘI-N LAT, CUNOSCÎND FAPTE INTERESANTE, OAMENI MINUNAȚI.**

Ne aflăm pe șoseaua Vaslui-Bacău. Arcul de asfalt și de piatră al șoselei se deschide pe locuri bătute de oștile lui Ștefan cel Mare și se închide încoace, la Bacău, în pragul celei de-a treisprezecea hidrocentrale de pe Bistrița.

De la Fundul Tutovei în sus, serpentine spectaculoase amintesc într-un fel de Valea Prahovei, numai că aici dăinuiesc păduri de fag și stejar, nu de brad.

Emil și-a notat încă de la început numele omului de la volan, în uniformă albastră: Constantin Săraru.

A observat că petlițele de la guler sînt tot albastre, un albastru mai deschis.

A întrebat:

— De ce au două dungi galbene?

— Sînt șofer pe autobuz! a venit răspunsul.

— Asta înseamnă un fel de grad?

— Fără îndoială. Și încă de răspundere. Altfel, n-aș fi putut face aproape un milion două sute de mii de kilometri la volan.

— De trei ori distanța Pămînt-Lună!

— Cam așa. Nu întotdeauna însă distanța parcursă cu mașina înseamnă totul, a spus Constantin Săraru.

Avea dreptate. Aceasta ne-a amintit de un alt șofer, bucureștean, de la o stație de salvare, pe care îl cunoscusem cu două zile în urmă. «Nea Micu» — așa-i zice toată lumea. E și acesta un semn de prețuire, de stimă. Și nu-i de mirare, dacă se are în vedere fie și un singur fapt petrecut în februarie.

Telefonul de pe masa dispecerului de serviciu suna alarmant. Convorbirea fusese scurtă. O mamă din Belciugatele era pe cale să-și piardă viața. Avea nevoie urgentă de o intervenție chirurgicală, la o clinică de specialitate. De la celălalt capăt al firului, se ceruse urgent **SALVAREA**, acea mașină albă care are trecere liberă, cu ea omul de la volan se strecoară în cea mai mare viteză. Aceasta, cînd condițiile atmosferice sînt normale. Dar acum, pe străzi spulbera zăpada, se ridicau nămeți de la o clipă la alta.

— E viscol mare, a spus dispecerul, nu poate decola nici un avion. Nici elicopterul. Mașina pe care am trimis-o nu s-a mai întors, s-a înzăpezit. Acum se cere un voluntar. Cine vrea să plece?

De dispecer s-a apropiat Ion Micu.

— Plec eu!

A urcat repede la volan. Alături de el, asistentul medical.

Deasupra, pe mașină, becul roșu a prins să pulseze ca o inimă.

Au urmat ceasuri grele de înfruntare cu drumul înzăpezit, cu viscolul. O mașină cu plug greu le-a deschis drum dincolo de barieră. Apoi, făcînd pîrtie cu lopețile, au înaintat metru cu metru. Lopețile lor s-au întîlnit undeva în cîmp cu alte lopeți — ale celor din Belciugatele. Săriseră cu mic cu mare să deschidă drum, să primească mașina albă...

— Drumul la întoarcere a fost probabil și mai greu, a spus Constantin Săraru.

— Dar mama a fost salvată!

— Pe astfel de mașini se cer oameni cu reflexe excepționale, cu sînge rece — se întîmplă să transporte și oameni scoși din foc — să întrunească calități de șofer și de brancardier. De altfel soferia e o treabă bărbătească.

Emil s-a gîndit la nea Micu — e mărunțel, tăcut.

Nu l-a răbdat inima:

— O fi treabă bărbătească, dar statisticile arată că șoferițele fac mai puține accidente de circulație.

— Așa se pare. Dar cunoști vreo șoferiță?

Nu numai că cunoștea (o întîlnise în ziua cînd plecase din București), dar Emil îi luase și un scurt interviu:

— Numele dumneavoastră? i s-a adresat el politicos.

— Maria Pavel.

— Șoferiță...

— Pe autobuzul 31 — B — 7173.

— De cînd la volan?

— Cincisprezece ani și mai bine.

— Mecanica v-a plăcut de cînd erați elevă, nu-i așa?

— Nu. Mai tîrziu m-am hotărît. Și nu regret, îmi iubesc mult meseria. Cere o deosebită atenție. Și răspundere.

— Aveți vreun copil?

— Da. Viorel, e în clasa a IX-a.

— Și el tot șofer se face, nu-i așa?

— Nu, geolog. Așa zice, deocamdată.

*

De la Constantin Săraru ne-am luat rămas bun la Bacău.

● Șoferița Maria Pavel

● Pe serpentine, în creierul munților și...

● ...pe drumuri grele de pădure

N-am făcut însă decît cîţiva paşi şi Emil s-a întors din nou la el:

— Aş vrea să vă mai întreb ceva. Pe drum, aproape de Siret, am întîlnit autocamioane încărcate cu porumb cules acum. Din cabina unuia, un şofer v-a făcut cu mîna şi rîdea.

— Dumitru, fratele meu! Lucrează la o fermă.

— Şi de ce n-aţi oprit?

— Nu era staţie. Călătorul trebuie să ajungă la timp la destinaţie. Cu fratele meu mă văd diseară, acasă.

După această ultimă explicaţie, ne-am despărţit. Nu însă şi de pasionanta călătorie a celor de la volan — îndrăgostiţi şi de pădure. De Niculae Vîrlan, căruia i s-a încredinţat cinstea să aducă direct din uzină, de la Braşov, «Bucegi»-ul nou nouţ pe care lucrează în exploatări forestiere; de Vasile Herghea, neîntrecut stăpîn al volanului: a străbătut mai bine de un milion de kilometri numai pe drumuri grele de pădure; la Cleja, pe plaiurile Bistriţei în Vrancea. O pasiune de-o viaţă, întrunind deopotrivă sentimentul de responsabilitate şi cutezanţă.

AL. DINU IFRIM

ROZETA SĂPTĂMÎNII

Cupa „FAIR-PLAY-CUTEZATORII”

De-abia a apărut regulamentul noului nostru concurs şi la redacţie am şi primit cîteva zeci de scrisori în care corespondenţii noştri ne descriu diverse fapte de fair-play la care au fost martori. Dintre aceste scrisori, mai interesantă ni s-a părut cea a elevului **JORJ BUTAN** din comuna *Mărăşeşti*, satul *Pădureni (Vrancea)*. O reproducem mai jos:

„Într-o zi de iulie însorită, la marginea satului, pe malul Siretului, acolo unde rîul are apa lină şi adîncă, era mare zarvă. Tocmai se apropia momentul cînd profesorul de educaţie fizică trebuia să dea startul în concursul de nataţie organizat de şcoala noastră. Şi, în sfîrşit, un fluier. Prima grupă de concurenţi, formată din 5 elevi, a luat startul. Între concurenţi a început o luptă dîrză. După cîteva secunde, elevul Simion Mihalcea a trecut în frunte. Mai mult ca sigur, el avea să cîştige. Dar, deodată ...Trecuseră de mijlocul distanţei cînd al doilea concurent, elevul Victor Gîrleanu, a scos un «au» disperat şi a început să se scufunde (poate din cauza unui cîrcel, poate de oboseală...) Sandu a întors fulgerător capul. A văzut doar o mînă care încerca să se agaţe de ceva. Brusc s-a întors. S-a scufundat şi şi-a scos colegul la suprafaţă. Apoi luptîndu-se din greu cu el, l-a adus pe mal, dar... a pierdut locul I în grupă. Fapta sa însă a fost cu mult mai presus decît doritul loc I.”

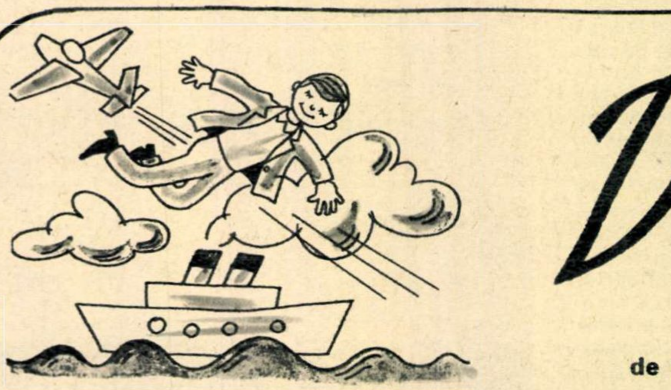

Despre vis

de **MIRCEA SÎNTIMBREANU**

Că ştiţi visa şi că o puteţi face cu ochii deschişi, nu încape îndoială. Aş spune chiar că printre multele materii ale orarului vostru, visul este «materia materiilor». Învăţaţi pentru ziua de mîine — adevărata voastră zi de naştere — şi cărăuşul cel mai fidel pentru această dimensiune este tocmai visul. Mai ştiu însă că unii dintre voi lasă să atîrne dîrlogii visării şi calul acesta înaripat începe să cabreze, să o ia razna, să bată pasul pe loc, şi, fără să vă daţi seama, vă pomeniţi călărind, copilăreşte, pe o coadă de mătură.

Un exemplu, pe al cărui purtător eu îl cunosc foarte bine şi al cărui reportaj îl voi însăila în rîndurile care urmează, va lămuri — nădăjduiesc — lucrurile.

Băiatul stătea pe o bancă, singur în curtea şcolii, mîngîiat de soarele retrospectiv al dimineţii de octombrie. De cîteva minute luase din nou în primire oglinjoara de buzunar. Era mulţumit. Îndeosebi de freză. Ce-i drept, cu privire la puful de mustăcioară ce îi voala buza de sus nu îşi precizase încă poziţia.

Dimineaţa era pură, răcoroasă, şi băiatul simţea în adîncul fiinţei sale o energie subtilă, atotcuprinzătoare, care îl înălţa ca un resort intim. Visa cu ochii deschişi. Iată, acum era la înălţimea avionului care brăzda cerul cu o dîră eufonică.

— Şi eu o să mă fac aviator, voi zbura pe toată planeta. Decolez dimineaţa de la Băneasa şi, dacă vreau, într-o oră sînt în Japonia. Băneasa — Australia — Polul Nord şi gata! Imediat lîngă Laponia e şi Japonia...

Un camion îşi hodorogea încărcătura pe caldarîmul străzii.

— Eu dacă vreau o să pilotez o maşină de curse. Ah, să simţi sub talpa piciorului carburatorul cu miile lui de cai putere. Esenţialul este sîngele rece cu care ţii în mîini ambreiajul...

Nu departe, o bărcuţă de hîrtie eşuată de la ultima ploaie se furişa umilă spre gura canalului.

— Cu astea se joacă puştii. Eu am să mă fac un lup de mare veritabil. Am să colind toate mările şi oceanele. Vira ancora! Ies din Marea Neagră şi din Bosfor am si intrat în Oceanul Pacific. Ah, să pluteşti spre insula Spitzberg şi mai la Nord spre Honolulu, de unde se văd toate piramidele de pe Valea Rinului.

Băiatul visa, plutea, se înălţa şi legănat de vise nici măcar nu bănuia că rămînea ancorat în mlaştinile semidoctismului şi ale inculturii. Oglinjoara de buzunar nu arăta aceasta.

Suna de intrare pentru o nouă oră. Copiii se îmbulzeau spre clase. Intrau în propriile lor, în adevăratele lor vise şi în adevărul viselor lor...

Şi în acest timp, eroul nostru rămînea să-şi precizeze poziţia faţă de propria mustăcioară. Şi o visa proiectată pe mapamond...

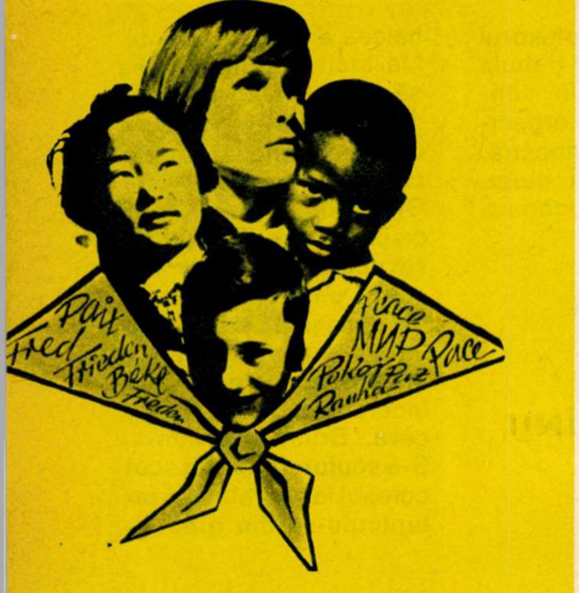

SOARE

PENTRU TOȚI COPIII LUMII

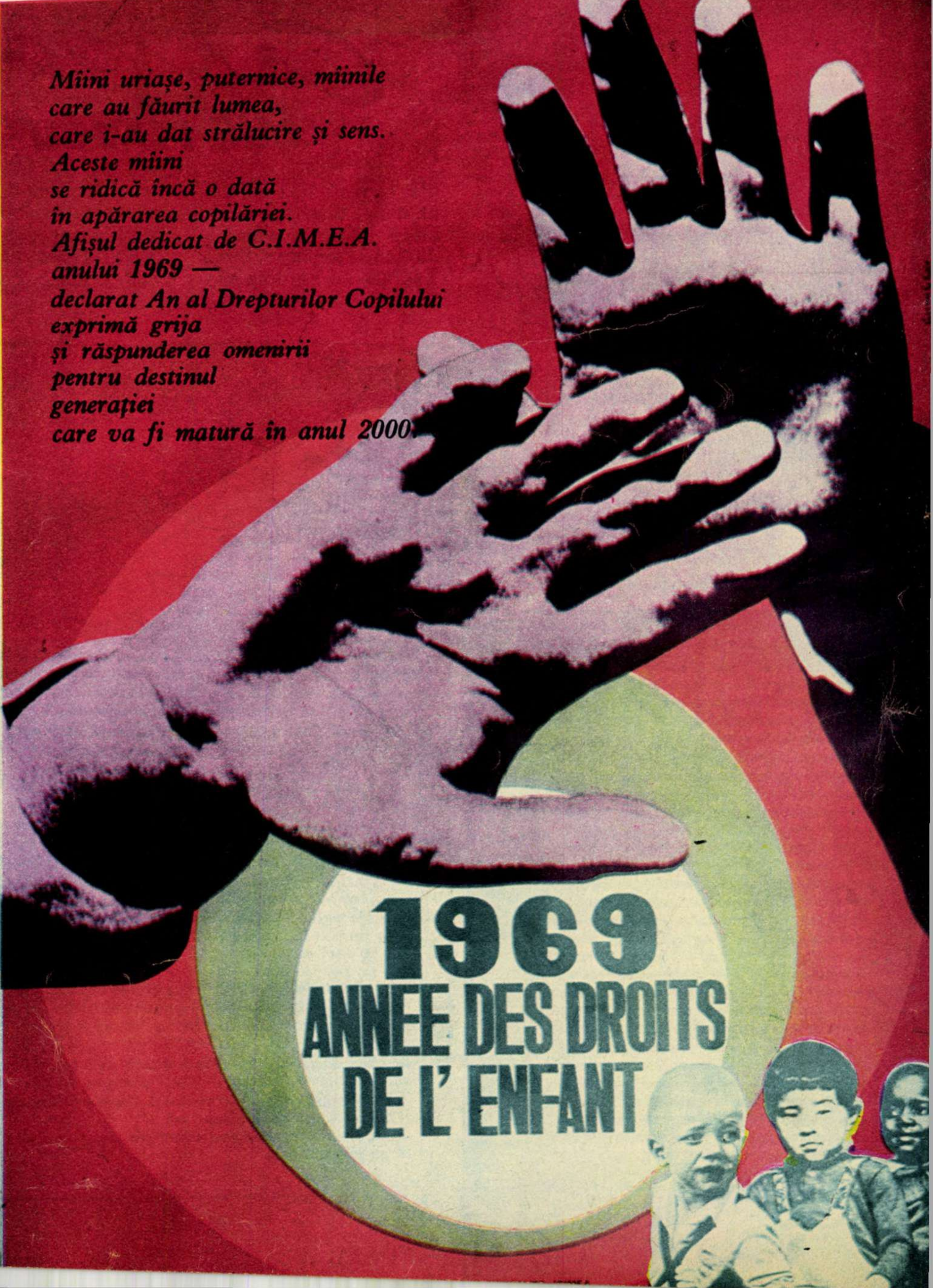

Miini uriașe, puternice, miinile
care au făurit lumea,
care i-au dat strălucire și sens.
Aceste miini
se ridică încă o dată
în apărarea copilăriei.
Afișul dedicat de C.I.M.E.A.
anului 1969 —
declarat An al Drepturilor Copilului
exprimă grija
și răspunderea omenirii
pentru destinul
generației
care va fi matură în anul 2000.

În aceste frumoase zile de toamnă, în aceste zile ale copilăriei noastre fericite, acum cînd se împlinesc 10 ani de la proclamarea de către O.N.U., la 20 noiembrie 1959, a **DECLARAȚIEI DREPTURILOR COPIILOR**, gîndurile celor mai tinere vlăstare ale României socialiste se îndreaptă, cu sentimentul unei profunde stime și prietenii, către toți copiii lumii.

Acest sentiment, pe care îl nutrim zi de zi pentru toți cei de o seamă cu noi, ce reprezintă, pe toate meridianele, speranța și viitorul umanității, face parte din tezaurul moștenit de la părinții noștri, face parte din lumina anilor pe care îi trăim.

Zilele petrecute în tabere, la întreceri sportive ori festivaluri artistice internaționale, corespondența pe care mulți dintre noi o purtăm cu copii din alte colțuri ale lumii, noutățile pe care le aflăm zilnic la radio, la televiziune, în cărți și reviste, fac ca acești prieteni din zări îndepărtate să ne fie foarte apropiați nouă, cu preocupările lor, cu portul și obiceiurile lor pitorești, cu tot ce are mai bun și mai plin de făgăduinți copilăria.

Trăind în epoca marilor înnoiri prin care trece bătrînul nostru pămînt românesc, închinîndu-ne munca, jocul, visele — iubirii de țară și idealului de viață comunist, simțim cu îndreptățită mîndrie cum, prin grija ce ne-o poartă întregul popor, prind viață cu temeinicie fundamentalele drepturi ale noastre, ale copiilor. Cele 10 principii ale Declarației adoptate în 1959 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite reprezintă o minunată corolă, ale cărei petale viguroase primesc neîntrerupt sevă din dragostea și exigența cu care sîntem crescuți și educați.

«*Pentru înflorirea armonioasă a personalității sale, copilul are nevoie de dragoste și înțelegere*» — spun paragrafele istoricei Declarații. Și tot ele adaugă: «*Copilul trebuie să beneficieze de o educație care să contribuie la cultura sa generală și să îi permită, în condiții de egalitate a șanselor, a-și dezvolta facultățile, judecata personală și sensul responsabilităților morale și sociale și de a deveni un membru util al societății.*» Adînc înrădăcinate în societatea noastră socialistă, asemenea principii, amplificate prin Declarația adoptată în 1964 de același înalt for al O.N.U., la propunerea țării noastre, sînt suportul temeinic al dezvoltării unei tinereți a lumii devotată idealurilor păcii și progresului, crescută în spiritul respectului reciproc, al prieteniei și stimei pentru valorile spirituale ale celorlalte popoare.

Floarea tinereții lumii crește încrezătoare în viitor. Știm însă că, în plin secol al ciberneticii și cuceririi cosmosului, milioane de copii rămîn astăzi analfabeți sau suferă de foame, că războiul mai pîrjolește ca un coșmar fața pămîntului. Principiile conținute în Documentele privind drepturile și menirea tinerei generații a lumii sînt deopotrivă izvor de speranță și îmbărbătare. Nu e departe vremea cînd fiii tuturor meridianelor se vor bucura, asemenea nouă, în tot mai înalt grad, de soarele demnității și fericirii.

CALEIDOSCOP

- *Una din primele tabere internaționale* C.I.M.E.A. a avut loc la Artek, în anul 1963. Au participat 27 de organizații, totalizînd 1 500 de copii veniți din Europa, Asia, Africa și America Latină.
- *Jocurile de la Turku.* Sub această denumire a fost organizată o competiție a jocurilor pionierești în Finlanda. Au luat parte 5 270 copii și educatori, competiția desfășurîndu-se sub semnul educației în spiritul păcii și prieteniei între toți copiii lumii.
- *Pionierii argentinieni* sărbătoresc în fiecare an «zilele păcii», într-un mod original. Ei trimit copiilor din întreaga lume mesaje închise în sticle pe care le aruncă în mare.

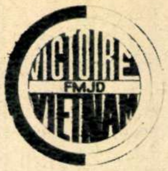

Victoria Vietnamului *este o insignă pe care a răspîndit-o C.I.M.E.A., chemînd toate organizațiile membre să-i ajute pe copiii vietnamezi loviți crunt de război. Alături de toate popoarele dornice de pace, C.I.M.E.A. își face auzită vocea, cerînd încetarea agresiunii imperialiste americane, pentru restabilirea păcii în Vietnam.*

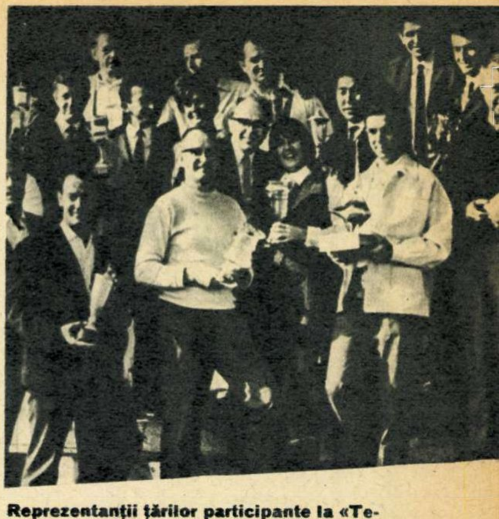

Reprezentanții țărilor participante la «Tetratlonul prieteniei» ținînd cupele care s-au schimbat între echipe.

PACE ȘI PRIETENIE — iată deviza uneia din taberele internaționale din Republica Democrată Germană. De altfel imaginea din fotografie este elocventă.

MIKIS THEODORAKIS

Vă aduceți aminte de cîntecul lui Zorba din filmul «Zorba grecul»? Autorul cîntecului, Mikis Theodorakis, a atras atunci atenția opiniei publice mondiale asupra sa.

Mikis Theodorakis are 35 de ani și meritul de a fi contribuit prin creația sa muzicală la o adevărată renaștere a melosului popular grecesc.

Imnul C.I.M.E.A. al cărui autor este Theodorakis, răsună astăzi la multe întîlniri internaționale ale copiilor și tineretului, constituind o dovadă a atitudinii sale de militant pentru libertate și progres.

IMN

Muzica:
MIKIS THEODORAKIS

Versuri: CSANÁDYJÁNOS
Versiunea română: PETRE GHELMEZ

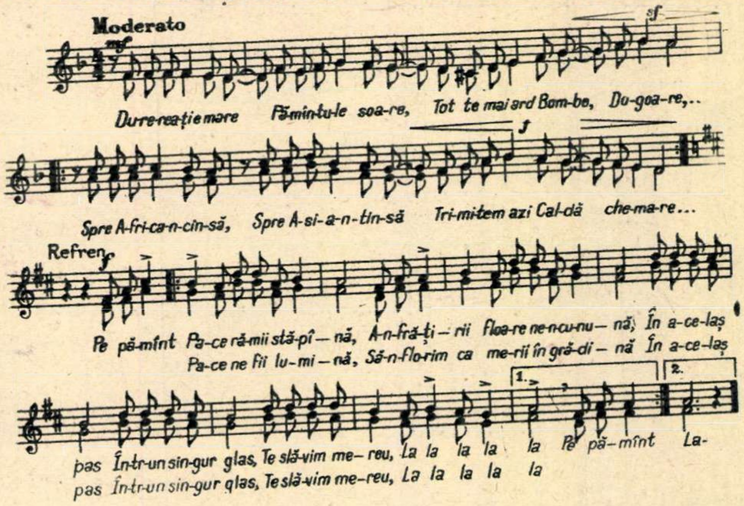
Moderato
mf
sf
Du-re-re-a-ție mare Pămîn-tu-le soa-re, Tot te mai ard Bom-be, Do-goa-re,..
f
Spre A-fri-ca-n-cîn-să, Spre A-si-a-n-tin-să Tri-mi-tem azi Cal-dă che-ma-re...
Refren
f
Pe pă-mînt Pa-ce ră-mii stă-pî-nă, A-n-fră-ți-rii floa-re ne-n-cu-nu-nă; În a-ce-laș
Pa-ce ne fii lu-mi-nă, Să-n-flo-rim ca me-rii în gră-di-nă În a-ce-laș
1.
2.
pas Într-un sin-gur glas, Te slă-vim me-reu, La la la la la Pe pă-mînt La-
pas Într-un sin-gur glas, Te slă-vim me-reu, La la la la la

Schimb de insigne — început de prietenie

Un moment în tabăra internațională de pe malul mării, de la Costinești.

La a XIII-a ediție a Tetratlonului atletic internațional al prieteniei de la Moscova, echipa de pionieri și școlari a României a obținut rezultate bune.

C.I.M.E.A. — COMITETUL INTERNAȚIONAL AL MIȘCĂRILOR DE COPII ȘI ADOLESCENȚI, DE PE LÎNGĂ F.M.T.D.

C.I.M.E.A. a fost creat la 15 februarie 1958 în baza unei hotărîri a Comitetului Executiv al Federației Mondiale a Tineretului Democrat, întrunit la Budapesta, ca un comitet special care se ocupă de organizațiile de copii.

C.I.M.E.A. își are sediul la Budapesta. Organizații de pionieri din unele țări socialiste, precum și organizatii de copii dintr-o serie de alte țări sînt membre ale C.I.M.E.A., care de altfel întreține, relații prietenești, de colaborare cu organizațiile de copii de pe toate continentele.

Scopul acestui comitet este de a favoriza educarea copiilor și adolescenților în spiritul nobilelor idealuri ale păcii, prieteniei și înțelegerii reciproce, al progresului social, independenței naționale și democrației.

Comitetul contribuie la organizarea unor schimburi de experiență între diferite organizatii de copii, la formarea cadrelor care se ocupă de activitatea în rîndul copiilor.

C.I.M.E.A. organizează întîlniri, seminarii, schimburi de delegații pentru studierea problemelor copiilor și a adolescenților, organizează tabere internaționale, competiții sportive și expoziții cu lucrări ale copiilor, diferite concursuri internaționale pentru copii etc.

Organizația pionierilor din țara noastră este membră activă a C.I.M.E.A. și a participat la o serie de acțiuni și manifestări cu caracter internațional, inițiate de aceasta: «Tetratlonul prieteniei», tabere internaționale, concursurile de desen «Cum văd eu lumea» și de creație literară — «Soare pentru toată lumea» și «Vocația mea viitoare» — festivalul artistic «Cavalcada prieteniei» (Franța) etc.

Organizația pionierilor din R.S. România își propune să organizeze în țara noastră, în vara anului 1970, o conferință și o expoziție internațională pe tema «Copilul în fața dezvoltării tehnicii» — sub auspiciile C.I.M.E.A. La conferința jubiliară a C.I.M.E.A., din noiembrie a.c., cînd se împlinesc 10 ani de la adoptarea de către O.N.U. a Declarației drepturilor copiilor, va participa, de asemenea, o delegație a Consiliului Național al Organizației Pionierilor, în frunte cu tovarășul Virgiliu Radulian, președintele Consiliului.

REFREN
Pe pămînt, pace
rămîi stăpînă,
A-nfrățirii floare
ne-ncunună;
În același pas,
Într-un singur glas
Te slăvim mereu
La... la... la... la...
Pe pămînt, pace
ne fii lumină,
Să-nflorim ca merii
în grădină;
În același pas,
Într-un singur glas
Te slăvim mereu
La... la... la... la...

Spre zarea albastră,
Din inima noastră
Pornește-n zbor
Vie speranță;
Un cîntec minunat
În juru-i ne-a chemat,
Se-naltă plin
De cutezanță.

REFREN: Același

CĂSUȚA CU ADRESE

Pentru cititorii noștri care doresc să corespondeze cu copiii de peste hotare, publicăm aceste adrese:

R.S. CEHOSLOVACIA
Alena Vondračhova — 15 ani
Čechova 722
Hradec Králové I
ČSSR

Ученики 7-ого класса
Архангелская область
Котласский р-н
Ст Сольвычегодск, шк 91, Совет дружбы СССР

ITALIA
Borella Donatella — 12 ani
Via G. Garibaldi nr. 36
Camponogara V E 30010

SUEDIA
Susanne Ahlquist
Osac Lundgrens Väg, S 43500
Mölnlycke, Sweden
(în limba engleză)

R.P. UNGARIA
Olah Maria
Dunaszekcsö
Tinodi ut 5
Magyarorszag

(URMARE DIN PAG. 3)

LENINGRAD

ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE DE VIRGILIU RADULIAN

PREȘEDINTELE CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR,
ADJUNCT AL MINISTRULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Și mai presus de toate, și tocmai datorită celor de mai înainte, orașul lui Lenin.

LENINGRADUL — LEAGĂN AL REVOLUȚIEI

Încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea orașul devenise centru puternic al mișcării revoluționare din Rusia, mai întîi a decembriștilor (piața decembriștilor amintește și astăzi de evenimentele din acel timp), apoi a democratilor revoluționari din rîndurile cărora cei mai de seamă — Belinski, Herțen, Cernîșevski, Dobroliubov — au trăit, au scris și au luptat pentru cauza progresului și a poporului în aceste locuri. Tradițiile și gloria orașului sînt legate însă, mai ales, de numele celui mai mare revoluționar, al lui Vladimir Ilici Lenin. Odată sosit aici, în august 1893, Lenin a preluat conducerea cercurilor revoluționare și a trecut, cu ani mai tîrziu, la pregătirea revoluției. Nu departe de oraș, monumentul de la Razliv, coliba în care s-a adăpostit și a muncit Lenin, stă mărturie și astăzi a energiei și pasiunii revoluționare a celui care a fost conducătorul proletariatului.

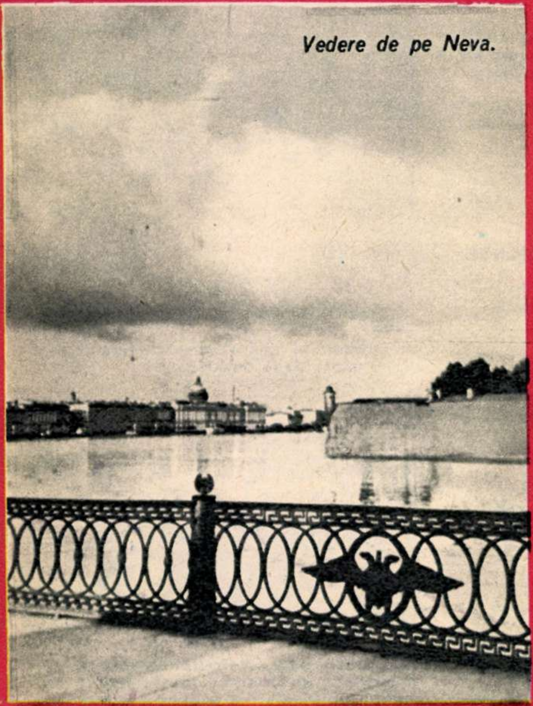

Vedere de pe Neva.

Aici, la Petrograd, în noaptea de 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 a izbucnit insurecția muncitorilor și soldaților; tot de aici s-au răspîndit în lume, cu o zi mai tîrziu, ideile istoricei chemări «Către cetățenii Rusiei», prin care se anunta triumful revoluției proletare. O eră nouă începea în istorie. Iar începutul era legat de acest oraș, orașul și revoluția, de cel care le-a conferit gloria; V.I. Lenin.

Multe sînt monumentele și locurile care amintesc de zilele revoluției, de munca însuflețită a conducătorului ei. Leningradul păstrează nesterse, cu venerație aceste amintiri. Legănîndu-se mîndru pe apele Nevei, ancorat lîngă cheiurile de granit, crucișătorul «Aurora», al cărui nume legendar a intrat de acum în istorie, de pe bordul său fiind trase salvele de tun care au vestit izbucnirea revoluției, este astăzi unul dintre cele mai des vizitate muzee ale orașului. La fel, gara finlandeză, unde Lenin a fost întîmpinat de muncitorii Petrogradului. Iată și piața Palatului de iarnă, ultimul loc de refugiu al vrăjmașilor proletariatului, cucerit în noaptea insurecției de muncitori și soldați. Iată și Smolnîi, clădire sobră în stilul clasic al renașterii, ridicată pe la mijlocul veacului al XIX-lea de vestitul arhitect Rastrelli. Această fostă școală de fete a aristocrației devenise în acele zile Statul major al revoluției. Pe coridoarele pe care pășim acum în liniște era în octombrie 1917 - un neîntrerupt freamăt: veneau și plecau, îndeplinind ordinele de luptă gărzile roșii, muncitorii, soldații, marinarii. De aici conducea Lenin revoluția. Sala în care a răsunat glasul său rostind «Decret asupra păcii» cabinetul de lucru, totul este păstrat cu grijă. Vizitînd aceste relicve ale istoriei, înțelegi mai deplin măreția, simplitatea și dîrzenia celui care a fost Lenin, înțelegi de ce acest oraș a primit și păstrează cu venerație numele lui, de ce tocmai el a fost leagănul revoluției.

LENINGRADUL - ORAȘ EROU

Consecvent și credincios tradițiilor sale revoluționare, Leningradul a fost și-n anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei în primele rînduri ale luptei împotriva cotropitorilor. Încercuit de trupele fasciste din septembrie 1941 pînă-n iarna anului 1943, Leningradul a rezistat eroic și n-a fost înfrînt. El nici nu putea fi înfrînt. În acele zile se mai păstra un singur drum de legătură cu restul țării, «Drumul vieții», peste lacul Ladoga, în cea mai mare parte a timpului blocat de ghețuri. Pe acest drum plecau cu săniile răniții, bătrînii, bolnavii. Nici un leningrădean apt de muncă sau de luptă n-a pășit însă pe acest drum. Toți locuitorii orașului — tinerii și chiar copiii n-au fost mai prejos decît ei — au luptat cu eroism fără seamăn împotriva vrăjmașului pentru orașul lor, pentru orașul lui Lenin. În timpul celor peste 900 de zile ale blocadei, înfruntînd dîrz dușmanul, peste 600 000 fii ai orașului au pierit, dar orașul a învins.

Despre toate acestea, despre lupta dusă cu bărbăție vorbesc emoționant exponatele din muzeul Leningradului. Dintre ele, jurnalul Taniei Saviceva, o fetiță de numai 10 ani, impresionează puternic. Scrisul neregulat pe care frigul și foamea l-au chinuit, cu stîngăcia și sinceritatea atît de tragic încercate de copil, redă în numai cîteva pagini impresionanta epopee a acelor zile. În ultimele file ale jurnalului ei, Tania a scris: «Azi a murit bunica — 25 ianuarie 1942», «Azi a murit sora Leoșka, 17 martie 1942, ora 5 dimineata», «Azi a murit Vasia, 13 aprilie 1942, ora 2 noaptea», «Azi a murit unchiul Lioșa, 10 mai 1942» și zguduitoarea însemnare... «Azi a murit mama 15 mai 1942. Am rămas singură...». Găsită de o patrulă comsomolistă, Tania a fost trimisă pe «drumul vieții» spre întinsul țării, dar n-a rezistat, murind pe drum.

Din rîndurile copiilor și tinerilor mulți au participat alături de părinții lor la luptă, cu arma în mînă. Leningradul are și pionieri eroi.

Pentru eroismul său în lupta cu dușmanul orașul a primit ordinul Lenin și titlul de oraș erou un titlu de glorie, cîștigat pe cîmpul de luptă de copiii și tinerii, de bărbații și femeile, de ostașii și muncitorii Leningradului.

LENINGRADUL - ORAȘ AL CULTURII ȘI TINEREȚII

Strălucitor tezaur de artă și cultură, Leningradul păstrează amintirea marilor săi creatori și-i cinstește pe cei care ieri și astăzi i-au adăugat și-i adaugă noi frumuseți.

Mari savanți ca Lomonosov, Mendeleev și Secenov au fost fiii orașului, precum și scriitori și poeți de rangul lui Gogol, Lermontov, Turgheniev sau Nekrasov, compozitori de seamă care au creat minunate opere de artă, cum au

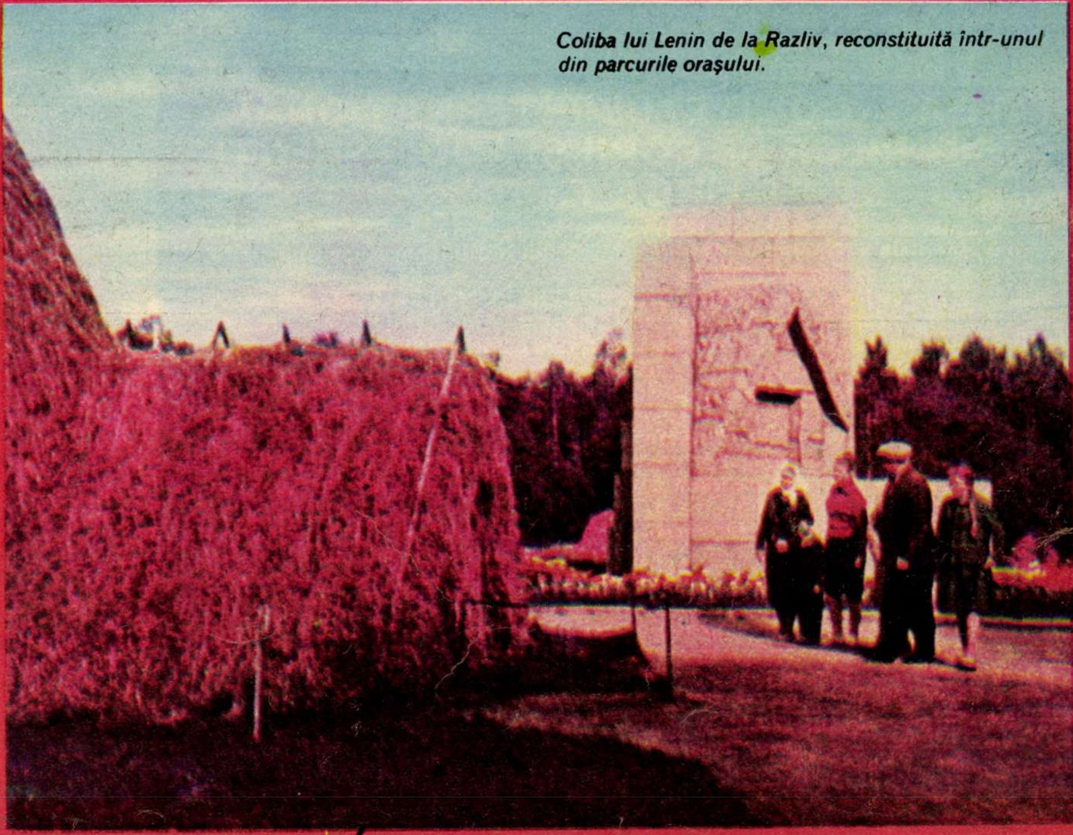

Coliba lui Lenin de la Razliv, reconstituită într-unul din parcurile orașului.

fost Ceaikovski, Glinka, Musorgski, Rimski Korsakov, pictori celebri care au îmbogățit cu pînzele lor galeriile orașului. Așa au fost Briulov, Fedotov, Repin. Frumosul Bulevard Nevski Prospekt care unește Palatul amiralității cu gara Moscova și pe care pășea cîndva gînditor, rostindu-și versurile, unul dintre cei mai mari poeți ai lumii, inflăcăratul Pușkin, este și astăzi locul preferat de promenadă al iubitorilor de cîntec și poezie. Pe cheiul rîului Moika, casa muzeu Pușkin cinstește memoria celui care a dăruit orașului versuri nepieritoare.

Sculptura se bucură de mare prețuire în acest oraș al artelor. Statuia lui Petru cel Mare călare maiestuos și-n plin avînt, exprimă parcă măreția și cutezanța celui care a fost întemeietorul orașului. Lui, «Călărețului de aramă», i-a dedicat Pușkin versurile sale celebre. În timpul războlului statuia a fost complet acoperită cu saci de nisip și pămînt pentru a o feri de distrugeri. Nici monumentele arhitectonice, cu care orașul este presărat la tot pasul nu sînt mai prejos. Palatul amiralității (în vîrful căruia atrăjuiește o corabie aurită de 2 metri, indicînd direcția vîntului), catedrala Alexandr Nevski, Palatul de marmură, Bursa maritimă, Palatul de iarnă sînt numai cîteva dintre ele, lăsînd să treacă în fața privirilor secole cu tot ceea ce au putut ele da mai desăvîrșit din punct de vedere artistic și arhitectural.

Leningradul este și orașul muzeelor, dintre toate impunîndu-se renumitul Ermitaj, cel mai mare din U.R.S.S. Compozițiile sînt aranjate în 300 de săli, iar avuția sa artistică, inestimabilă cuprinde 2 300 000 opere de artă, dintre care 14 000 picturi, 12 000 statui, 600 000 gravuri și desene, peste 1 000 000 piese numismatice.

Acesta este Leningradul, oraș al artei, oraș al revoluției, al civilizației și culturii socialiste.

Gara «Finlanda» din Leningrad.

Călărețul de aramă — monumentul lui Petru I.

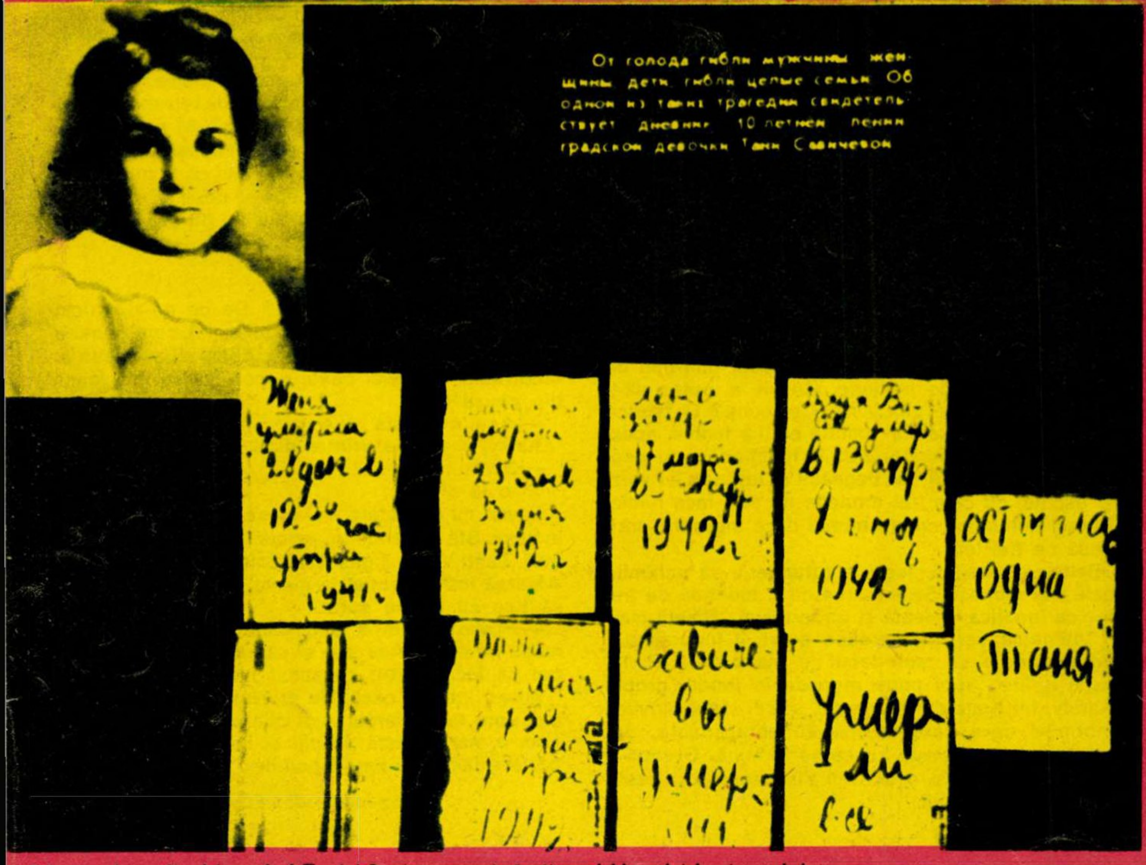
От голода гибли мужчины, женщины, дети, гибли целые семьи. Об одной из таких трагедий свидетельствует дневник 10-летней ленинградской девочки Тани Савичевой.

File din dramaticul jurnal al Taniei Seviceva, scris în timpul blocadei Leningradului.

El cinstește numele pe care îl poartă, el merită acest nume. Istoria și prezentul său, ca și viitorul pe care-l făurește sînt mărturia dreptului său neclintit de vremuri de a fi orașul lui Lenin.

În orașul erou, leagăn al revoluției și culturii crește și se dezvoltă un tineret încrezător în viață, harnic și muncitor, iubitor al frumosului care-și dedică toate forțele sale patriei socialiste. Pionierii constituie un detașament activ al generației tinere leningrădene. Ei sînt fii buni ai orașului, luptători cinstiți și demni pentru cauza lui Lenin. Pionierii din Leningrad muncesc cu rîvnă pentru a-și însuși temeinice cunoștințe în școală, își dezvoltă aptitudinile în cercuri și secții ale Palatului pionierilor, în tabere și stațiuni, ridică cu recunoștință monumente închinate eroilor, se întrec în competiții sportive, întărindu-și vigoarea și îndemînarea sau petrec seri minunate la teatrul lor pe care-l prețuiesc atît de mult. Muzeul pionierilor din Leningrad vorbește despre vrednicia celor mai tineri cetățeni ai orașului. Acestui muzeu i-am dăruit, din partea pionierilor români, însemnele organizației noastre ca semn al prieteniei. Și tot aici, delegația pionierilor români a depus un mare buchet de flori la portretul Taniei Saviceva drept omagiu și prețuire pentru tinerii și pionierii eroi ai Leningradului care și-au pierdut viața în lupta aprigă de apărare a orașului.

Cu prilejul sărbătoririi centenarului lui Lenin organizația pionierilor din România trimite un salut tovărășesc pionierilor sovietici, inițiind acțiuni care să ducă la întărirea pe mai departe a prieteniei și colaborării cu pionierii din U.R.S.S.

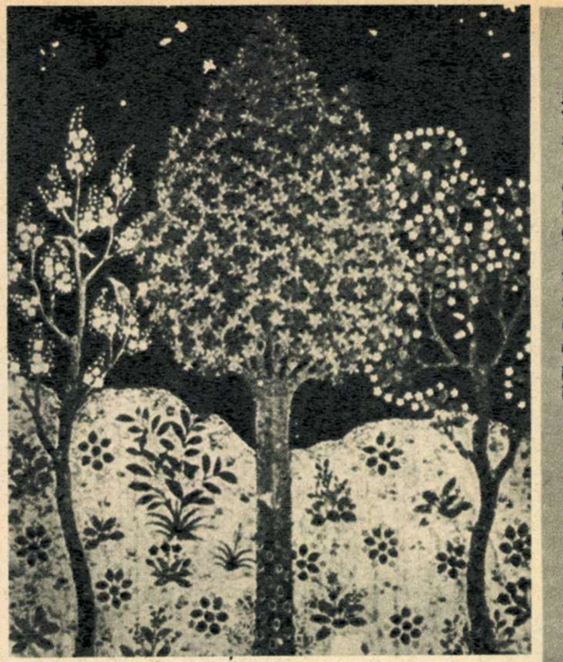

POMUL MINUNILOR

Povestire de MARIA TOTH

E toamnă, școala a început de curînd, însă cu Iștvan se întîmplă ceva foarte ciudat. Anul trecut, acum doi ani, obișnuia să-și facă împreună cu Karcsi un program pentru duminică. Încă din clasa a V-a se simțeau destul de mari ca să știe ce vor, să-și poată fixa un program comun. Așa, au hoinărit prin pădurea din apropiere, pe insula Celor Trei, iar pe malul Mureșului au fost de atîtea ori încît cunosteau fiecare copac, fiecare bancă, cimitirul, casele vechi, podul și pivnița școlii...

În această sîmbătă Iștvan își puse pentru prima oară întrebarea: unde mai puteau merge împreună, ce descoperiri mai puteau face, ce lucruri noi ar mai fi avut să-și spună unul altuia?... Deci, repet, această stare curioasă a lui Iștvan începuse într-o zi de sîmbătă, mai precis într-o sîmbătă după-masă. Mama intrase în două rînduri: «Te caută Karcsi, ce să-i spun?» Iștvan sări de pe pat: «Te rog să nu-l chemi în casă! Te rog». Mama, ca întotdeauna înțelegătoare, îi spuse ceva lui Karcsi din pragul ușii. Acesta salută și plecă. Mama se întoarse la bucătărie și începu să pregătească prăjitura preferata lui Iștvan.

Băiatul se trînti din nou pe pat. Treptat, camera se umplu de umbre. Lui Iștvan îi plăcea să le privească din această poziție. Ele se schimbau continuu, creșteau, se înclinau la adierea vîntului, ca mai apoi să se spulbere o dată cu întunericul. Umbrele dansau și acum pe perete, dar de data aceasta lui Iștvan nu-i mai plăceau. Cînd era mic, se temea de umbre și de întuneric. Scîncea în fiecare seară. Mama intra tiptil, se așeza lîngă el pe pat: «Spune, puiul mamei,de ce ți-e frică?» El răspundea greu: «Nici nu știu... Doar așa... mi-e frică. Mi-e frică și de pereți». «Pe pereți sînt umbre — încerca să-l liniștească mama. Uită-te la umbra aceea cu burta dolofană, parc-ar fi bunicul. Vezi? Acum bunicul se înclină, probabil că i-au sosit musafiri».

Afară bătea vîntul, umbra cu burta dolofană se înclina mereu. Iștvan începu să rîdă: «Ce de musafiri, vai,ce de musafiri... Și cînd se-ntunecă, ce vor face?» Mama privi îndelung peretele. «Cînd se-ntunecă, ei se vor culca în așternutul lor de pe perete». Iștvan îndrăgi umbrele și nu se mai temu nici de întuneric. Îi plăcuse jocul cu umbrele pînă ieri. În după-amiaza aceasta, însă, i se pare că ziua de ieri a rămas undeva departe, departe, iar umbrele nu-l mai încîntă. De fapt, tot ce i-a plăcut pînă ieri — umbrele, plimbările cu Karcsi, malul Mureșului, toate i se par azi îngrozitor de plicticoase. Nu mai găsești nimic nou în ele și de aceea se simte străin de toate aceste atît de îndepărtate lucruri de ieri... Și ce miros de oțet! În fiecare an, în fiecare toamnă, mama spală borcane, pregătește murăturile pentru iarnă. Asta înseamnă că și anii se repetă cumva. Pe Iștvan îl trec fiori reci. «Măiculiță, ce monoton e totul!»

Se ridică de pe pat și se gîndește că dacă ar face o călătorie cu trenul, cu avionul sau cu vaporul — în sfîrșit, dacă ar călători — atunci totul ar putea fi mai interesant. În clipa aceasta numai o călătorie ar putea să-i alunge plictiseala. Călătorul vede mereu lucruri noi. Cui stă ani de-a rîndul în același oraș, în aceeași casă și învață ani de-a rîndul la aceeasi școală, i se pare totul cunoscut ca-n palmă. Nimic nou, nimic deosebit... Groaznic de plictisitoare poate fi atunci viața! își zise Iștvan. Mama pregătește în fiecare joi paste făinoase. Vara face găluști cu prune sau caise... Iarna tăiței cu mac sau cu nuci. Păi atunci și săptămînile au ceva care se repetă! Înseamnă că toată viața e o repetare continuă! Stai, privești, și-aproape nu știi de ce trăiești. Exista oare ceva să-l mai miște?

Iștvan se opri în dreptul ferestrei. Nu trase jaluzelele, privi doar așa, pieziș, printre storuri. Ieri s-a adus nisip vizavi. Familia Varga își tencuiește casa. Firele de nisip strălucesc în soare. Încetul cu încetul se strîng copii în jurul nisipului fin, încă umed. E numai bun de joacă. Dimineața tanti Varga i-a alungat, strigînd că grămada de nisip nu e teren de joacă. Acum tanti a plecat la cinema și pînă o să se întoarcă, pe nisip au pus stăpînire copiii. Vin și mai mici și mai mari. Belușca are cinci ani, e la grădiniță. Din buzunarul șorțului scoate trei monede de cîte un leu. Cîțiva mai mari se uită la cele trei monede, apoi i le dau înapoi. Karoly declară cu gravitate:

— Dacă acești trei lei ar fi o singură monedă, am putea face ceva...

Iștvan tresare și își lipește nasul de fereastră. Începe deci jocul atît de cunoscut cu sădirea pomului. Pomul minunilor, care face să rodească bani. Și cu el s-au jucat cei mari mai de mult, cînd era la grădiniță. A sădit banul, adînc,în nisip, și pe urmă a început să-l stropească, să-i cînte, dar pomul, nici gînd să răsară. Moneda de un leu s-a pierdut în nisip, iar el a plîns de ciudă. Ar trebui acum să iasă, să-i dea la o parte pe toți sau să strige: cum poate să vă mai placă un joc învechit și stupid ca acesta? Dar Iștvan nu se clintește de lîngă geam. La urma urmei nici n-ar avea rost. Acest joc există probabil de cînd lumea: o movilă de nisip, un țînc de grădiniță, o monedă, și băieții mari... Cum l-au păcălit pe el cîndva, n-au decît să-l păcălească și pe mucosul de Belușca.

Între timp, cei de afară au și început joaca.

Belușca ține strîns banii în pumn.

— Ce am putea face cu banul, Karoly?

Karoly se urcă pe movilă.

— Păi am putea să săpăm o groapă, să punem banul în ea, tu ai aduce o stropitoare, l-am uda ca pe orice sămînță, am cînta, și chiar în locul acesta, din nisip, ar crește un pom. Un pom plin-plin de mii și milioane de monede. Cu ele ai putea să-ți cumperi munți de ciocolată. Ce munți? O fabrică întreagă! Cum îți aduci aminte că ți-e foame, apeși pe un buton, automatul intră în funcțiune și te alegi cu o ciocolată... Ei, dar degeaba îți tot înșir eu verzi și uscate, cu cele trei monede nu poți face nimic. Pomul minunilor crește numai dacă îngropi o monedă de trei lei.

Belușca se agită, fuge la tutungerie să schimbe cele trei monezi. Se întoarce cu o monedă de trei lei, cu lopățică, găleată și stropitoare... Băieții mari îl întîmpină serioși, aproape gravi, îl încurajează, pornesc cu el să caute locul cel mai potrivit. Piciul sapă gîfîind, apoi pune moneda în fundul gropii. Karoly, cu brațele încrucișate, stă în vîrful movilei, mormăie ceva care începe cu abracadabra, dar nimeni nu deslușește cu ce se termină. Groapa e bătătorită, Belușca o udă cu stropitoarea și peste puțin timp întreabă:

— Acum ce-o să se întîmple?

Karoly privește spre cer:

— Cum adică, ce-o să se întîmple? Te-nvîrți de jur-împrejurul gropii și cînți: «Pomule, minuni să faci, să-ți atîrne crengi cu bani. Pomule, minuni să faci».

Băieții mari rîd pe ascuns. Își pun palmele ca și cînd ar tuși, dar Iștvan știe că își rîd de țînc. Îl păcălesc și rîd de el. «Sînt răi și proști», murmură el în gînd.

Înserarea coboară încet. Micul Beluș, cu stropitoarea în mînă, se-nvîrte în jurul moviliței de nisip și îngînă cîntecul înghițind ultimele cuvinte: pomule, minuni să faci... Iștvan se gîndește că în altă parte copiii poate joacă alt joc. Doar pe strada lor toți puștii sînt puși să sădească pomul minunilor. Nici în jocul acesta însă nu e nimic nou. E ca o lege, o lege nescrisă a copiilor de aci. Așa că n-are rost ca el să se împotrivească. De ce tocmai el să le strice cheful? Jocul e stupid, dar așa l-au moștenit.

Se aprind luminile. Micuțul Beluș obosește, întreabă cu lacrimi în ochi:

— Mai e mult pînă răsare? Mi-a intrat nisip în sandale...

Karoly coboară de pe movila de nisip.

— Totul depinde de tine. De felul cum cînți. S-ar putea să cînți și să descînți toată noaptea.

Puștiul începe să plîngă.

— Eu am cîntat frumos, Karoly... Acum mi-e foame... Nisipul e rece... Arată-mi tu, cum să cînt mai frumos.

Karoly nu poate fi înduplecat, o face pe misteriosul:

— Asta e treaba ta. Degeaba ți-aș arăta eu. E pomul tău. Tu trebuie să știi.

Beluș cîntă printre lacrimi: «Pomule, minuni să faci»...

Iștvan dă buzna în bucătărie.

— Mamă, dă-mi trei lei!

— Pentru ce, mă rog?

— Îți spun mai tîrziu...

Cu banii în mînă dă fuga în stradă. Se năpustește ca o săgeată în mijlocul băieților. Rîsetele amuțesc. Amuțește și cîntecul puștiului. Iștvan sare pe movilă, îi dă cu piciorul, nisipul se împrăștie ca o ploaie fină. Cei mari se îndepărtează încet și se privesc nedumeriți. Țîncul se lasă pe călcîie și plînge în hohote.

— N-o să mai crească pomul minunilor. L-ai stricat...

Iștvan se apropie de el:

— Ia, ține, asta-i moneda de trei lei. Nu vezi că te-au păcălit?

Belușca urlă. El vrea să vadă pomul, nu-i trebuie moneda. Vrea pomul cu mii și mii de monede.

— Nu vreau trei lei, Beluș vrea pom. Pomul minunilor. L-ai stricat. Răule!

Auzind gălăgia, apare în prag și mama lui Beluș. Nu mai e nimeni pe stradă în afară de Iștvan și Beluș.

— De ce-l faci să plîngă Iștvan? Ai putea să ai mai multă minte, zău! Hai, puiule, acasă. Tu nu trebuie să te joci cu cei mari. Nu vezi că te necăjesc?

Iștvan rămîne singur. Începe să deseneze romburi pe nisipul umed. Într-un tîrziu se furișează Karoly lîngă el.

— Alo!

Iștvan nu-și ridică privirea.

— Ce ai, mă, te-ai scrîntit? De ce ne-ai stricat jocul? N-ai văzut, cum s-a prins piciul, cum tremura și aștepta să crească pomul cu bani? La ce bun ai făcut asta? Nu mai poate nimeni să se mai joace din cauza ta!

— Așa, nu! Ăsta nu e joc!

Karoly mormăie printre dinți:

— Scrîntitule!...

Și o ia din loc.

Iștvan nu e în stare nici să se mai miște, să intre în casă. Stă în genunchi pe nisip și desenează romburi. Tanti Varga îl găsește acolo. Nu-i spune nimic. Aleargă într-un suflet la mama lui Iștvan și începe să țipe cît o ține gura:

— Privește ce mi-a făcut băiatul dumitale cu grămada de nisip. Așa știe el să se joace? Eu ce mai pot să fac, mă rog, cu acest nisip?

Iștvan intră în casă. Nu privește nici spre mama, nici spre tanti Varga. Așa plin de nisip și murdar cum e, se trîntește pe pat și încearcă să-și îndepărteze lacrimile care-l podidesc.

În românește de ***ECATERINA BOKOR***

ANTON PANN

finul Pepelei cel isteț...

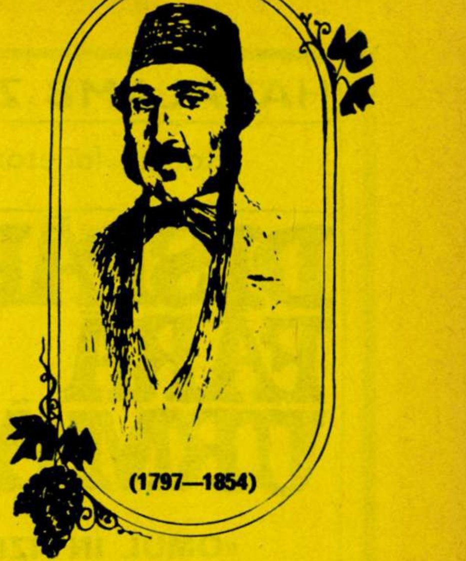
(1797—1854)

Anton Pann s-a stins din viață la 2 noiembrie 1854, după o scurtă suferință. Osemintele scriitorului au rămas îngropate la biserica Lucaci din București, străjuite pînă azi de epitaful care-l puteți citi în această pagină.

Șleaul coboară spre albia Călmățuiului, cam săracă în apă, acum, la sfîrșit de cireșar. Căluții, care au tras din greu la deal, zburdă ca niște mînji, purtînd căruța cu coviltir din velnițe țesute des în dungi colorate. Moș Albu, cărăuș iscusit și hîtru ca Moș Nichifor Coțcariul, contemporanul său de dincolo de Milcov, îi ține strîns în hățuri, pînă cînd trec dincolo, de unde drumul se îndreaptă neted spre tîrgul Buzăului. Sub coviltir, călătorul așezat cu picioarele încrucișate pe o pătură întinsă peste fîn, cu spinarea proptită de una dintre lăzi, privește gînditor înainte. Deși stă ghemuit, îți dai seama că e un bărbat voinic. Părul negru îi scapă în cîrlionți de sub fesul vișiniu, favoriți stufoși îi încadrează obrazul brun. Călătorul este acel pe care noi îl vom cunoaște sub numele de Anton Pann.

Caii își mută alene copitele. Moș Albu îi lasă în voia lor. Nu-i nici o grabă. Călătorul se lasă năpădit de amintiri. În urechi îi răzbate parcă aievea bătaia ciocanului de lemn pe foaia de aramă. În Slivenul natal de la poalele munților Balcani, tatăl lui, arămar iscusit, făurește un cazan sau o tingire. Încă din copilărie, băiatul a știut și a ținut minte că «meseria e brățară de aur.» După zile senine, au venit ani tulburi și grei. Tatăl murise. Începuse un război care nu se mai termina. Foamete, sate și tîrguri pustiite de cruzii spahii. Plecaseră mama, el și doi frați mai mari, cu mulți alți locuitori din sudul Dunării, spre nord și trecuseră fluviul în caice. Era un copilandru subțirel. A cunoscut foamea, frigul și frica. Dar pe la popasuri, între oameni, uita de toate și ciulea urechile. Oamenii povesteau multe și felurite, ca să-și mai aline necazul. Vorbeau românește, grecește, bulgărește. Micul aromân din Sliven cunoștea aceste limbi, asculta poveștile, snoavele, ghicitorile. În memorie, ca pe un caiet cu file albe, s-au înscris toate, pentru totdeauna. Iar cînd oamenii tăceau și se întindeau în iarbă, cu ochii spre stele, băiatul își trăgea din trăistuță lăuta, îi mîngîia coardele, apoi începea să cînte cu vocea lui dulce și caldă. Frații mai mari, flăcăi în putere, au căzut în război. Mama, cu bocceluța în spinare și cu el de mînă, au mai rătăcit o vreme, pînă cînd s-au statornicit pe malul Dîmboviței, în cetatea lui Bucur. Aici, pribeagul cu voce de aur s-a simțit între ai săi, s-a amestecat printre tabaci, cojocari, abagii, islicari, boiangii și ceilalți meșteșugari și negutători din cartierele mărginașe ale capitalei Țării Românești. Le-a trăit viața, le-a împărtășit gusturile, le-a cunoscut nevoile și păsurile. Mai întîi a cîntat pentru ei, în strană, dar și pe la zaiafeturi. Apoi a început să scrie, tot pentru ei, pentru bucureșteni și buzoieni, pentru vîlceni și argeșeni, pentru ploieșteni, pentru brașoveni, pentru tîrgoveți și țărani, pentru mici și pentru mari. O vreme și-a tipărit scrierile la teascurile altora, dar, din 1843, are o tipografie proprie, înjghebată cu multă trudă în București, pe strada Taurului, în spatele casei cu grădină de flori, unde locuia.*) Cărțile de muzică bisericească, de cîntece populare, de cîntece de lume, de fabule și istorioare iau ființă sub ochii lui. După ce sînt gata, cu cerneala abia zvîntată, le împarte la «prenumeranți», adică la abonați, și pe la puținele librării. Majoritatea exemplarelor le așază în lăzi și pornește la drum cu căruța, să le desfacă pe la iarmaroace, întocmai ca azi, cînd se îndreaptă spre tîrgul de la Buzău...

Călătorul, furat de amintiri, bagă deodată de seamă că umerii cărăușului saltă sacadat.

— Rîzi muțește, moș Albule?

— Apoi rîd și eu ca prostu de ce-mi adusei aminte, jupîne.

— Păi spune-mi și mie, să rîd și eu. Și, poate, cine știe ar mai rîde și alții.

Moș Albu privind cînd spre cai, cînd spre călătorul care-i e drag, începe să istorisească. Anton Pann îl ascultă înveselit. În zdrăngănitul ritmic al loitrelor, povestirea lui Moș Albu se și preschimbă în vers:

Din București într-o toamnă plecînd pentru un drum lung,
Seara pîn' la Colintina abia putui să ajung...

Așa și-a compus Anton Pann principalele cărți: «Fabule și istorioare» (1841), «Culegerea de proverburi sau Povestea vorbii» (1847). Așa a mai scris «O șezătoare la țară sau Călătoria lui moș Albu» (1851—1852), «Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea» (1853), «Culegerea de povești și anecdote» (1854). În toate aceste cărți, în numeroasele lui calendare, a repovestit în stihuri cele auzite pe drumuri și prin hanuri, de la cărăuși, plugari și meșteșugari: «de prin lume adunate și iarăși la lume date». A făcut-o cu gîndul bun de a descreți frunți și de a semăna învățături folositoare: nu fiți leneși și fățarnici, nu pălăvrăgiți și nu întreceți măsura la băutură, fiți harnici și cinstiți, prețuiți munca («munca e o comoară»), învățați («cine știe carte are patru ochi»), fiți economi («nu risipi meiul, că anevoie se adună») și așa mai departe.

……

Moș Albu și-a terminat de mult povestea. Călătorul ce se-ndrepta atunci spre tîrgul anual de la Buzău, ca să-și desfacă lăzile cu cărți, și-a încheiat de mult drumul vieții. De la moartea lui Anton Pann se împlinesc acum o sută cincisprezece ani. Scrierile lui au depășit și ele un veac, au ajuns pînă la noi neofilite și călătoresc mai departe.

ION ROMAN

---

*) **Casa există și astăzi pe strada Anton Pann.**

EPITAFUL LUI ANTON PANN

«Aici s-a mutat cu jale
În cel mai din urmă an
Care în cărțile sale
Se citește Anton Pann.

Acum mîna-i încetează
Ce la scris mereu ședea,
Nopți întregi nu mai lucrează
La lumină cărți să dea.

Împlinindu-și datoria
Și talantul nengropînd,
Și-a făcut călătoria,
Dînd în lume altor rînd».

Copilul și hoțul

Un copil ieșind odată
Noaptea-ncepu a striga:
— Am prins un hoț, tată! tată!
Și nu am cu ce-l lega.
Tatăl său răspunse: — Bine,
Adu-l la mine încoci.
El zise: — Apoi nu vine,
Și-n cîrcă să-l iau nu poci.
— Lasă-l dar, și vino-n casă,
A zis tatăl său strigînd.
— Aș! apoi el nu mă lasă,
Răspunse pruncul plîngînd.

(Fabule și istorioare)

«Antonpannescă», alegorie de IOAN DONCA

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

XIII

«OMUL INVIZIBIL» ÎMI TELEFONEAZĂ

M-am întrebat: «Oare ce l-a determinat pe Sorin Tudoran să renunțe aşa. dintr-o dată, la anchetă?» Şi mi-am raspuns: «Cineva a informat-o pe văduva aviatorului Tudoran că fiul a luat iniţiativa deschiderii unor cercetări şi că un scriitor s-a apucat să dezgroape morţii. N-ar fi exclus ca acel cineva să o fi ameninţat sau să o fi şantajat, determinînd-o astfel să intervină şi să ceară cu hotărîre sistarea anchetei». Răspunsul mi se părea cu atît mai aproape de adevăr, cu cît anumite presiuni fuseseră făcute şi asupra-mi. Nu ţi se cerea prea multă perspicacitate ca să sesisezi că, în această afacere, era amestecată una şi aceeaşi mînă... a «omului invizibil», aşa cum se autoporeclise şi care ţinea cu orice preţ să împiedice stabilirea adevăratului motiv care a provocat «dispariţia fără urmă» a aviatorului Puiu Tudoran. Şi din nou întrebarea: «Cine-i omul invizibil» care pusese stăpînire pe mine, torturîndu-mă fără milă.

* *

În ziua aceea, s-au petrecut însă două fapte ce se vor relata pe larg. În timp ce trăgeam din pipă şi analizam situaţia ce se crease, m-am pomenit chemat la telefon de către «omul invizibil».

— Am auzit că aţi renunţat la anchetă? mă luă el la rost fără nici o altă introducere. Aţi procedat cum nu se poate mai înţelept. Ştiam că dacă nu o să vă conving eu, o să vă convingă so... Brusc, necunoscutul s-a înecat, a tuşit, apoi a urmat: S-o ştiţi de la mine: v-aţi oprit la vreme. Vă doresc succes în activitatea dumneavoastră literară...

Nu a mai aşteptat replica mea. A închis telefonul, lăsîndu-mă agăţat de acea silabă ce avea, la un moment dat, să-mi dea mult de furcă. «Omul invizibil» spusese: «...o să vă convingă so...» după care s-a înecat, a tuşit, a schimbat vorba. Nu mai încăpea nici un fel de discuţie că voise să pronunţe cuvintele «soţia mea». M-am cutremurat şi, fără să vreau, am strigat «Puiu Tudoran!?! Puiu Tudoran trăieşte!» Am început să mă plimb nervos măsurînd încăperea de la un capăt la celălalt. Necunoscutul s-a trădat, şi-a dezvăluit identitatea. O, desigur, şi-a dat seama că-l luase gura pe dinainte şi schimbase vorba reluîndu-şi propoziţia de la cuvîntul întrerupt la silaba so «S-o ştiţi de la mine» rostise, încercînd astfel să repare gafa şi să mă inducă în eroare. Totuşi, puţin îndoiala începu să-mi dea tîrcoale, în izbucnirea mea exista cel puţin un punct vulnerabil. Poate că «omul invizibil» intenţionase să spună «Ştiam că dacă nu o să vă conving eu, o să vă convingă soţia lui Puiu Tudoran» şi nu aşa cum hotărîsem eu «...soţia mea». Bine! Fie, mi-am zis trăgînd din pipă. Atunci, ce l-a împiedicat să-şi ducă fraza pînă la capăt? A tuşit, s-a încurcat, a murmurat altceva. M-am învîrtit mult în jurul descoperirii mele pe care o găseam de-a dreptul fantastică. «Puiu Tudoran trăieşte sub o altă identitate. Douăzeci şi trei de ani a trăit ascuns. Deodată, a simţit apropierea primejdiei stîrnită chiar de propriul său fiu. În consecinţă, s-a văzut nevoit să-i dezvăluie soţiei marea taină ca să-l forţeze pe Sorin să renunţe la cercetările mele». Mă simţeam în momentele acelea de parcă aş fi sorbit o băutură miraculoasă... pluteam într-o dulce stare de imponderabilitate. Pluteam şi mă întrebam: «Oare ce l-a determinat pe Puiu Tudoran să se ascundă, să ia o altă identitate?» Căutînd un răspuns, mi-au trecut prin cap vreo zece ipoteze. Nu are rost să le înşirui pe toate. Una însă, ţin s-o amintesc. Iat-o: «Prăbuşindu-se cu avionul în flăcări, Puiu Tudoran n-a murit, ci a căzut în mîinile hitleriştilor. De aici încolo, destinul său a luat calea serviciului german de spionaj».

Desigur, antecedentele personalităţii lui Tudoran contraziceau ipoteza mea îndrăzneaţă. Totuşi, istoria spionajului a înregistrat şi anumite excepţii: de pildă, cazurile unor inşi cinstiţi care, într-o anumită împrejurare dramatică, trăind un moment de slăbiciune sufletească, cad în plasa unor servicii de spionaj. De ce n-ar fi fost şi Puiu Tudoran o excepţie?

Mi s-ar putea pune atunci următoarea întrebare: «Dacă aţi acordat un credit atît de mare acestei ipoteze, de ce n-aţi adus la cunoştinţa organelor de securitate supoziţiile dumneavoastră?» Într-adevăr, aşa ar fi fost normal să procedez. N-am procedat totuşi aşa. Motivul? Astăzi nu mă sfiesc să vi-l dezvălui. Mi-era teamă ca nu cumva fantezia să-mi joace vreun renghi penibil. Mi se mai întîmplase. Mi-am spus: «Mai bine strîng cît mai multe probe... să mă conving că n-am căzut în capcana propriei mele imaginaţii. Şi ar mai fi fost o soluţie; să las totul baltă, să abandonez cazul. Aş fi avut şi o dezlegare morală. Ancheta am deschis-o la cererea lui Sorin Tudoran şi am oprit-o tot la cererea sa».

Curiozitatea profesională însă m-a împins înainte pe drumul aventurii. De aceea am şi luat acţiunea pe cont propriu. Ce-i drept, hotărîrea mea era cam nebunească, dar în nici un chip nu voiam să bat în retragere. Cred că în mare parte hotărîrea luată se datorează şi lui Eugen Galbă, fostul camarad de escadrilă a lui Puiu Tudoran care-şi anunţase sosirea.

Ne-am întîlnit, bineînţeles, la mine acasă, la o cafea. Galbă era un bărbat slăbuţ, cu mişcări scurte şi nervoase. Purta un costum cusut dintr-o stofă modestă, dar cu o croială modernă. Se vedea de departe că nu dispreţuia ţinuta vestimentară: cravata, butonii, pantofii se asortau perfect cu stofa costumului. Ochii săi căprui aveau în adîncul lor o căutătură severă şi milităroasă. După ce s-a aşezat, a scos dintr-o mapă neagră de vinilin scrisoarea primită de la mine şi, privindu-mă ţintă în ochi, mi s-a adresat:

— În legătură cu scrisoarea dumneavoastră, aş vrea ca, din capul locului, să vă spun ceea ce gîndesc. După părerea mea, vă interesează nu atît Grupul 2 vînătoare, ci persoana lui Puiu Tudoran.

Nu ştiu dacă mi-a observat tresărirea, dar această introducere bărbătească mi-a plăcut, căci mergea

Cutezătorii
Cutezătorii
Cutezătorii
Cutezătorii

AGENDA CONCURSURILOR

Îm spatele acestui munte de magnetofoane, aparate de radio, biciclete, aparate foto, chitare electrice şi multe altele omul abia se vede.

Ce reprezintă cele de mai sus? Nu e greu de imaginat.

SÎNT O PARTE DIN PREMIILE CU CARE VOR FI RĂSPLĂTIŢI CÎŞTIGĂTORII CONCURSURILOR NOASTRE.

În momentul de faţă se lucrează cu asiduitate la expedierea lor către destinatari. Aşa că, dragi concurenţi, pînă la sfîrşitul acestui an vă veţi afla în posesia premiilor mult visate.

• DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ •

drept la țintă, obligîndu-mă să abordez discuția deschis și fără manevre diplomatice. Am recunoscut:

— Da, așa e, mă interesează persoana lui Puiu Tudoran. A zîmbit mulțumit, dîndu-mi de înțeles că dacă aș fi reacționat altfel, l-aș fi pierdut de musteriu. Și-a aprins o țigară. Mi-am îndesat și eu o pipă. După ce a tras în piept cîteva fumuri, mi-a spus direct:

— Era și timpul ca în jurul dispariției lui Puiu Tudoran să se facă lumină...

— Să se facă lumină? mă prefăcui eu mirat. Deci, considerați că dispariția lui Puiu Tudoran este învăluită în mister...

— Întocmai, răspunse Eugen Galbă fără se ezite Nu o să vă ascund că într-o vreme cînd războiul încă nu se terminase, m-a bătut gîndul să mă ocup de chestiunea asta, dar n-am știut de unde și cum să încep...

— Curioasă afacere, nu-i așa? apreciai eu ca și cînd aș fi fost în posesia unor date decisive. Îmi pare că ați fost cu Puiu exact în ultima perioadă a vieții sale?

— Ne cunoșteam mai de mult, din '39, de la școala de aviație, apoi ne-am despărțit; el într-o unitate, eu în alta. Ne-am reintîlnit în septembrie '44 și am devenit aceiași buni camarazi de arme...

— Ce anume v-a făcut, încă de pe atunci să credeți că dispariția lui Puiu Tudoran ar fi învăluită în mister și că ar merita să vă ocupați de lămurirea chestiunii?

— O să vă spun... Ne aflam în Transilvania, la aceeași bază, în aceeași escadrilă. Am reluat prietenia cu Tudoran de acolo, de unde, în urmă cu ani, o întrerupsese războiul. Într-una din zile, am intrat în baraca unde locuia. L-am surprins stînd la masă și scriind ceva într-un caiet. Am avut impresia că lucrul ăsta nu i-a prea plăcut. Am vrut să mă retrag, el însă m-a oprit, a închis caietul și, vizibil jenat, mi-a mărturisit că ține un jurnal. «Nu-i rău, i-am spus. Și-l ții de mult?» «De vreo două săptămîni». În ziua cînd s-a prăbușit și nu s-a mai întors la bază, m-am dus să-i adun lucrurile. Am constatat, atunci că toate obiectele sale se găseau în valiză, numai caietul nu.

— Interesant, șoptii eu din vîrful buzelor și pentru că discuția abia începea, iar eu încă nu-mi luasem nici o notă, i-am adresat oaspetelui întrebarea: Îmi permiteți să stenografiez convorbirea noastră?

— Desigur, își dădu el consimțămîntul.

(Va urma)

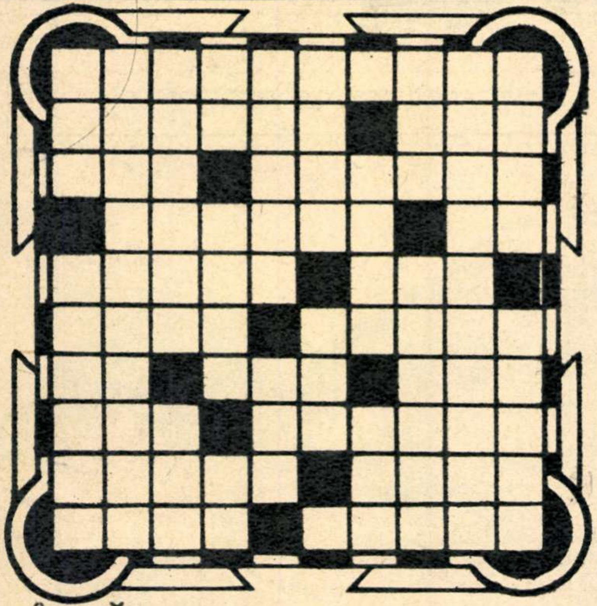

ÎNVĂȚAȚI SĂ ÎNCRUCIȘAȚI

Tema: Gramatică

Înscrieți cuvintele de mai jos în acest careu astfel, încît încrucișarea lor să fie perfectă. Apoi (pentru distracția voastră) alcătuiți semnificațiile pentru toate cuvintele, atît de la orizontal, cît și de la vertical, așa cum ați văzut la celelalte jocuri de cuvinte încrucișate pe care le-am publicat noi.

FA — IS — SA — APA — ATU — AUZ — CAZ DOM — ENE — ETC — GEN — MOD — OCI — ORA RAI — ATAC — CAVA — CEAS — COCO — ESEU LEGI — TEZĂ — CANOE — CITET — CURAJ — JUCAT — ORARE — REUȘI — AGENDĂ — AZOTIC CATART — MĂCRIȘ — ONOARE — ROMÂNĂ — TRATAT — INDICATIVE — MORFOLOGIC — ONOMATOPEE.

VREȚI SĂ DEVENIȚI COLABORATORII NOȘTRI?

PROFESORUL PARBRIZ COMUNICĂ:

Dragii mei, trierea răspunsurilor (a miilor de răspunsuri!) sosite la «Salonul automobilistic» este în curs de desfășurare. În curînd, voi publica rezultatele.

Pînă atunci, o INVITAȚIE pentru TOȚI CITITORII. Deoarece dorim ca numărul de Anul Nou să fie cît mai reușit, am rezervat DOUĂ PAGINI DE REVISTĂ pentru colaborările voastre. **Trimiteți-mi: 1) relatările unor întîmplări hazlii la care ați fost martori în acest an (la școală, pe stradă, în vacanță, oriunde!); 2) curiozități de tot felul observate de voi; 3) epigrame, caricaturi, glume.**

Ați înțeles, desigur, că nu vă indic teme sau subiecte speciale. Scrieți **despre tot ce vi s-a părut interesant în viața de fiecare zi.** Singurele condiții sînt: **să scrieți cît mai pe scurt (maximum o filă) și să fie vorba de lucruri adevărate, văzute de voi înșivă. Deci, haz și... realitate!**

CELE MAI INTERESANTE LUCRĂRI VOR FI PUBLICATE ÎN NUMĂRUL DE ANUL NOU **al revistei «Cutezătorii», împreună cu fotografiile autorilor** (dacă, bineînțeles, mi le veți trimite. Dacă nu, se poate și fără).

Ultima zi pentru expedierea lucrărilor este 5 decembrie 1969. Veți spune că termenul e prea scurt! Ce să fac; trebuie să vă încadrați în graficul de elaborare al revistei! Așadar, grăbiți-vă! Ca de-obicei îmi veți expedia lucrările pe adresa: **revista «Cutezătorii», București, Piața Scînteii nr. 1. Pentru profesorul Parbriz.**

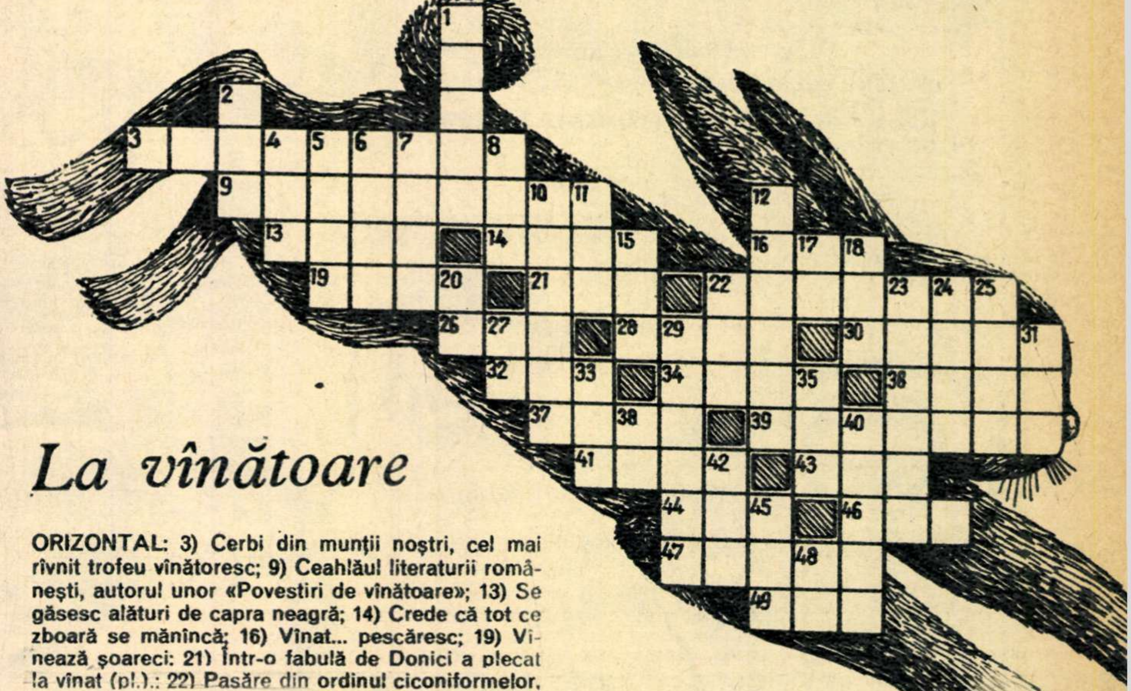

La vînătoare

ORIZONTAL: 3) Cerbi din munții noștri, cel mai rîvnit trofeu vînătoresc; 9) Ceahlăul literaturii românești, autorul unor «Povestiri de vînătoare»; 13) Se găsesc alături de capra neagră; 14) Crede că tot ce zboară se mănîncă; 16) Vînat... pescăresc; 19) Vînează șoareci: 21) Într-o fabulă de Donici a plecat la vînat (pl.).: 22) Pasăre din ordinul ciconiformelor, ce cuibărește in Deltă, ocrotită prin lege; 26) Strigătul bufniței: 28) Fabulist antic grec, autorul fabulei «Vînătorii și castorii»; 30) «Trofeul» lui Tartarin din Tarascon la o vînătoare de... lei; 32) Țin loc de undițe; 34) Pasăre din Africa tropicală care ne vizitează Delta; 36) A se cultiva; 37) Cîine de vînătoare gonitor; 39) «A căzut... ba nu! Din goană/ Mic, elastic și urgent/ lîng-o tufă de sîmziană/ A făcut un compliment» (dim. «La vînătoare» de Topîrceanu); 41) Comandantul balenierei dintr-un roman de Herman Melville, ce și-a pierdut un picior în luptă cu «balena albă» (Moby Dick) pe care apoi a urmărit-o toată viața, în cele din urmă omorînd-o pierind și el,o dată cu ea; 43) Termen la fotbal; 44) I-a venit de hac ursului; 46) «Unealtă de prins peste» 47) Nemiscat; 49) Vînătorul plus cîinele!

VERTICAL: 1) Partener de vînătoare; 2) Îi obligă pe unii vînători... să se urce-n copac; 4) Parte a puștii; 5) «Vînzătorul de păsări» din opereta omonimă a lui Zeller; 6) A dispărea (fig.); 7) Apărut în cale; 8) Interjecție; 10) Imitație de peștișor cu care pescarii prind pești răpitori; 11) Alt nume dat păsării răpitoare numite șorecar; 12) Păsări mari pe care Al. Odobescu le numea, datorită aspectului lor maiestuos «mitropoliți» (Pseudokineghetikos); 15) Atracție pentru... vulpi; 17) Ape! 18) Aproximativ; 20) Subsemnatul; 22) La ureche; 23) Ca peștele (fem.); 24) Asociația generală a inginerilor din România; 25) Vînat de baltă; 27) Hectar; 29) Păsări din familia picioroangelor, cu carnea gustoasă, căutate de vînători; 31) Vînat care se găsește în puține țări din Europa, printre care și țara noastră; 33) A fost odată; 35) Relief incomod pentru fuga iepurilor, aceștia căzînd deseori de-a berbeleacul; 38) Eugen Hristea; 40) «Unealta» vînătorului (pl.); 42) Chitanță; 45) Puiul caprei; 48) Roși pe jumătate!

MIHAI PĂTRAȘCU

PE ECRANE

(Rebus criptografic: 2, 6, 5, 4, 9)

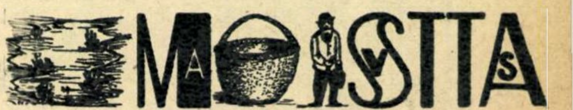

15 „Marele drum al INCASILOR”

Începînd din numărul viitor, un nou serial în imagini: «Bolidul misterios»!

Scenariu: **DARIE NOVĂCEANU** Desene: **MIHAI SÂNZIANU**

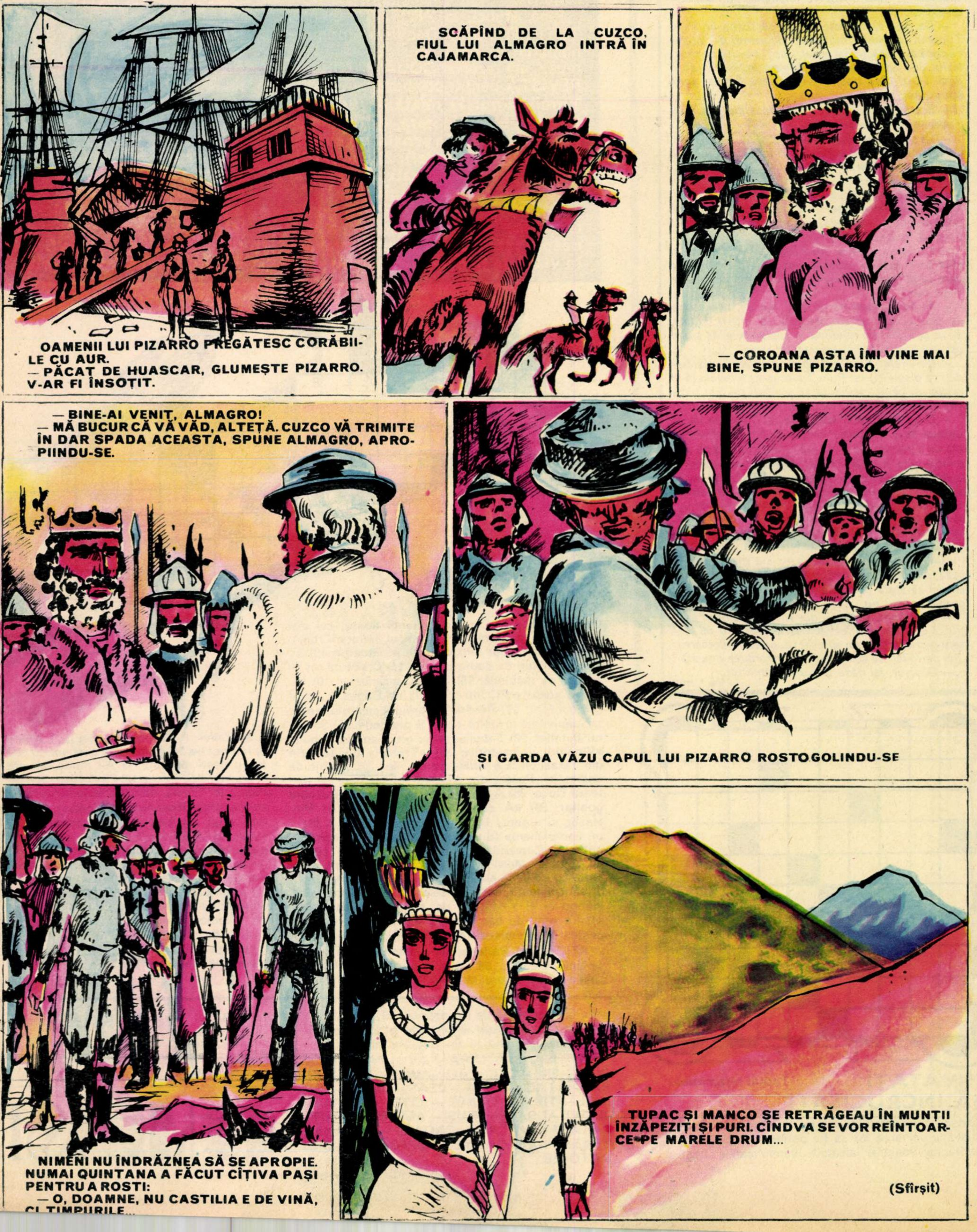
OAMENII LUI PIZARRO PREGĂTESC CORĂBIILE CU AUR.
— PĂCAT DE HUASCAR, GLUMEȘTE PIZARRO. V-AR FI ÎNSOȚIT.
SCĂPÎND DE LA CUZCO, FIUL LUI ALMAGRO INTRĂ ÎN CAJAMARCA.
— COROANA ASTA ÎMI VINE MAI BINE, SPUNE PIZARRO.
— BINE-AI VENIT, ALMAGRO!
— MĂ BUCUR CĂ VĂ VĂD, ALTEȚĂ. CUZCO VĂ TRIMITE ÎN DAR SPADA ACEASTA, SPUNE ALMAGRO, APROPIINDU-SE.
ȘI GARDA VĂZU CAPUL LUI PIZARRO ROSTOGOLINDU-SE
NIMENI NU ÎNDRĂZNEA SĂ SE APROPIE. NUMAI QUINTANA A FĂCUT CÎȚIVA PAȘI PENTRU A ROSTI:
— O, DOAMNE, NU CASTILIA E DE VINĂ, CI TIMPURILE...
TUPAC ȘI MANCO SE RETRĂGEAU ÎN MUNȚII ÎNZĂPEZIȚI ȘI PURI. CÎNDVA SE VOR REÎNTOARCE PE MARELE DRUM...

(Sfîrșit)

SPORT

CEI TREI MUȘCHETARI

Un parc cu arbori seculari, înconjurat de figurile geometrice și multicolore ale unor terenuri sportive. Mă aflu într-o oază a oxigenului și a voioșiei: parcul sportiv «Progresul» din str. Dr. Staicovici.

Și deodată, pe una din aleile înconjurătoare, îmi apar înainte «cei trei mușchetari». Cu mișcări suple și dezinvolte, schițează în aer cu vîrfurile ascuțite ale floretelor arabescuri fanteziste, în fața cărora balonul alb-negru, se înclină, recunoscîndu-se învins.

Iată-l pe Mîndru, portarul care, prin reflexele sale, prin seriozitate, luciditate și cumpătare îți amintește de Athos...

Iată-l și pe Porthos. Pătrunzătorul, înaintașul cu șut necruțător, uriașul care catapultează mingea cu forta rachetelor cosmice, Oaidă.

Bineînțeles, că la această întîlnire nu putea lipsi tocmai Aramis. Subtilul, iscusitul creator de dantelării fine pe gazoanele stadioanelor, s-a întrupat în persoana lui Mateianu.

Trei mușchetari — trei prieteni — trei maeștri ai sportului cu balonul rotund, față în față cu... D'Artagnan mai precis cu FOTBALUL.

Pentru Mîndru și Oaidă, povestea balonului rotund, cu satisfacții și amărăciuni, cu idoli și fluierături, cu victorii și înfrîngeri se pare că a luat sfîrșit.

Fiindcă eram dornici să depănăm niște povești «cu și despre mușchetarii fotbalului românesc», ne-am așezat pe o bancă scăldată în razele prietenoase ale soarelui de început de octombrie. Dar, în loc de o poveste, s-a înfiripat un dialog, cu amintiri, sincerități și proiecte...

Oaidă
M-am născut la Bod, lîngă Brașov, acum 36 de ani.

Mîndru
Înseamnă că ești doar cu doi ani mai în vîrstă decît mine.

Mateianu
Iar eu sînt Prîslea. Sînt născut în comuna Lipănești-Prahova, în ziua de 1 iunie 1938.

Mîndru
De ziua copilului? Eu am văzut lumina zilei, la Craiova în ziua de 13 septembrie 1935.

Oaidă
De ziua pompierilor?

Mîndru
Exact! Și am locuit pe Calea 13 Septembrie în București, începînd de la vîrsta de 13 luni.

Eu
Cîte coincidențe! Dar, mă rog, la ce vîrstă v-ați jucat cu o minge de fotbal ... adevărată?

Oaidă
Pe la vreo 10 ani. Eram mic de statură, ba chiar pirpiriu. La un meci, m-am strecurat în spatele porții. Era pe atunci la Brașov un jucător, Orghidan, cu un șut năpraznic. Unul dintre șuturile sale a rupt plasa și m-a lovit în tîmplă, făcîndu-mă K.O. Din clipa aceea nu mi-am mai dorit altceva decît să ajung înaintaș, cu o forță de șut asemănătoare.

Mateianu
Și ai reușit! Din anul 1956, nimeni nu-ți mai zicea altfel decît... «Ulise»!

Mîndru
Iar șutul tău a speriat mulți portari. Bine că eu ți-am fost coleg de echipă.

Mateianu
Și eu am făcut cunoștință cu mingea de fotbal tot la vîrsta de 10 ani. Eram «mascota» echipei Flacăra-Boldești și așezat în spatele porții, dădeam mingea înapoi în teren, celor mari, la meciuri. Abia după ce se termina jocul oficial, pe înserate, jucam și noi «cei mici», Am făcut parte din primele detașamente de pionieri, eram premiant și jucam, destul de bine, fotbal. La 14 ani mi-am văzut visul cu ochii: am devenit jucător în prima echipă a Flacării.

Mîndru
Și eu am început tot la 10 ani, dar portar am devenit pe la 13. Fiindu-mi mai aproape terenul, am trecut la Constructorul, unde antrenor al piticilor era «Nea Bacinschi». Aici din nou două probleme: una mai veche – tata nu voia să audă să fiu portar: a doua — nu era «liber» decît postul de fundaș stînga...

Eu
Așa că...

Mîndru
Da, am jucat fundaș, pînă în momentul cînd la unul din antrenamente s-au accidentat amîndoi portarii echipei. Ceilalți copii l-au rugat pe antrenor să apăr eu. Am «complotat» cu mama și mi-a făcut o genunchieră dintr-un ciorap gros, tăiat pe din două și niște tîrlici dintr-o bucată de postav.

Oaidă
Și tata ce-a zis?

Mîndru
Ce să zică? În anul 1951, într-un meci de pitici Constructorul-Progresul ICAS desfășurat în deschiderea unui joc internațional, cînd m-a vazut în poartă s-a supărat dar, după vreo două-trei plonjoane, i-a trecut supărarea și a fost... «Mîndru» de mine!

Oaidă
Dacă-i vorba de «amintiri din copilărie», n-o să uit toată viața cum un antrenor brașovean mi-a spus într-o zi: «Măi, țîncule, un jucător mare este numai acela care ajunge să poarte tricoul cu tricolorul pe piept». În noaptea aceea am visat numai tricouri de acest fel.

Mateianu
Și visul s-a împlinit...

Oaidă
La 24 de ani.

Mîndru
Mai țineți minte cînd ne-am întîlnit, toți trei, la aceeași echipă?

Mateianu
La Progresul-București? Cum să nu! În anul 1957.

Mîndru
Așa e! Cu 4 ani înainte, fiind student în anul întîi al Institutului forestier din Brașov, am fost legitimat la Steagul Roșu, unde am activat pînă în anul 1954, cînd, trasferîndu-mă la Facultatea de agronomie din București, am trecut la Stiința-Bucuresti. Apoi, în 1955, apăram pentru prima oară poarta echipei Progresul, pe care nu aveam s-o mai părăsesc timp de 14 ani.

Oaidă
Iar eu, după ce am jucat o scurtă perioadă la C.F.R.-Brașov, Dinamo-Brașov, și Dinamo-Bacău, m-am hotărît, în anul 1956, să joc la Progresul unde știam că am să întîlnesc pe cel mai bun prieten al meu, inginerul Mîndru.

Mateianu
Ca peste un an, să completez și eu trio-ul mușchetarilor și al prietenilor.

Eu...
Și acum, aș dori să-mi împărtășiți cea mai emoționantă amintire din viața de fotbalist.

Mateianu
Sînt multe amintirile emoționante din fotbal, pentru mine, și, cu toate necazurile și accidentele pe care le-am suferit, mi-aș dori să am, din nou 10 ani, pentru a relua «da capo» activitatea de fotbalist.

Oaidă
Consider că cel mai emoționant moment, nu numai din fotbal, ci și din viață, a fost acea zi a anului 1957, cînd debutam în echipa națională, la Leipzig. Îmi văzusem «visul copilăriei» cu ochii. Cînd se cînta imnul nostru național am fost atît de emoționat și fericit încît... am lăcrimat.

Mîndru
În anul 1959, mi s-au tras douăsprezece lovituri de la 11 metri și n-am primit nici un gol. Aceasta ar fi într-un fel o «mîndrie» personală, dar cea mai emoționantă amintire mi se pare a fi meciul cu Danemarca, disputat la Torino, cînd am învins cu 2—1. Din acea zi am fost poreclit «Torino» în amintirea celei mai bune partide din cariera mea de portar.

Eu
Înainte de a ne despărți, spuneți-mi, credeți că «peste 20 de ani» îi vom revedea pe teren pe urmașii «mușchetarilor» de astăzi?

Mateianu
Da. Dănuț al meu are acum 8 ani, e stîngaci și... a început să-mi dea mingea din spatele porții.

Mîndru
Băiatul meu. Cristian-Petruț, nu mi-a împărtășit încă visurile sale — are doar... 6 luni — dar precis că va juca extrem dreapta, ca Oaidă!

Oaidă
Sînt convins că Mircea Oaidă — care acum are doar 7 luni — va fi un portar talentat, ca Mîndru!

Eu
Deci, la revedere, domnilor mușchetari, peste 20 de ani!

MIRCEA POPESCU

Oaidă, Mateianu și Mîndru, într-o fantezie fotografică. ▼

1 NOILE ISPRĂVI ALE LUI DAN BUZDUGAN

Scenariu: **DUMITRU ALMAȘ** Desene: **PUIU MANU**

Întîmplările s-au petrecut tot în 1595 — în luna iulie și august, îndată după ce Dan Buzdugan se întorsese de la Constantinopol. Sinan Pașa, cu oști multe, se pregătea să treacă Dunărea. Mihai Vodă, cu oștirea sa, ieșise să-l întîmpine. Rada aflase că se urzește un complot împotriva domnului. Îl văzuse pe căpitanul Luca primind pentru aceasta bani de la otomani. Deci, dușmanul nu venea numai cu sabia asupra țării, ci și cu viclenia.

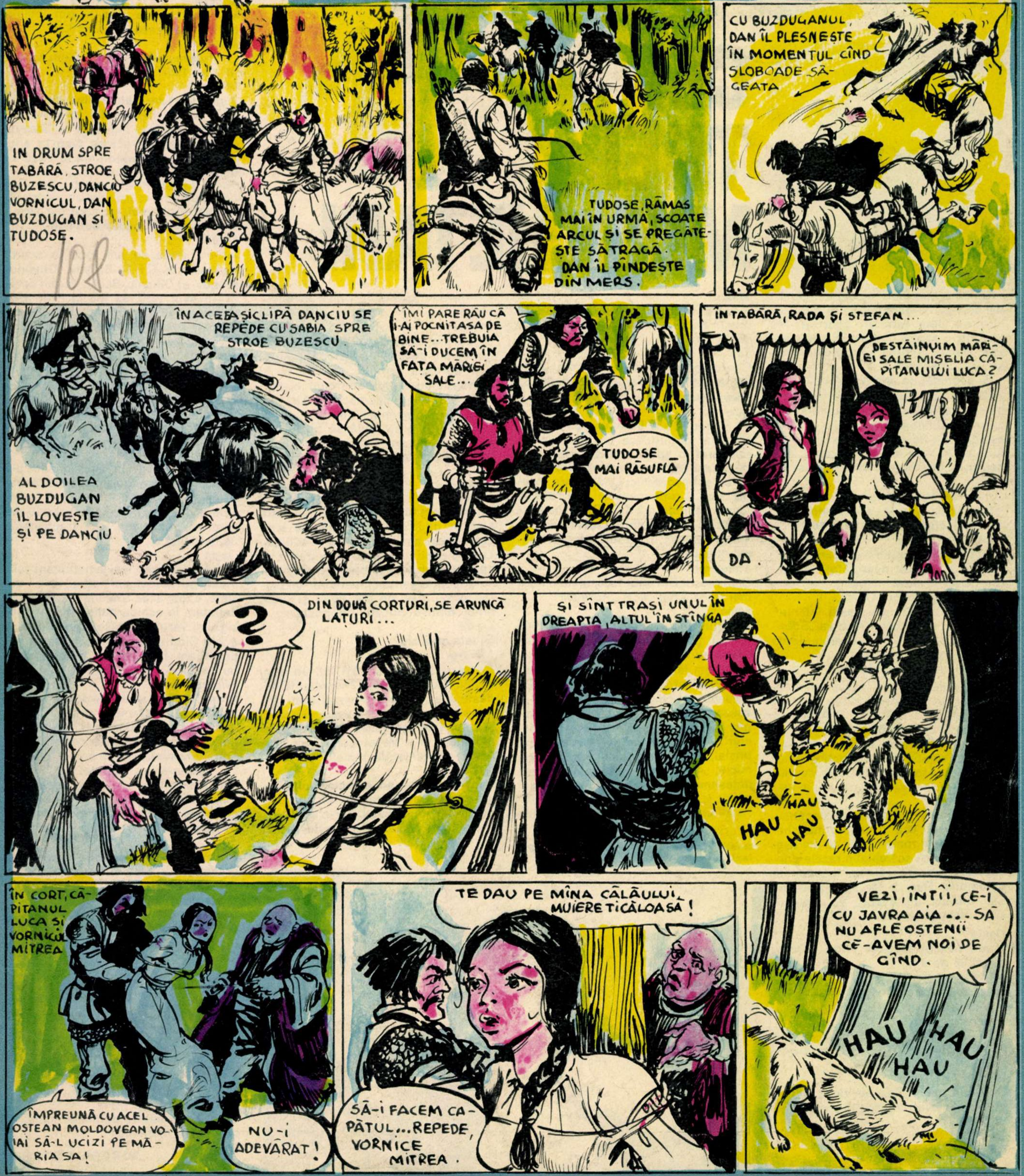

IN DRUM SPRE TABĂRĂ, STROE BUZESCU, DANCIU VORNICUL, DAN BUZDUGAN ȘI TUDOSE.
108
TUDOSE, RĂMAS MAI ÎN URMĂ, SCOATE ARCUL ȘI SE PREGĂTEȘTE SĂ TRAGĂ. DAN ÎL PÎNDEȘTE DIN MERS.
CU BUZDUGANUL, DAN ÎL PLESNEȘTE ÎN MOMENTUL CÎND SLOBOADE SĂGEATA
ÎN ACEEAȘI CLIPĂ DANCIU SE REPEDE CU SABIA SPRE STROE BUZESCU
AL DOILEA BUZDUGAN ÎL LOVEȘTE ȘI PE DANCIU
ÎMI PARE RĂU CĂ I-AI POCNIT ASA DE BINE... TREBUIA SĂ-I DUCEM ÎN FATA MĂRIEI SALE...
TUDOSE MAI RĂSUFLĂ
ÎN TABĂRĂ, RADA ȘI STEFAN...
DESTĂINUIM MĂRIEI SALE MISELIA CĂPITANULUI LUCA?
DA.
?
DIN DOUĂ CORTURI, SE ARUNCĂ LATURI...
ȘI SÎNT TRAȘI UNUL ÎN DREAPTA, ALTUL ÎN STÎNGA
HAU HAU HAU HAU
ÎN CORT, CĂPITANUL LUCA ȘI VORNICUL MITREA
ÎMPREUNĂ CU ACEL OSTEAN MOLDOVEAN VOIAI SĂ-L UCIZI PE MĂRIA SA!
NU-I ADEVĂRAT!
TE DAU PE MÎNA CĂLĂULUI, MUIERE TICĂLOASĂ!
SĂ-I FACEM CAPĂTUL... REPEDE, VORNICE MITREA.
VEZI, ÎNTÎI, CE-I CU JAVRA AIA... SĂ NU AFLE OSTENII CE-AVEM NOI DE GÎND.
HAU HAU HAU

(Va urma)

Redactor șef: Mihai NEGULESCU, Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 17 60 10, Administrația: Editura Scînteia, București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Redactor de număr: A. LECCA. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor Rozalia BARANY

Cutezătorii 46

41033 1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR
113
47
JOI, 20 NOIEMBRIE 1969, ANUL III

[illegible]
Tîrgu-Mureș

Foto: GR. PREPELIȚĂ

2 000 DE COPII DIN ZECE ȚĂRI AU APLAUDAT ACEST DANS DE PE SOMEȘ, CA ȘI PE INTERPREȚII SĂI DIN ANSAMBLUL «ROMÂNAȘUL». UNDE? RĂSPUNSUL ÎN PAG. 7.

Citiți în acest număr:

- **ARIPILE BUCURIEI**
- BOLIDUL MISTERIOS
- **SPORT**

a 47

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

ENIGMĂ ÎN CLASA A VIII-A!

«Din clasa noastră au dispărut vreo două pixuri și un stilou. Ulterior, genul ăsta de furtișag s-a repetat. Împreună cu un coleg, am hotărît să începem o acțiune de urmărire și descoperire a făptașilor. Rugăm redacția să ne trimită un plan după care să putem acționa» (Un elev din clasa a VIII-a,a Școlii generale nr. 103 din București).

Strașnică propunere! Ce poate fi mai atrăgător decît să stabilești un plan de acțiune detectivistă? Avem, în sfîrșit, și noi ocazia să intrăm în pielea lui John Steed! Poate se va găsi și o Tara King, care să ne dea o mînă de ajutor,iar la sfîrșitul aventurii să ne zîmbească frumos... Credeam că sîntem ursiți să vedem urmăriri și peripeții palpitante numai pe ecran; cînd colo, chiar aici, lîngă noi, în în clasă, providența ne scoate în cale șansa cea mare!

...Dar să lăsăm gluma. Viața nu este un film, este pur și simplu viață, cu bucurii și necazuri reale, cu împrejurări în care nu acționăm după planuri dinainte învățate, ci după firea, interesele și obligațiile fiecăruia dintre noi. Eu îl înțeleg foarte bine pe corespondentul nostru; în clasa lui s-a întîmplat un lucru grav, și el dorește să-l dea în vileag pe făptaș. Să apreciem cum se cuvine acest spirit de dreptate! Dar iată că lăudabilei dorințe de a se stabili adevărul îi urmează imediat o idee seducătoare: să facă el o anchetă «secretă», să-i tragă el o urmărire cum scrie la carte și, în cele din urmă, să culeagă ropote de aplauze. Zburdalnice visuri, și nici nu-i de mirare: corespondentul nostru e un copil. Apreciind dinamismul său, trebuie totuși să-i spunem că rezolvarea unei probleme atît de grave cum este aceea care i-a stimulat apetitul de aventură nu este totuși un joc, nu poate fi transformată într-un divertisment. De readucerea lucrurilor la normal și de îndreptarea (sperăm, rapidă) a vinovatului trebuie să se ocupe întreaga clasă, îndrumată de tovarășul diriginte. Nu cu lovituri de teatru, nu cu episoade «tari» ci cu grijă, cu tact, cu înțelegere.

Ovidiu Zotta

DUPĂ CE-AU VIZITAT REDACȚIA ȘI AU VĂZUT MAȘINILE MODERNE UNDE SE TIPĂREȘTE REVISTA, OASPEȚII NOȘTRI — ELEVI LA LICEUL«C.A. ROSETTI»DIN BUCUREȘTI — AU ȚINUT SĂ IMORTALIZEZE MOMENTUL ÎNTR-UN CHIP FAMILIAL: FOTOGRAFIINDU-SE CU PRIETENA LOR,REVISTA «CUTEZĂTORII».

- LUNI, 17 NOIEMBRIE 1969, LA PALATUL MARII ADUNĂRI NAȚIONALE, ÎN PREZENȚA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT, ÎN FRUNTE CU TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, S-AU DESCHIS LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE CONSACRATE DEZBATERII ȘI APROBĂRII UNOR IMPORTANTE PROIECTE DE LEGE PRIVIND CONTINUA DEZVOLTARE ȘI PERFECȚIONARE A SOCIETĂȚII NOASTRE SOCIALISTE.

- S-AU ÎMPLINIT DE CURÎND 25 DE ANI DE LA APARIȚIA PRIMULUI NUMĂR AL ZIARULUI «SCÎNTEIA TINERETULUI». CU ACEST PRILEJ CONSILIUL DE STAT A CONFERIT ZIARULUI **ORDINUL «23 AUGUST» CLASA I,** PENTRU MERITE DEOSEBITE ÎN MOBILIZAREA TINERETULUI LA ÎNFĂPTUIREA POLITICII INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI ȘI STATULUI, PENTRU CONTRIBUȚIA LA FORMAREA ȘI EDUCAREA TINEREI GENERAȚII ÎN SPIRITUL DEVOTAMENTULUI FAȚĂ DE PATRIE ȘI POPOR, FAȚĂ DE CAUZA CONSTRUCȚIEI SOCIALISMULUI.

◆

Un echipaj la înălțime! *Una dintre vitrinele expoziției.*

O veste bună atît pentru membri celor 45 de echipaje care în timpul verii au străbătut cărările patriei, cît și pentru toți cei care doresc să cunoască întîmplările ai căror eroi au fost acești cutezători, precum și rezultatele concrete ale activității lor de cercetare: *sîmbătă, 15 noiembrie a.c. a fost deschisă, la Palatul pionierilor din București, expoziția «Expedițiile Cutezătorii».* Ea cuprinde numeroase și interesante exponate — colecții de minerale, ierbare, insectare, vechi obiecte de artă populară, jurnalele și oglinzile echipajelor etc., etc. *Expoziția poate fi vizitată zilnic între orele 10—16.*

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

1. Frații Udrea (două fete și un băiat) din Pucioasa (Dîmbovița) s-au constituit în anul 1961, cînd cel mic, Mihai, avea doar trei ani și ceva, într-un trio muzical neobișnuit. Fiecare dintre ei cîntă la mai multe instrumente, uimindu-i pe spectatori cu talentul lor, care i-a făcut celebri în județ și cunoscuți în toată țara prin intermediul televiziunii. Iată-i în fotografie, în timpul unui program muzical, cîntînd (de data aceasta) la fluier, drîmbă și cimpoi.

2. La Olmouc (Polonia) a fost deschisă o expoziție de jucării pentru copii făcute de copii înșiși. Cele 531 de exponate au dezvăluit un interesant univers al fanteziei creatoare,care i-a delectat deopotrivă pe vizitatorii de toate vîrstele.

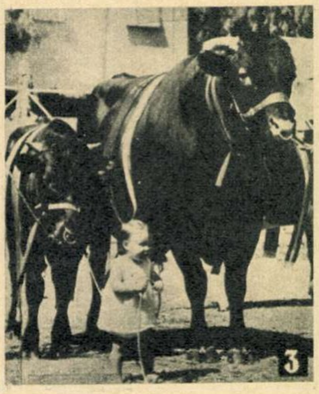

3. În fiecare an în Australia are loc o tradițională competiție pentru desemnarea celor mai frumoși tauri (pe categorii de vîrstă). Anul acesta titlul de «mari campioni» a fost cîștigat de cele două exemplare pe care le vedeți în fotografie. Se pare însă că «gloria» nu-i afectează în așa măsură, încît să nu se lase conduși de micuța Nina Gibson care, deși nu are decît 13 luni, nu pare de loc impresionată nici de masivitatea, nici de celebritatea lor.

Fără cuvinte

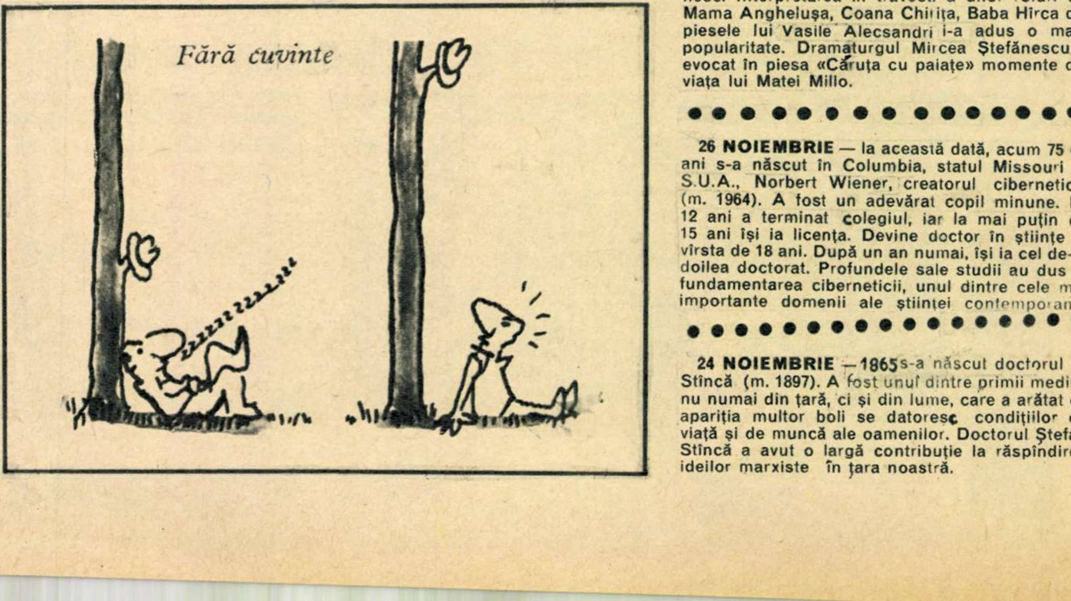

ESTE VASILICĂ UN BĂIAT CURAJOS?

DA! SPUN Cutezătorii

Într-o zi, Florian, un băiat de vreo 7 ani, trecea fără grijă peste linia ferată. Tocmai atunci, din ambele sensuri, două garnituri de tren se apropiau pe o linie dublă. Dintr-un moment într-altul băiatul putea fi prins sub roți. Vasile Sprînceanu (elev la Liceul din Bușteni), în vîrstă de 12 ani, care se afla prin preajmă, înțelese dintr-o privire primejdia care-l amenința pe Florian. Vasile rămase împietrit de groază. Era limpede, trebuia intervenit imediat. Fiecare moment era prețios. Stăpînindu-și teama, silindu-se să fie calm, el sări în grabă peste liniile ferate, și-l trase pe Florian peste terasament. O secundă mai apoi ar fi fost prea tîrziu. Laude unui astfel de băiat curajos. Dar, adăugăm noi, la 7 ani ai săi, Florian putea să se gîndească la locul pe care și-l alege pentru joacă.

Calendar

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

22 NOIEMBRIE 1916 — a murit scriitorul Jack London (n. 1876) care a captivat generații de cititori prin cărțile sale. Amintiți-vă de «Colț alb», de «Povestiri din Mările Sudului», de «Dragoste de viață». Născut la San Francisco, Jack London a călătorit mult și a avut el însuși o viață plină de neprevăzut, asemănătoare cu a multora din eroii cărților sale, fiind nevoit încă din tinerețe să practice numeroase meserii, pentru a-și cîștiga existența.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

24 NOIEMBRIE 1814 — s-a născut Matei Millo (m. 1896), mare actor și animator al teatrului românesc. Interpretarea în travesti a unor roluri ca: Mama Anghelușa, Coana Chirița, Baba Hîrca din piesele lui Vasile Alecsandri i-a adus o mare popularitate. Dramaturgul Mircea Ștefănescu a evocat în piesa «Căruța cu paiațe» momente din viața lui Matei Millo.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

26 NOIEMBRIE — la această dată, acum 75 de ani s-a născut în Columbia, statul Missouri — S.U.A., Norbert Wiener, creatorul ciberneticii. (m. 1964). A fost un adevărat copil minune. La 12 ani a terminat colegiul, iar la mai puțin de 15 ani își ia licența. Devine doctor în științe la vîrsta de 18 ani. După un an numai, își ia cel de-al doilea doctorat. Profundele sale studii au dus la fundamentarea ciberneticii, unul dintre cele mai importante domenii ale științei contemporane.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

24 NOIEMBRIE —1865 s-a născut doctorul Șt. Stîncă (m. 1897). A fost unul dintre primii medici, nu numai din țară, ci și din lume, care a arătat că apariția multor boli se datoresc condițiilor de viață și de muncă ale oamenilor. Doctorul Ștefan Stîncă a avut o largă contribuție la răspîndirea ideilor marxiste în țara noastră.

TREI FOTOGRAFII, TREI IPOSTAZE ALE EMOȚIILOR NOASTRE LEGATE DE FINIȘUL CALIFICĂRII «TRICOLORILOR» ÎN C.M.

1. **DUMITRACHE** SAU «BUCURIA IZBÎNZII», SURPRINS IMEDIAT DUPĂ VICTORIA ASUPRA ECHIPEI PORTUGALIEI. 2. **DOBRIN**, DESPRE CARE, LA ORA CÎND COLORUL NOSTRU PLECA ÎN TIPOGRAFIE, NU ȘTIAM ÎNCĂ DACĂ VA JUCA SAU NU ÎN MECIUL CU ECHIPA GRECIEI. 3. **DEMBROVSCHI**, AUTORUL GOLULUI CARE NE-A ADUS BILETELE PENTRU MEXIC.

„BRĂȚARA DE AUR“

CHEMAREA CÎMPIEI

Abia s-a luminat de ziuă.

Cu hățurile în mînă, pe șaretă, Olga Costin îndeamnă calul, un cal cu stea albă în frunte, cu care străbate de mai bine de unsprezece ani drumurile de la o tarla la alta, ale Gălbinașilor.

Cînd a venit prima oară aici, nu cunoștea pe nimeni. Nici nu avea cum — nu era de prin părțile acestea de jos, dinspre Oltenița. Dimpotrivă. Moldoveancă, de la Roman, orășancă get-beget, s-a hotărît să-și ducă viața în mijlocul oamenilor din cîmpia cu aromă de brazdă, să cerceteze ameliorarea plantelor, să smulgă pămîntului rod bogat.

Nu cunoștea pe nimeni în sat, dar venise de la facultate, de la agronomie, cu cunoștințe temeinice și cu dorința fermă de a le aplica în practică. Acea brățară de aur învestită cu cele mai nobile carate, meseria de agronom pe care Olga Costin o cunoaște pînă la cele mai mici amănunte, a făcut ca producțiile de grîu, de porumb, de sfeclă de zahăr, să fie dublate, sau chiar triplate, aici, la Gălbinași.

Acum, însuși satul arată altfel. Sute de case noi se ridică de-a lungul ulițelor, deasupra cărora vibrează păienjenișul firelor electrice.

— Dacă ar fi să vorbim de ceva specific, de o culoare locală?... — am întrebat.

— Arcadele caselor, deosebit de frumoase, durate din cărămidă. Și crizantemele. Nu lipsesc de la nici o casă. Grădinile și verandele — se vede peste tot — sînt albe acum.

— Ați vrea să plecați din sat?

— Cum, adică?! E și satul meu acum. Și mai avem atîtea de făcut! Am discutat ieri cu președintele, cu Vasile Mustață. Avem aspersoare instalate pe malul lacului Valea Cînlăului, din apropiere. Dar noi vrem să extindem irigațiile — și n-am pus încă în valoare izvoarele dintr-un alt lac, din Rasa. Mă duc să măsor debitul de apă. E și președintele acolo, mă așteaptă.

...Calul a scăpărat din copite, șareta s-a pierdut într-un nor de praf. Cu hățurile strînse în mînă, inginerul agronom Olga Costin. Are fața arsă de soare și vînt. Ochii însă îi sînt plini de lumină: cuprind dintr-o privire întreaga cîmpie.

AL. DINU IFRIM

JURNALUL OLGUȚEI

Locuri... rezervate

Agenția «Cutezătorii» transmite: sîmbătă, 2 noiembrie 1969, ora 13,10, într-un autobuz de pe linia 31, între Piața Dorobanți și Piața Romană, s-a întîmplat ceva care...

Din păcate așa ceva nu mai e senzațional: doi elevi n-au cedat locurile unor bătrîni.

Dar stați să vedeți mai departe. Așteptară oamenii ce așteptară, apoi cineva face un apropo, altcineva le zice de-a dreptul. Atunci unul din ei — șmecher mare! — zice ceva; ceva, de loc nou, dar zice:

— Și noi am plătit. Și-apoi, ce, unde scrie? — asta fiindcă cineva «crezuse» că sînt rezervate.

Dar nu, nu scria. Plăcuța dispăruse, drept pentru care glumeții au pus picior peste picior, iar unul din ei, primul, îl trage de mînecă pe amicul său și-i zice, mutînd, cu limba, chewing-gum-ul pe falca cealaltă:

— Știi, mi-a venit o idee.

— Păi spune-o, îl invită celălalt.

— Nu, cochetează primul, să o mai coc.

— Zi-o, mă, că o uiți — insistă primul.

Și pînă la urmă n-am aflat despre ce idee e vorba, în schimb mi-a venit mie una. Mă gîndeam la-nceput să-i dau jos din mașină, dar așa mică și firavă cum sînt, ar fi rîs de mine.

Atunci am observat că-n fund era un băiat care-i cunoștea.

Am mers la el și... pentru prima oară, de cînd văd lucruri de-astea prin tramvaie și mașini, cunosc numele eroilor: Ilie Marian și Radu Florin, amîndoi în clasa a 5-a A de la Școala generală nr. 97 București. Atîta scriu și zic, nici o morală în plus.

Nu închei însă fără a-i mulțumi direct simpaticului meu colaborator care m-a ajutat și, de aici, din colțul rubricii, îi fac cu ochiul, complice...

Olguța

EXISTĂ O MESERIE DE ELEV?
O CUNOAȘTEȚI?

- **Ce ne dezvăluie catalogul**
- **Echilibru dificil pe nota 6**
- **Un leac împotriva plictiselii?**

DANIELA NIȚĂ

Cînd e vorba de școlari, în momentele noastre festive, sărbătorești, apele metaforelor ne iau pe sus și sîntem gata să vedem în oricare dintre ei un animat de «pasiunea cunoașterii». Fără îndoială, nu-i nimic greșit în asta dar, cum, vorba unui filozof, «drumul către știință nu este o șosea pietruită», pe parcurs mai întîlnim călători obosiți, plictisiți, uitîndu-se enervați înainte sau trăgînd cu ochiul să vadă un loc de popas.

Mai limpede zis, pentru unii învățătura e o pasiune, pentru alții, cel puțin cîte o dată, o corvoadă. Iar între aste două extreme mai încap și există încă atîtea păreri și comportări.

EXISTĂ MODELE

Stăm de vorbă cu două eleve ale Școlii generale din Mihăilești, județul Ilfov: **DANIELA NIȚĂ, clasa a VII-a și VIOLETA ȘERB, clasa a VI-a.**

Ce zice catalogul: numai zece și cîte un nouă accidental.

— Aveți numai nouă și zece? Nici măcar un opt?

— Nu! (împreună).

— Daniela, ești sigură că n-ai să iei nici o notă mică! Și de ce ești sigură?

— Fiindcă așa vreau.

— Concepția ta o bănuiesc foarte optimistă: poți lua ce notă vrei. Tu, Violeta, pari mai puțin categorică: te obosește faptul că trebuie să fii la școală în fiecare zi? Nu aștepți duminica cu nerăbdare?

— Nu. Uneori dimpotrivă: abia aștept să treacă duminica. Cu toate că duminica mă joc, fac «ce-mi place». Dar eu mă simt mai bine la școală. A veni la școală este cred cel mai important lucru pe care-l am de făcut.

— V-ați simțit vreodată plictisite de învățătură? Că ați vrea să faceți altceva?

DANIELA: — *Nu, fiindcă și-așa fac altceva, fac sport. Și nu văd nici o ceartă între aceste două ocupații.*

VIOLETA: — *Eu la fel. Deși îmi place să citesc mult, să ascult muzică nu-mi dă nici un moment prin minte să-mi uit tema la matematică.*

Iată două fete pentru care învățătura e o plăcere aproape, iau notele pe care și le doresc, nu se simt obosite, își văd și de joacă și de alte pasiuni. Voi ați spune: iată două eleve model, două fete setoase de a ști, două...

Noi spunem doar că sînt două eleve care-și cunosc bine meseria, care își împlinesc îndatoririle cu seriozitate. Și o spunem categoric, convinși că nu greșim.

EXISTĂ ȘI ALTE OPINII

Bunăoară, a lui **DRAGOȘ GEORGESCU din clasa a VII-a, Școala generală Ghimpați, Ilfov.**

— Știu că din clasa I ai luat mereu premiul I. E grea meseria de... premiant? Te-ai gîndit că s-ar putea, de pildă, anul ăsta să nu mai fii primul?

— Nu... pentru că am ambiție.

— Ambiție? Iată ceva care se găsește mai rar prin ghiozdanele unora. Bănuiesc că acestora (îi știm noi care sînt) nu le ești foarte simpatic întotdeauna.

— Ați ghicit. Unii mă tachinează, mă iau drept vînător de note. E drept că dacă aș lua un 6 sau un 7 n-aș fi disperat, dar asta mi-ar da de gîndit.

— Că bine zici: spune-mi, ce gînd ți-ar trece în primul rînd prin minte dacă ai lua o notă proastă: că ai fost neîndreptățit, că de fapt materia e mai grea decît îți închipuiai, sau că tu nu ești atît de bun pe cît ai crezut?

— Primul meu gînd ar fi s-o îndrept. Deci aș crede-o un accident.

— Nu crezi că meseria de școlar are multe greutăți? Ți se întîmplă să te descurajezi?

— Cîteodată. Mama îmi spune că la vîrsta ei nu învăța și nu știa cîte învăț și știu eu astăzi. Deci noi școlarii de azi avem de muncit poate mai mult. Un motiv în plus să nu ne fie ușor.

— Și acum o întrebare al cărui răspuns îl știu dinainte: de ce înveți?

— Că-mi place, așa, ca să știu...

— Acesta-i răspunsul bănuit... Dar te mai întreb o dată același lucru. Gîndește-te.

— Mde... Trebuie să învăț... și eu știu că **TREBUIE...**

— Ai dreptate. E minunat să înveți de plăcere, dar e foarte important și să știi că trebuie să faci asta.

Și-acum altă opinie: a lui **LAZĂR MARIN tot dintr-a VII-a la aceeași școală.** Lăzărică este eternul «premiul II» — un caz fără îndoială puțin obișnuit.

— Nu te irită mereu poziția a II-a în clasament? Nu jinduiești imediat mai sus?

— Ba da. Dar nu atît încît să învăț numai pentru asta. Eu învăț în fiecare an la fel și cred că-mi fac bine datoria. Dar dacă așa iese...

— Dacă n-ar fi școala obligatorie, ai mai frecventa-o?

— Da. Pentru că eu cred că la vîrsta mea nu pot să fac altceva mai potrivit decît să învăț. Cunosc în sat un băiat care s-a lăsat de tot de școală. Nu e bun de muncă și nici de altceva, stă degeaba. Eu am o grijă, o ocupație și mă simt bine astfel.

— Poate că nu ți-ar strica mai mult entuziasm în ale învățăturii. Oricum, meseria de elev presupune și multă pasiune.

EXISTĂ ȘI TACTICIENI

Ca **GHEORGHE MOGA dintr-a VIII-a** de pildă (Școala generală Ghimpați). Gheorghiță, zice toată lumea, e ceea ce se cheamă un băiat deștept. Și pentru că e deștept și-a făcut el o tactică să atace învățătura pe ocolite, din flanc, și nu frontal, curajos. Adică, poți să-ți faci meseria cu minimum de efort.

— Spune-mi: dacă s-ar putea să n-ai nevoie de școală pentru a-ți face un drum în viață, ți-ar conveni?

— Păi... nu. Aș veni la școală (nedecis).

— Nu te sfii. (Arunc o momeală). De pildă, eu cînd eram ca tine m-aș fi făcut ajutor de șofer cum făceau alții. Ce zici?

— Eu m-aș duce într-o uzină.

Într-o uzină... O idee foarte frumoasă. Nu știu însă cum se vor împăca exigențele unei tehnici moderne, din ce în ce mai pretențioase, cu notele tale de 6, dragă Gheorghiță. O meserie frumoasă într-o uzină presupune mai întîi o meserie bună ca elev în școală.

*

Pretinde cineva ca de dimineața pînă seara să nu-ți stea mintea decît la cărți și caiete? Pretinde cineva să nu mai poți dormi dacă nu știi cît timp a stat la Paris Petru Cercel? Pretinde cineva să-ți faci sînge rău că nu poți să răspunzi la întrebarea: există sau nu viață pe planeta Marte?

Nu, nimeni. Dar am vrea, prietene din bancă, să știi de ce e nevoie să existe în jurul tău atîtea ocupații și meserii: muncitori, profesori, agricultori, doctori. Și mai ales, de ce e nevoie să existe pe lume școli, cărți, caiete...

Și pentru cine există ele...

Fiindcă învățătura e o meserie ca oricare alta. Pe care poți s-o faci după dorință: cu entuziasm, cu plăcere și îmbinată cu pasiune — ca la Daniela și Violeta; cu ambiție — ca la Dragoș; cu realism și obișnuință — ca în capul lui Lăzărică.

Și mai e ceva: învățătura e singura meserie la care nu putem renunța niciodată!

ILIE TRAIAN

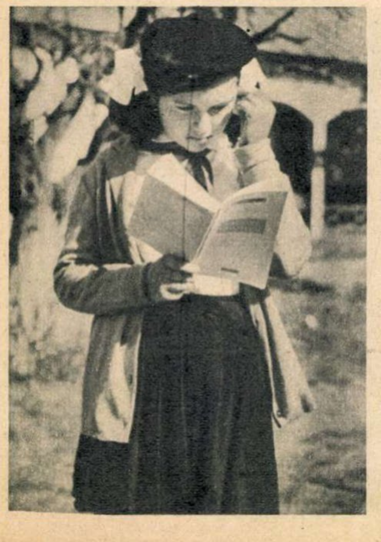

VIOLETA ȘERB

DRAGOȘ GEORGESCU

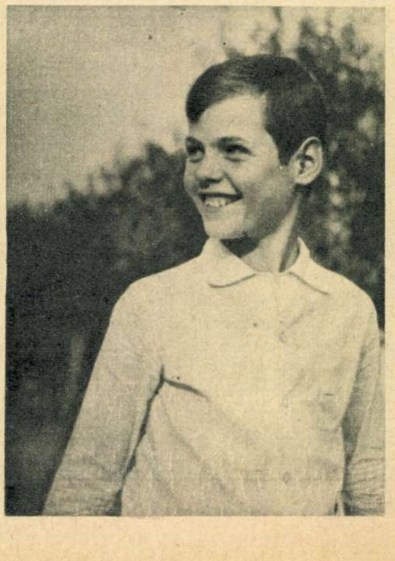

LAZĂR MARIN

GHEORGHE MOGA

Alarma

O schiță de IONUȚ PURICA, elev

Arborii își înălțau brațele spre soare, purtîndu-și mugurii. Iarba, bucuroasă de frumusețea zilei de primăvară, își înălța capul din pămîntul care abia terminase de înghițit ultimele rămășițe ale zăpezii. Primăvara sosise, calmul, bucuria și căldura își luaseră locul pe tot pămîntul...

...Oare?

Ochii roșii și verzi ai indicatoarelor clipeau din ce în ce mai repede, becurile roșii începură să se aprindă, îngrozind prin semnificația lor. Radiații!!!... Panica cuprinse pe toți cercetătorii, aruncîndu-i într-o goană nebună spre ușile grele de aliaj antiradiații, o goană a vieții.

Valul de radiații înainta nevăzut cuprinzînd aparatele, instalațiile, izbindu-se de pereți.

Panica se mai potolise. Strîns în camera de comandă, grupul de conducere urmărea oscilațiile indicatoarelor.

Dar, așa cum peștii cei mici anunță sosirea rechinilor...

Pupilele se dilatară la maximum, creioanele scăpară din mîini. Radiațiile pătrundeau, foarte încet, dar sigur, prin blindajul de protecție făcut din cel mai bun aliaj.

Calculatoarele fură puse în funcțiune; 24 de ore și valurile radiațiilor necunoscute ar fi inundat întreaga clădire.

Mașinile de gîndit lucrau asemenea minților oamenilor din jur. În acest timp, trei cercetători îmbrăcați în cele mai noi costume de protecție încercară să studieze la fața locului radiațiile. Toți trei paralizară subit și, scoși de roboții de salvare, fură trimiși de urgență la reanimare.

Ore după ore treceau și nu se ajungea la nici o soluție. Mașinile de gîndit aveau prea puține date; le trebuia timp, care, în aceste momente, era principalul dușman al oamenilor.

Mai rămîneau 3 ore... 2... 1 oră, 40 minute; în sfîrșit soluția fusese găsită. Panica părăsise complet mințile oamenilor. Toți lucrau cu febrilitate. Timpul?

Cercetătorii nu-și credeau ochilor, radiațiile încetaseră brusc. După ce a fost anulat efectul lor nociv, s-a putut vedea că în reactorul cu quark se fisuraseră 15 din cele 100 de bare de litoriu. Prin efectul lor, radiațiile refăcuseră barele și-și produseseră încetarea.

O nouă zi începea. Arborii își înălțau brațele spre soare purtîndu-și mugurii. Iarba, bucuroasă de frumusețea zilei de primăvară, își înălța capul din pămîntul care abia terminase de înghițit ultimele rămășițe ale zăpezii.

◆

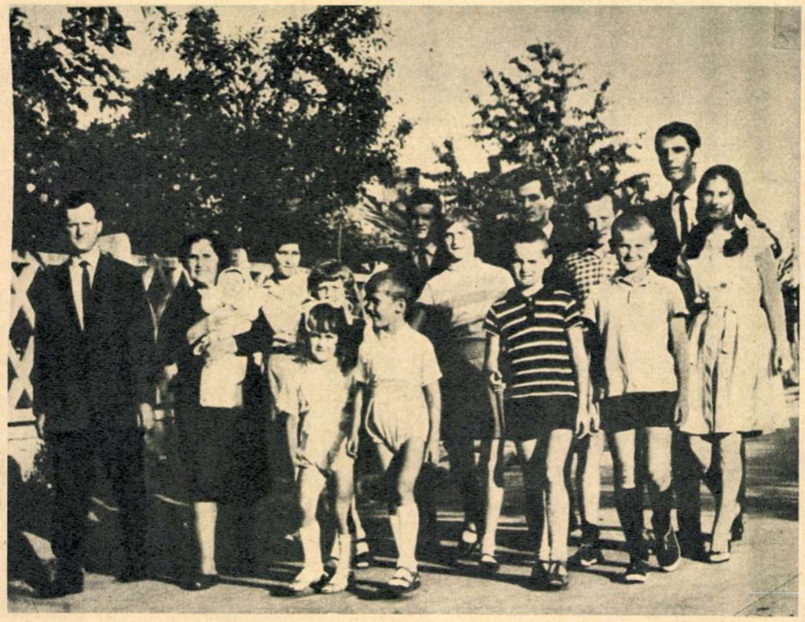

ROZETA SĂPTĂMÎNII

ZIUA ÎN CARE AU ÎNMUGURIT ROZMARINII

«ZIUA ÎN CARE AU ÎNMUGURIT ROZMARINII» NU ESTE NUMAI O METAFORĂ. FAPTUL REAL, TRANSFIGURAT ÎN ȚESĂTURA POETICO-FABULOASĂ A FRUMOASEI ȘI EMOȚIONANTEI SCRISORI SOSITĂ LA REDACȚIE, S-A PETRECUT ÎN ZIUA ÎN CARE AU ÎNMUGURIT ROZMARINII, ZIUA CÎND ÎN MIJLOCUL FAMILIEI PLĂIAȘU DIN PLOIEȘTI, S-A NĂSCUT CEL DE-AL 13-LEA COPIL, O FETIȚĂ — ANA-ELIZA.

Cîmpul, frămîntat de copitele mînjilor, pare incendiat de zorii ce se apropie. Cu nările dilatate de aburul dimineții, herghelia pornește în galop halucinant spre luminișurile îndepărtate. Mînjii simt cu ochii și nările chemarea irezistibilă a necunoscutului care e atît de departe, și ei atît de tineri... Repetă jocul de ieri, și de anul trecut, cursele fără popas.

Dar mîna puternică a omului strînge frîul și chingile, copleșindu-i. Apoi, galopul devine iarăși cavalcadă...

Mezinul e curios să afle totul despre toate, curiozitatea lui nu și-a găsit încă un răspuns. La fereastră, o pasăre liră:

— De unde vine?

— Cine a adus-o aici?

— De ce e mai mare ca mine?

— Dacă e fetiță, de ce nu are părul lung?

Mama-Nia, abia pridideşte cu răspunsurile. Frații săi, care au terminat liceul, intervin cu lămuriri «suplimentare».

Mezinului îi place de pasărea liră. Dar în afara gîndurilor sale, în casă se fac pregătiri de sărbătoare?

— Am fost 12 frați...

— Te-am prins! — De ce ai folosit verbul la timpul trecut?

— *Am fost*... Acum sîntem 12 și încă unul! Și nu ne mai încăpem în piele de bucurie!

Din automobil, mama coboară cu fața luminată de bucurie, purtînd între petalele de trandafir ale scutecelor pe cel de-al 13-lea membru al familiei: Ana-Eliza.

Leg timpului de gît amintirea unei zile în care — pentru a cîta oară? — în familia noastră au înflorit lotușii. Și au înmugurit rozmarinii. Alătur un gînd de fericire părinților care vor să ne ridice dincolo de țipătul cocorilor, pe verticala luminoasei coloane a infinitului.

VICTOR PLĂIAȘU
cl. a VIII-a,
Școala generală nr. 23,
Ploiești

MIHAI STOIAN CU MICROFONUL PRINTRE COPII

un Sifon, două Sifoane

E chiar atît de rușinos să mergi cu sifoanele la umplut?

Întrebarea am pus-o unui băiat de 12—13 ani, întîlnit pe stradă. De fapt l-am văzut, mai întîi, cum se oprește în colț și, cercetînd atent strada următoare, îndrăznește să meargă mai departe.

— Sînt aici, la noi, în cartier (în Drumul Taberei) cîțiva băieți, puțin mai mari decît mine, care te batjocoresc dacă te văd că mergi cu sacoșa după cartofi, ori cu sifoanele să le umpli, ori după pîine...

— Și tu ce părere ai?

— Ce părere să mai am, dacă mă vedeți cu sifoanele în mînă?

— Dar vrei, nu vrei, un fel de rușine tot ai?...

Băiatul m-a privit drept în ochi:

— Da... Pentru că ei născocesc porecle răutăcioase. Îți spun în gura mare: «Măi Cartoafă !» — *dacă duci cartofi, ori* «Măi Sifon!» — *dacă duci sifoane. Și dacă ieși la plimbare cu căruțul, cu sora ta mai mică, eu am o soră de 8 luni, îți strigă: «Păzea, faceți loc, trece* Dădaca!»

— Ei n-au frați, surori mai mici, ei nu-și ajută părinții la treburi, la cumpărături?

— Ca să fiu cinstit, ăștia ajută trecătorii să se împiedice. Adică, dacă trece vreo fată, îi pun piedică, ori n-o lasă să treacă. Noroc că surioara mea are numai opt luni...

— Dumnealor funcționează după «principii matematice». Probabil că, luați în parte, sînt oarecum obraznici și oarecum destul de grosolani, dar adunați la un loc Dan + Radu + Vasile + Gicu = un grup de «prieteni» antipatic, pe care ceilalți îl ocolesc, nu numai de teamă, ci — bănuiesc eu — și de neplăcere. O astfel de «faimă» dobîndită în cartier, fie și numai în lumea copiilor, mie mi se pare mai degrabă de plîns, decît de invidiat. Ai vrea să fii ca ei?

— Nu! Nici vorbă.

Băiatul cu sifoane mi-a dat «bună ziua» și s-a îndepărtat. Priveam în urma lui și încercam să mi-l închipui, peste zece-cincisprezece ani, bărbat în toată firea, într-o uzină ori într-un laborator, muncind *firesc, așa cum e firesc să* muncească *omul, așa cum știe s-o facă cel deprins, de mic, cu treburile, cu răspunderile (fie și minore) la vremea copilăriei. Și mi-am îngăduit să imaginez și altă scenă:*

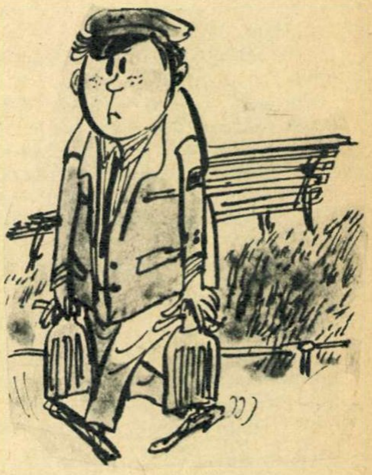

patru-cinci tineri zdraveni, sănătoși, adunați într-un ungher de atelier ori de birou (probabil cu țigara în colțul buzelor) făcînd «haz» de unul care lucrează cu rîvnă.

— Ce te omori cu firea, măi«Hărnicilă!» — *parcă i-am și auzit strigînd, peste zece-cincisprezece ani, pe «prietenii» de astăzi din Drumul Taberei.*

Atenție, băieți! Pînă atunci mai e ceva drum de străbătut, mai e timp. Acum e vîrsta potrivită pentru schimbări. Altminteri s-ar putea să fie prea tîrziu... Iar un om leneș, chiulangiu, e mai infirm decît orice infirm, oricît de solid și sănătos ar fi.

CU SIMBAD pe aceeași PLUTĂ

POVESTIRE
DE
ILIE TĂNĂSACHE

DESENE
OFELIA DUMITRESCU

— Marș, acasă, Simbad!

— Ham!

— Înțelege odată!

— Ham, ham...

— Merg departe, departe. Auzi tu?

— Mrrr...

— Ei, vezi, vezi...

— Ham, ham!

— Treaba ta. Să nu zici că nu ți-am spus.

Pornesc. Orașul rămîne mult în urmă. Casele roșii, albe, gri le bănui undeva, după sălcii. Un pîlc de plopi înalți încearcă zadarnic să acopere coșul unei fabrici. Cărămida învăpăiată de soarele dimineții sclipește vesel.

Încolo, vuiet depărtat, chiar odihnitor.

Atît.

Și Dunărea care vine albă și domoală de acolo. La coturi, caiere zdrențăroase de ceață se leagănă deasupra apei. Mai spre adînc, știuca sare flămîndă și țîfnoasă. Înainte, o cărare fără sfîrșit pe care Simbad aleargă gîfîind. Așa gras cum e, are un mers lăbărțat, de rață. Tufele de alior, pline de rouă, îl plesnesc dintr-o parte și din cealaltă. Blana lucioasă, împărțită într-un număr egal de pete albe și pete negre, stă linsă ca după baie. Cățelul răsuflă greu și ar scoate limba lui de un cot dacă nu s-ar fi înhămat singur la coșulețul de pănuși de porumb. Toartele galbene ale coșulețului stau zăvorîte între dinții lui rari și frumoși. Iar un colac mic, de sfoară — cînd pleacă la pescuit Nucu ia totdeauna sfoară cu el, să fie — e agățată în codița scurtă și obraznică. Deodată, dintr-o tufă, zvrr! o prepeliță roșcată sau cine știe ce altă pasăre. Simbad tresare, zvîcnește în sus de frică. Nu dă drumul coșului, dar ghemul de sfoară se rostogolește în iarbă.

— Mrrr!

— Ce-i, Simbad?

Codița oprita din creștere, tremură de nerăbdare. «Aha, să-ți pun sfoara înapoi? Poftim. Pornim acum?

-«Mrrr!»...

Merg ce merg și Nucu silabisește de pe o scîndurică bătută pe trunchiul puternic al unui plop: «Focul în pădure strict interzis!» Simbad se uită și el, interesat, de parcă ar ști să citească.

— Hai, Simbad.

Cărarea duce drept spre balta ce albește în fața lor la cîteva sute de metri. Cîinele simte mirosul apei, dă drumul la toartele coșului și o ia la fugă încît colacul mic de sfoară se pierde în iarba încărcată de rouă. Cățelul latră și bolta, văzduhul curat repetă după dînsul, o dată, de două ori, de trei ori. Rațele sălbatice, stîrnite, zboară razant cu apa. Dispar undeva, dincolo de zidul verde al stufărișului care se leagănă la nesfîrșit.

Găsesc o plută de papură gata făcută și se urcă pe ea. Apoi, Nucu își spală picioarele de noroi. Marginea bălții e rea, numai mîl și mîlul ascunde în adînc rădăcini de stuf, scoici sparte, tot felul de așchii. Și lipitori. Dar lui Nucu nu-i este frică de lipitori.

Se dezbracă, soarele topește repede picăturile de pe firișoarele de iarbă, apoi împinge pluta cu un par spre o tufă de țipirig unde știe că foiește bibanul. Aici a prins el biban și o regină a bălții. A așezat «regina» într-o tinichea cu apă și o are și acum în acvariu. Cînd a prins-o a dat fuga la un vecin, fost marinar, să se laude. Marinarul se juca cu niște porumbei rotați.

— Ce-i, Nucule?

— Am prins o«regină», a răspuns el ca dintr-o răsuflare.

— Îți plac porumbeii mei? Guru, guru! Guru, guru!...

— Are solzi argintii. Lucesc așa de frumos!

— Îl vezi pe ăsta? Ăsta, guleratul. E cel mai obraznic. Guru, guru! Guru, guru!...

În clipa aceea Nucu nu putea suferi porumbeii.

— Am pus-o în acvariu.

— Poftim?

— «Regina»...

Marinarul păru mai întîi că nu înțelege. Apoi se porni pe rîs. Rîdea atît de zgomotos încît porumbeii, speriați, își luară zborul.

— Și zi... în acvariu... «regina»!...

Acum nu-l mai putea suferi nici pe marinar. Nucu a alergat fulger la acvariu. «Regina» stătea leneșă, pe nisipul de la fund. Mîncase toate«miresele»cu voal pe care i le dăduse marinarul după nu știu cîte rugăminți...

...Pluta a ajuns lîngă tufa de țipirig. Nuferi mari, cu frunza lată, grasă sînt semănați pretutindeni. Flori albe, flori sîngerii, jumătate în apă se leagănă la nesfîrșit. Pe neașteptate, între ochiurile de apă, huștiuliuc, huștiuliuc!

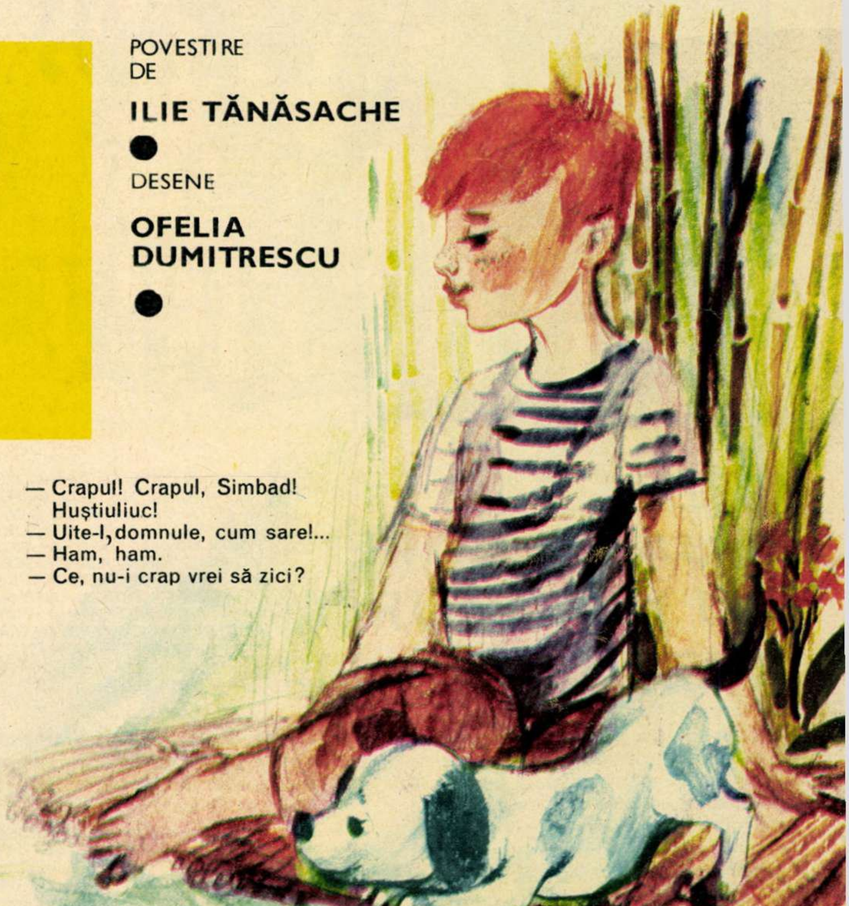

— Crapul! Crapul, Simbad! Huștiuliuc!

— Uite-l, domnule, cum sare!...

— Ham, ham.

— Ce, nu-i crap vrei să zici?

— Mrrr...

— Mda... S-ar putea să fie știucă.

— Ham.

— Ce spui? Doar n-o fi broscoi!

— Mrrr...

— Da? Broscoi? Habar n-ai tu, măi Simbad. Și nu mai mîrîi atîta. Ăsta-i sigur crap. Bun pentru rumenit la proțap.

De pe o frunză lată de nufăr un broscoi urît țîșnește pe plută chiar la picioarele lui Nucu. Băiatul se ferește într-un gest necugetat. Nu poate suferi broaștele. Pluta se clatină și, luat pe neașteptate, Simbad se rostogolește în apă.

— Schelălau, schelălau!...

Lăbuțele mici bat înfricoșate apa. Nucu se repede să-l apuce cu mîna. Pluta e gata să se răstoarne. Îl aiută cu ghionderul. În sfîrșit l-a scos. Javra stă acum ghemuită, speriată, cuminte. Inima-i zvîcnește sub părul lins.

— Ce să-ți fac domnule? Ți-am spus să rămîi acasă. De ce n-ai vrut?

— Hapciu!

— Sigur, ai și răcit acum!

Îl înfofolește în cămașa lui, deși-i un soare, prăpăd. Apoi aruncă în apă două undițe. Una pentru biban, alta pentru roșioară. Roșioara n-o poate suferi, dar trebuie să-i deie ceva lui Simbad, să-l împace. Biban? Nu se îndură el. Prinde un biban, doi, trei. Pluta de la roșioară stă nemișcată. «Las' că vii și tu, domnișoară. Vii tu, ehei, te știu eu!»

Peste zidul de stuf țîșnesc trei rațe sălbatice. Vîjîie prin aer cu aripile lor scurte și se prăbușesc cu zgomot undeva, în mijlocul bălții. Pe pluta undiței pentru biban se așază obosit un «calul popii». Aripile verzi, cît lopețile de la morile de vînt, zbîrnîie fără cusur. Prostul! Bibanul o să tragă acum, acum, și tu, pintenogule, ai să faci o baie de toată frumusețea! Pe Simbad a avut cine să-l salveze. Să vedem pe tine dacă va avea!...

Dar «calul popii» habar n-are de pericolul ce-l paște și stă nepăsător pe pluta liniștită deocamdată, și toarce cuminte. Aripile verzi bîzîie continuu, ca într-un somn lung, legănat dulce și frumos.

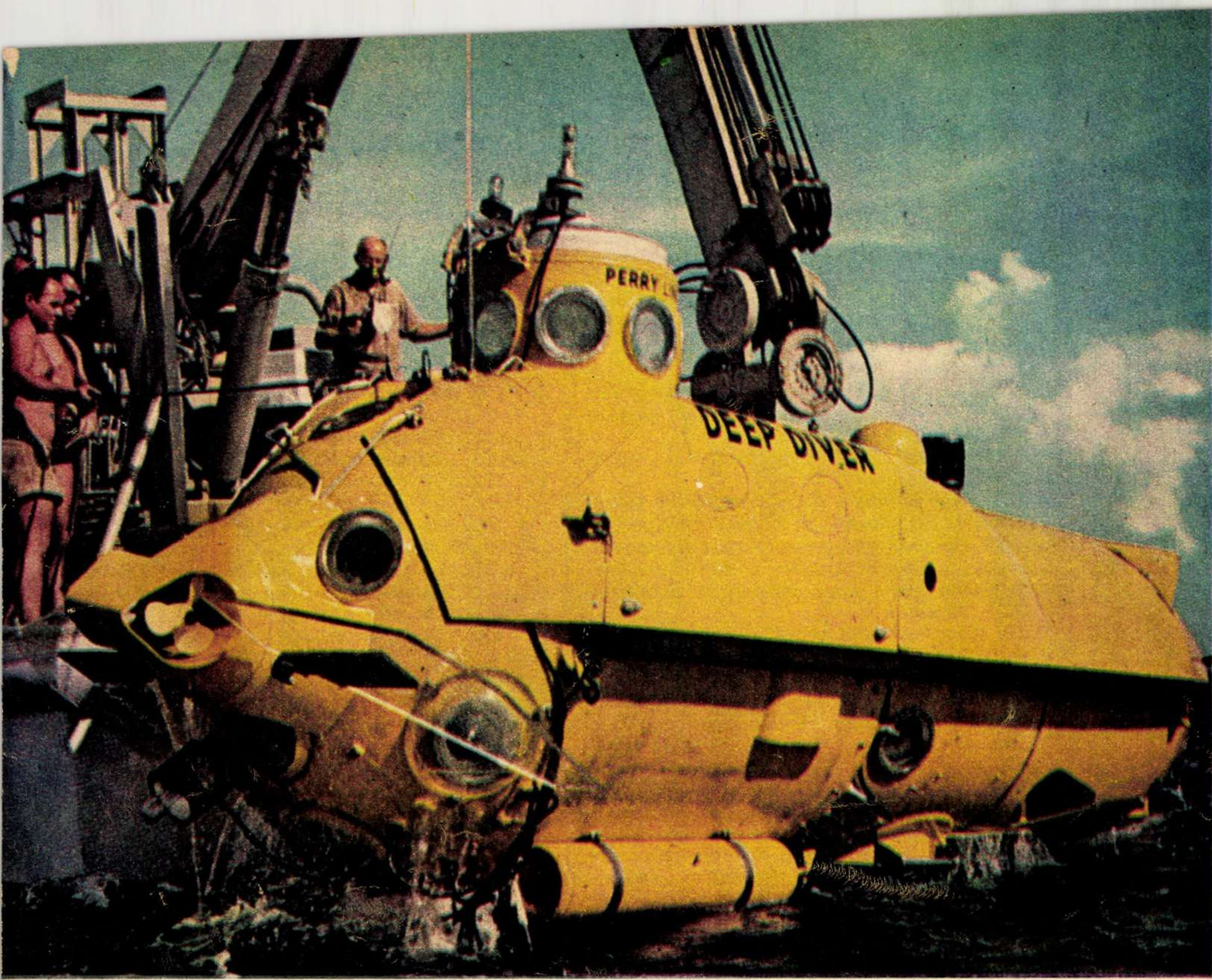

Submersibilul american «Deep Diver» — scafandrul adîncurilor.

RILOR

de AUREL LECCA

«Auguste Piccard» — submarinul elvețian de agrement.

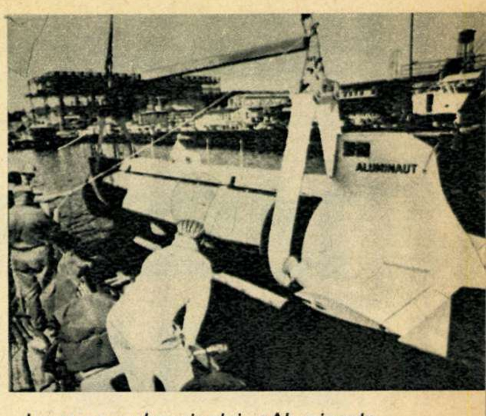

Lansarea submarinului «Aluminaut»

nerii navali americani construiesc submarinul «Deep Diver» — scafandrul adîncurilor — care posedă o extraordinară mobilitate și rapiditate atît la imersiune cît și la ascensiune spre suprafață. Limitele acestea tind să fie curind depășite. În Uniunea Sovietică a fost creat un nou tip de navă submersibilă — «Elicopterul submarin» — care este în stare să învingă presiunile uriașe ce domnesc mai jos de 2 000 metri.

Nu de mult «Triton» a fost primul submarin care a realizat o călătorie în jurul lumii navigînd, fără escală, prin apele tuturor oceanelor planetei. În numele științei veacului XX, comandantul submarinului «Triton» a realizat în fapt călătoria ingenioasă a căpitanului Nemo, din romanul lui Jules Verne, «20 000 leghe sub mări».

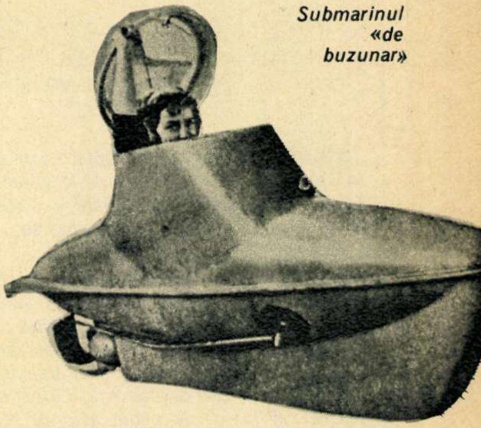

Submarinul «de buzunar»

PESCUITUL ȘTIINȚIFIC ȘI CĂUTĂTORII DE COMORI

Submarinele și-au cîștigat în ultimii ani și interesante utilități economice. Ele încep să fie folosite în sprijinul flotelor de pescadoare. Submersibile de mici dimensiuni și foarte rapide, cu ajutorul hidrolocatoarelor și a altor instalații electronice, cercetează regiunile unde se desfășoară campania de pescuit pentru a identifica bancurile de pești și direcția în care se deplasează aceștia. Observatorii de la bordul submarinului transmit informațiile culese pescadoarelor care pot acționa prompt și cu o mare economie de timp și energie. Prin intermediul «ochiului electric» — camerele de televiziune — se controlează modul cum au fost dispuse năvoadele și se dau indicații privind manevrele ce trebuie făcute pentru a «recepționa» bancurile de pești.

Nu rare sînt cazurile cînd submarinele sînt folosite pentru cercetări arheologice: atari expediții caută să descopere vestigiile orașelor scufundate, ca de pildă celebra Atlantidă pontică — orașele scufundate din preajma litoralului sudic al peninsulei Crimeea. Multe comori arheologice au fost descoperite și aduse la suprafață din apele Mării Caraibilor și ale Mediteranei de către membrii unei asemenea expediții.

HARALAMB ZINCĂ

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

ROMAN FOILETON

XIV - UN JURNAL, O LEGENDĂ ŞI ÎNCĂ UN SEMN DE ÎNTREBARE

STENOGRAMA NR. 3

Haralamb Zincă: *Aţi spus că n-aţi mai găsit în valiză caietul cu însemnările zilnice al lui Tudoran. Se pare că faptul ăsta v-a şocat. De ce? Ar fi putut să aibă caietul asupra sa.*

Eugen Galbă: *Da, desigur.*

Luptele din Transilvania au fost grele şi sîngeroase. Infanteria avea deseori nevoie de sprijinul aviaţiei, de aceea şi noi, ţinînd seama că ne lipseau anumite aparate de zbor, am trecut la îndeplinirea unor misiuni variate: de cercetare, de asalt, de bombardament. După cerinţele terestre. Să luăm, de pildă, avionul «IAR-81», un «vînător» de construcţie românească, un avion excelent. Noi l-am folosit şi în acţiuni de asalt şi de recunoaştere. Şi nu o dată am fost puşi în situaţia de a-l folosi simultan şi ca vînător, şi ca avion de asalt.

H.Z.: Să revenim însă la «Jurnalul» lui Tudoran.

E.G.: Deci, luptînd în apropierea imediată a frontului, exista şi riscul de a ne prăbuşi pe teritoriul controlat de inamic şi, implicit, de a cădea în captivitatea acestuia. De aceea, era interzis să

luăm cu noi în carlingă documente, fie ele şi intime, care într-o eventuală împrejurare tragică ar fi putut să ajungă în mîinile hitleriştilor. Iar Tudoran, atît cît l-am cunoscut, a fost un militar disciplinat.

H.Z.: Poate oare un «Jurnal» intim al unui ofiţer sau al unui simplu ostaş să reprezinte vreun interes pentru inamic?

F.G.: Cum să nu?! Chiar dacă în paginile sale ar fi consemnate trăiri intime, şi încă inamicul le-ar studia cu un interes aparte.

H.Z.: De ce? Iertaţi-mi ignoranţa în această materie.

E.G.: Trăirile intime sînt declanşate de factori exteriori. În cazul nostru, de factori sociali, politici, militari. De pildă, un asemenea caiet ajungînd în posesia serviciului de spionaj al duşmanului devine dintr-o dată o sursă preţioasă de informaţii.

H.Z.: Vă ascult.

E.G.: Cînd l-am surprins pe Puiu Tudoran scriind, a avut aproape simultan două reacţii. Una de adolescent: a roşit, a rîs stingher, a dat să-şi ascundă caietul. Cealaltă, de adult: s-a ruşinat de prima reacţie şi a încercat să îndrepte lucrurile, mărturisindu-mi că ţine un «Jurnal», după care a adăugat — şi se vedea că abia atunci, îi venise ideea: «Jenică, vezi caietul ăsta? Dacă mîine-poimîine mor, să ai grijă să îl trimiţi nevesti-mi, împreună cu celelalte lucruri». Nu, n-a glumit. Ştiam cînd glumeşte. Eu însă am luat-o ca o glùmă şi i-am replicat: «Lasă, Puiule, că ţi-o iau eu înainte». El a insistat, ba mai mult, mi-a cerut cuvîntul de onoare că îi voi îndeplini dorinţa. Mai în glumă, mai în serios, i l-am dat.

H.Z.: Şi-o fi presimţit sfîrşitul.

E.G.: Cînd am aflat că s-a prăbuşit, m-am gîndit şi eu la acelaşi lucru.

H.Z.: Cum v-aţi explicat dispariţia caietului?

E.G.: În nici un fel.

H.Z.: Înseamnă că a fost sustras. Cine din escadrilă ar fi putut săvîrşi o asemenea faptă?

E.G.: Nu ştiu. De aici începe şi misterul. Deşi numai cineva din rîndurile noastre ar fi putut să-l fure.

H.Z.: Deci excludeţi definitiv ipoteza că, în ziua aceea, Puiu Tudoran ar fi luat caietul cu dînsul.

E.G.: Da.

H.Z.: De ce sînteţi atît de categoric?

E.G.: Pentru că după ce Puiu Tudoran a fost dat dispărut fără urmă, «Jurnalul» său se mai găsea în valiză.

H.Z.: Cuuuum?! Ce spuneţi...

E.G.: Îmi amintesc de parcă ieri s-ar fi întîmplat. Era ora 10. O zi senină, un timp excelent de zbor. Doi vînători — locotenenţii Puiu Tudoran şi Aurelian Huţan — primesc ordinul să execute o misiune pe direcţia Turda — Cluj. Din acest raid nu s-a mai întors decît Aurelian Huţan. Cînd am aflat, primul meu gînd a fost să duc la îndeplinire ultima dorinţă a lui Tudoran. Am intrat în baracă...

H.Z.: Singur?

E.G.: Singur. Am deschis valiza. Toate lucrurile erau la locul lor, frumos rînduite. Caietul ar fi trebuit să-l găsesc la fund sub nişte rufe. Într-adevăr era acolo...

H.Z.: Nu mai înţeleg nimic. Dacă era acolo, de ce nu l-aţi luat?

E.G.: Mi s-a făcut deodată ruşine. Şi iată de ce! Huţan mi-a povestit că avionul lui Tudoran a fost lovit, a luat foc, dar că Tudoran a izbutit să-şi ducă avionul la aterizare... numai că a aterizat într-un sector controlat de hitlerişti.

H.Z.: Ce înseamnă că şi-a dus avionul la aterizare?

E.G.: Că pilotul nu şi-a găsit moartea în timpul zborului, în carlingă; deşi avionul ardea, el a continuat să-l stăpînească, să-l oblige să aterizeze.

H.Z.: După cîte îmi dau seama, o asemenea manevră îi oferă pilotului o şansă?

E.G.: Da, însă cu două condiţii: să apuce să sară din carlingă, iar apoi să izbutească să se depărteze cît mai repede şi cît mai departe de avionul în flăcări, ameninţat dintr-o clipă în alta să explodeze. Pe Tudoran l-am ştiut ca pe un as al aviaţiei noastre de vînătoare, de aceea i-am acordat şansa de a se salva. În ziua aceea, închizînd capacul valizei, mi-am spus ruşinat că prea mă grăbesc să-l cred pe Tudoran mort şi să-i îndeplinesc dorinţa. Mi-am propus să mai aştept o zi-două, pînă ce dispariţia sa definitivă va fi confirmată. Dar după cîteva zile, hotărît să duc la îndeplinire dorinţa celui căzut la datorie, am constatat cu uluire că cineva cotrobăise prin lucrurile lui Tudoran răvăşindu-i-le şi că «Jurnalul» său intim dispăruse de acolo de unde îl văzusem ultima oară...

H.Z.: De astădată v-a însoţit cineva sau tot singur aţi fost?

E.G.: Am fost însoţit de Langa, prietenul nostru comun, dar care — trebuie să precizez — n-a ştiut pînă în ziua aceea de existenţa caietului. Langa domiciliază în Braşov, lucrează la «Tractorul». Dacă i-aţi scris lui, aflaţi că n-o să primiţi nici un răspuns. E plecat din ţară, ca specialist, şi se înapoiază abia peste opt luni.

H.Z.: Cum v-aţi explicat dispariţia caietului?

E.G.: În nici un chip. Deci cu atît mai mare mi-a fost stupefacţia...

H.Z.: Cine ar fi fost în stare să săvîrşească un asemenea sacrilegiu?

E.G.: N-am fost în stare să-mi răspund.

Deşi, acum ca şi atunci, la gîndul că numai unul din mijlocul nostru ar fi putut să umble ca un fur în valiza lui Tudoran, mi se face ruşine.

H.Z.: Înseamnă că, în afară de dumneavoastră, mai era cineva care ştia de existenţa «Jurnalului».

E.G.: De acord şi care ştia şi ce cuprinde «Jurnalul», de aceea a şi fost atît de interesat ca acest ultim document al lui Tudoran să dispară... Mi-am chinuit creierii în căutarea unui răspuns la întrebarea: Cine-i hoţul?

(Va urma)

SALONUL AUTOMOBILISTIC Cutezătorii

Prezintă profesorul PARBRIZ

Cine va primi cartul?

Nici eu nu ştiu încă, dar vom afla cu toţii în curînd! Au sosit atît de multe răspunsuri (din care procentul celor bune este destul de ridicat), încît trierea lor a depăşit numărul de zile fixat. Într-unul din numerele viitoare odată cu anunţarea cîştigătorilor, voi publica şi o parte din cele mai bune desene de maşini, precum şi o selecţie din epigramele, ghicitorile şi definiţiile trimise de voi.

Corespondenţa salonului

SILVIA BOTH, *preşedinta unităţii de la* Şcoala generală nr. 8 din Turda *îmi trimite o fotografie pe care mă grăbesc s-o public. Cei doi băieţi care îşi ajută cu atîta grijă colegii mai mici să traverseze sînt membrii uneia din «patrulele» cercului de circulaţie înfiinţat nu de mult în această şcoală! Aici se studiază regulile de circulaţie, activitatea practică desfăşurîndu-se pe străzile din apropierea şcolii.*

Important pentru...

...copiii dornici ca strada să nu le fie un inamic, ci un prieten! Au apărut albumul «Ghidul micului pieton» şi jocul «Ştiţi să circulaţi corect?»

Ele sînt utile chiar şi pentru copiii care confundă strada cu odaia lor de acasă! Şi ştiţi dece? Albumul conţine povestiri şi desene atît de interesante, iar jocul e atît de ingenios, încît mulţi dintre «vitejii» care nu ţin seama de regulile de circulaţie vor fi convinşi să le respecte!

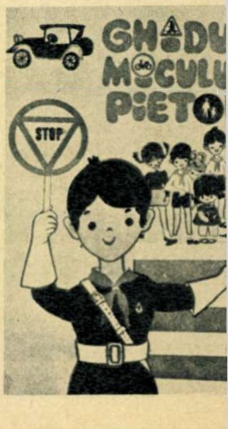

UMOR UMOR UMOR UMOR

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

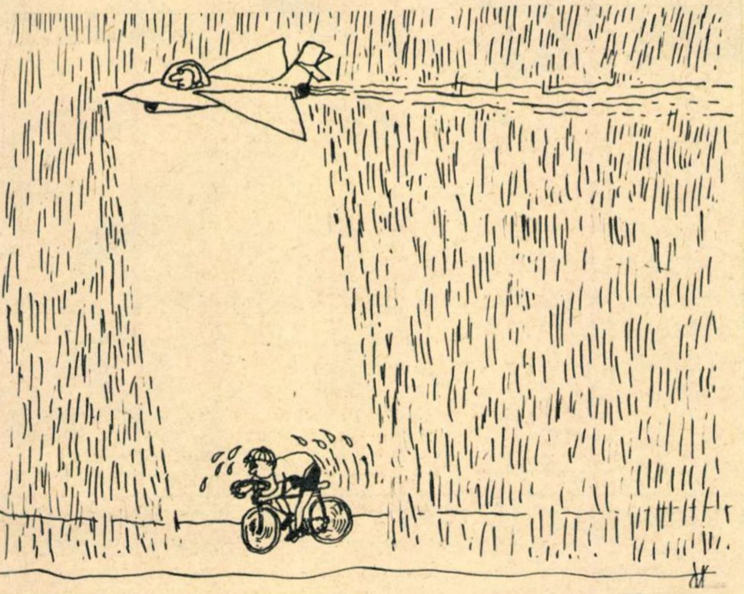

A. POCH

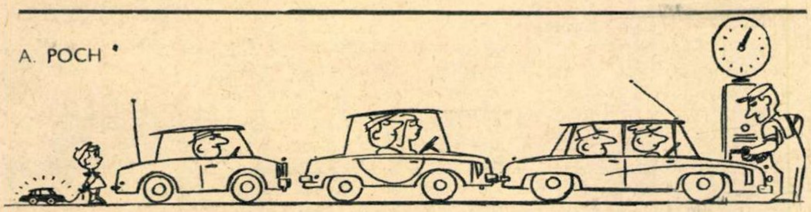

„CONCERTINO“
sau descoperirea muzicii

Nu de mult, în sala mică a Palatului și-au dat întîlnire o orchestră de cameră a cravatelor roșii și un public alcătuit tot din purtătorii cravatelor roșii. «Concertino», căci acesta este numele orchestrei aparținînd Palatului pionierilor, a oferit foarte tinerilor auditori un program de aleasă ținută, cu muzică de Mozart, Paul Constantinescu, Ciprian Porumbescu și Chiriac. Aplauze bine meritate au răsplătit atît munca interpreților, cît și pe cea a dirijorului.

— Spuneți-ne, ce vîrstă are «Concertino»? I-am întrebat pe Mircea Luculescu, dirijorul orchestrei.

— Are numai doi ani. O orchestră foarte, foarte tînără, dar cu succes mult mai mare decît vîrsta. Destul că suedezii, după turneul de astă vară, ne-au repetat invitația. Oamenii de specialitate de acolo au fost de-a dreptul fermecați de prospețimea interpretării și de tehnica deosebită a formației noastre.

— Cine din formație a făcut o impresie deosebită?

— Mariana Hotoran, o violonistă care va avea, fără îndoială, o frumoasă dezvoltare. Ea a înregistrat, ca solistă la radiodifuziunea suedeză, un program de o jumătate de oră.

— Dedicați mult timp activității cu «Concertino»?

— Palatul pionierilor ne creează condiții excelente de muncă. Avem o sală de repetiție cu acustică bună și instrumente de calitate. Cu «Concertino» lucrez în fiecare zi aproape două ore. În afară de aceasta, mai lucrez cu grupe de copii din alte școli pentru a selecționa pe cei mai talentați dintre ei. Visez să avem la Palat o orchestră simfonică a pionierilor și caut elemente talentate. O muncă dificilă, dar atrăgătoare.

— Vis realizabil?

— Sigur. Aș dori ca la sfîrșitul anului să acompaniez cu această nouă orchestră baletul «Copellia», spectacol pe care îl va realiza cercul de balet al Palatului pionierilor

B. CARAGIALE

»AGENDA CONCURSURILOR«

REZULTATELE CONCURSULUI „TROFEELE VACANȚEI 1969“

DUPĂ JUDECAREA FIȘELOR PRIMITE LA REDACȚIE ÎN CADRUL CONCURSULUI «TROFEELE VACANȚEI 1969» JURIUL A STABILIT URMĂTOARELE PREMII ȘI MENȚIUNI:

PREMIUL I (un magnetofon) **RAREȘ PANTEA — Școala generală nr. 96 București.**

PREMIUL II (o bicicletă) **THEODORA OLEA — comuna Zlatna — Pătrîngeni — județul Alba.**

PREMIUL III (cîte un aparat foto «Certina») **TIBERIU EBETIUC — comuna Șișești, județul Mehedinți** și **BRUNO BEDNAR — Brașov.**

Se acordă un premiu special **celor 38 de pionieri care au participat la excursia organizată de Consiliul județean al Organizației pionierilor — Mehedinți, revenindu-i fiecărui elev cîte o trusă «Flaro».**

MENȚIUNI (sacul de sport Cutezătorii)

VIRGIL DASCĂLU — Hîrja — Oituz.

ANDREI HALDER — București.

ANUȚA POTOR — Cucerdea, Mureș.

VALENTINA FRĂȚILĂ — Moinești, Bacău.

EDUARD NOROCEL LOGHIN — Tîrgu Neamț.

CORNELIU CHIRIȚĂ — Galați.

DINU ȚUȚU — Lugașu de Sus — Bihor.

MARIAN VELCEA — Craiova.

SEPTIMIU IOAN OLEA — Cib, Almașu Mare, Alba.

COSTEL BRATU — Ivești, Galați.

PAUL ZAMFIR — Văleni, Iași.

RODICA MOAȘ — Tg. Lăpuș, Maramureș.

VIOLETA CATIGHERA — București.

DUMITRU ȘERBĂNOIU — Reșița.

CLAUDIU ZAHARIȘIN — Tomnatic, Timiș.

Se acordă, de asemenea, 16 abonamente pe cîte un an la revista «Cutezătorii», **grupului de pionieri de la ȘCOALA GENERALĂ TEIUȘ — ALBA, precum și următorilor elevi:**

VIORICA OANCEA — Medgidia, Constanța

DOINA CEZARA SOFICA — Giurgiu

VIRGIL TĂTARU — Focșani, Vrancea

Se mai acordă 11 abonamente pe cîte un an la revista «RACHETA CUTEZĂTORILOR» — participanților de la ȘCOALA GENERALĂ nr. 1 CÎMPULUNG MOLDOVENESC.

P.S. VĂ ÎNTREBAȚI DESIGUR CARE AU FOST CRITERIILE DE APRECIERE.

Iată-le: cele mai interesante și numeroase obiective vizitate; cele mai atractive itinerarii; cele mai mari distanțe; cele mai bogate materiale informative sau note de călătorie referitoare la excursiile respective; cele mai frumoase fotografii. Și, bineînțeles, exactitatea răspunsurilor la cele 6 întrebări teoretice.

LA REVEDERE, ÎN CADRUL CONCURSULUI «TROFEELE VACANȚEI-1970»!

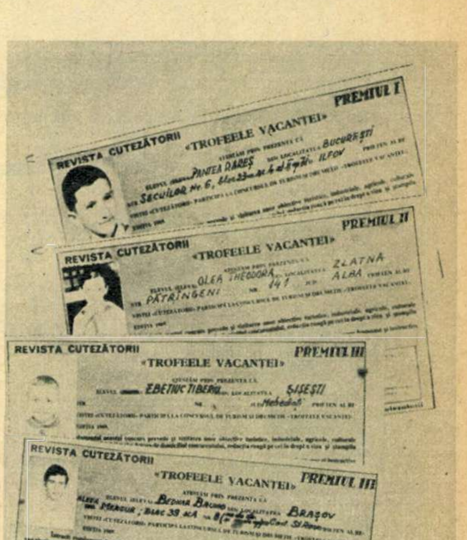

REVISTA CUTEZĂTORII «TROFEELE VACANȚEI» PREMIUL I
PANTEA RAREȘ BUCUREȘTI
SECUILOR Nr. 6 ILFOV

REVISTA CUTEZĂTORII «TROFEELE VACANȚEI» PREMIUL II
OLEA THEODORA ZLATNA
PĂTRÎNGENI 141 ALBA

REVISTA CUTEZĂTORII «TROFEELE VACANȚEI» PREMIUL III
EBETIUC TIBERIU ȘIȘEȘTI
Mehedinți

REVISTA CUTEZĂTORII «TROFEELE VACANȚEI» PREMIUL III
BEDNAR BRUNO BRAȘOV

ÎN ATENȚIA CELOR CE VOR SĂ PARTICIPE LA CONCURSUL MINITEHNICUS ȘI CARE NU AU IZBUTIT SĂ-ȘI PROCURE BREVETUL: ÎN NUMĂRUL 5 (DECEMBRIE) AL «RACHETEI CUTEZĂTORILOR» SE PUBLICĂ DIN NOU BREVETUL. **URMĂRIȚI APARIȚIA «RACHETEI CUTEZĂTORILOR» NR. 5 (DECEMBRIE 1969).**

NAVA SPAȚIALĂ «SELENA», PROPULSATĂ PRIN ENERGIA DE FUZIUNE HIDROGEN-HELIU, ȘI-A LUAT ZBORUL SPRE LUNĂ. CONSTITUIND SENZAȚIA MOMENTULUI, NAVA ERA ALCĂTUITĂ DIN DOUĂ CORPURI PRINCIPALE: O SFERĂ SUPERIOARĂ CU DIAMETRUL DE 35 DE METRI AMENAJATĂ PENTRU COSMONAUȚI ȘI UNA INFERIOARĂ CU DIAMETRUL DE 45 DE METRI ÎN CARE SE AFLAU PROPULSOARELE ȘI REZERVOARELE DE COMBUSTIBIL. SFERELE «SELENEI» ERAU COMPONENTELE UNEI RACHETO-NAVE CU O SINGURĂ TREAPTĂ. ECHIPAJUL AVEA MISIUNEA SĂ ÎNCERCE NOUL TIP DE NAVĂ DESTINAT CĂLĂTORIILOR INTERPLANETARE ȘI SĂ CONTINUIE INVESTIGAREA SUPRAFEȚEI SELENARE.

Bolidul misterios

Scenariu după romanul lui Q.G.Lyn și A.F.Bian
de E.Hadai

Desene: IOAN DONCA

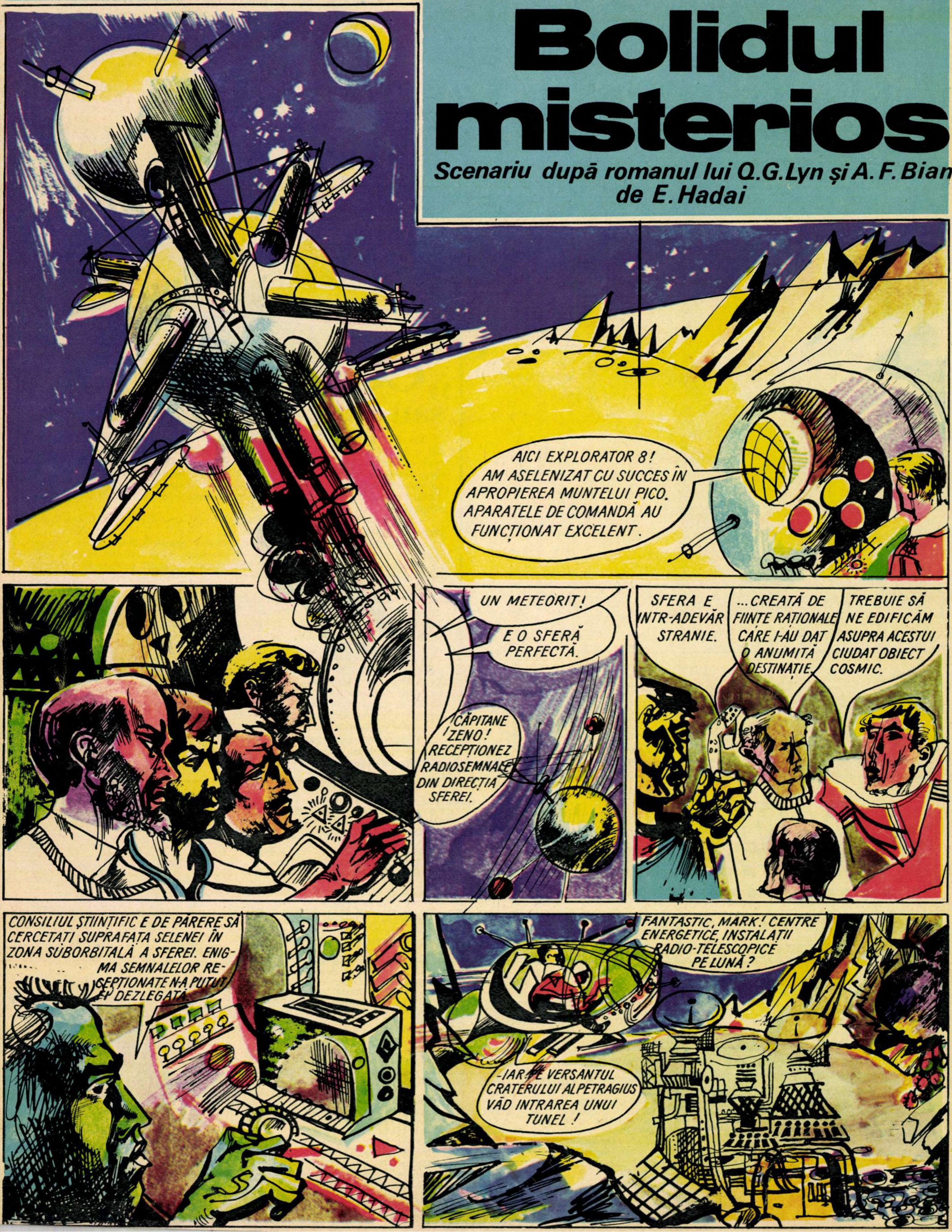
AICI EXPLORATOR 8! AM ASELENIZAT CU SUCCES ÎN APROPIEREA MUNTELUI PICO. APARATELE DE COMANDĂ AU FUNCȚIONAT EXCELENT.
UN METEORIT!
E O SFERĂ PERFECTĂ.
CĂPITANE ZENO! RECEPȚIONEZ RADIOSEMNALE DIN DIRECȚIA SFEREI.
SFERA E ÎNTR-ADEVĂR STRANIE.
...CREATĂ DE FIINȚE RAȚIONALE CARE I-AU DAT O ANUMITĂ DESTINAȚIE.
TREBUIE SĂ NE EDIFICĂM ASUPRA ACESTUI CIUDAT OBIECT COSMIC.
CONSILIUL ȘTIINȚIFIC E DE PĂRERE SĂ CERCETAȚI SUPRAFAȚA SELENEI ÎN ZONA SUBORBITALĂ A SFEREI. ENIGMA SEMNALELOR RECEPȚIONATE N-A PUTUT FI DEZLEGATĂ.
FANTASTIC, MARK! CENTRE ENERGETICE, INSTALAȚII RADIO-TELESCOPICE PE LUNĂ?
-IAR PE VERSANTUL CRATERULUI ALPETRAGIUS VĂD INTRAREA UNUI TUNEL!

VOM JUCA ÎN MEXIC!

Cînd elicopterul, din care a fost aruncată mingea, a apărut de-asupra gazonului de pe «23 August», zecile de mii de suporteri prezenți în tribune scandau la unison două cuvinte: «România! Mexic!» Două cuvinte care adunau în ele dorința arzătoare de a învinge.

La fel ca Dinu arătau toți „tricolorii" după meci: obosiți dar... fericiți!

Mingea e a noastră și o conducem spre poartă. Dar adversarii ne urmăresc îndeaproape. Vom reuși sau nu s-o introducem în plasă?

Vă mai amintiți? Cuvintele din acest titlu au mai apărut o dată în paginile revistei noastre, într-unul din numerele trecute. Atunci însă aveau după ele un semn de întrebare. Atunci încă nu știam, încă nu puteam ști cu certitudine de șansele de calificare pentru C.M. ale fotbaliștilor noștri. Deși încrezători în posibilitățile reale ale actualei noastre naționale, care în ultimul timp a realizat succese de mare prestigiu, o umbră de îndoială tot ne mai încerca. Mai aveam de jucat două meciuri: cu echipele Portugaliei și Greciei. Dar timpul a trecut, echipa Portugaliei ne-a lăsat două puncte foarte prețioase la Bucureștl, iar duminică... Duminică, 16 noiembrie, pe stadionul «23 August», naționala noastră a făcut 1—1 cu cea a Greciei.

VOM JUCA ÎN MEXIC! Ne repetăm, după cum bine vedeți, dar numai aparent. Pentru că de data aceasta semnul de întrebare a dispărut. A rămas numai semnul afirmativ al acestor cuvinte.

Fiind convinși că ați urmărit meciul la radio, la televizor sau direct pe stadion, că ați «sorbit» deja toate cronicile din ziare, noi vă vom prezenta numai cîteva imagini din filmul acestei memorabile dispute fotbalistice.

Unul dintre numeroasele dueluri aeriene. Deși fotbaliștii greci sînt în marea lor majoritate de înălțime mijlocie, au făcut tot ce le-a stat în putință să «zboare» cît mai sus.

Va trebui să ne credeți pe cuvînt: cel cu tricoul alb este Dumitrache. Efortul l-a făcut de nerecunoscut.

O spectaculoasă execuție tehnică, grăitoare pentru lupta acerbă dusă pentru balon.

Și fotbaliștii greci au avut satisfacția să-l vadă pe Răducanu scoțînd mingea din plasă. Dar... numai o singură dată.

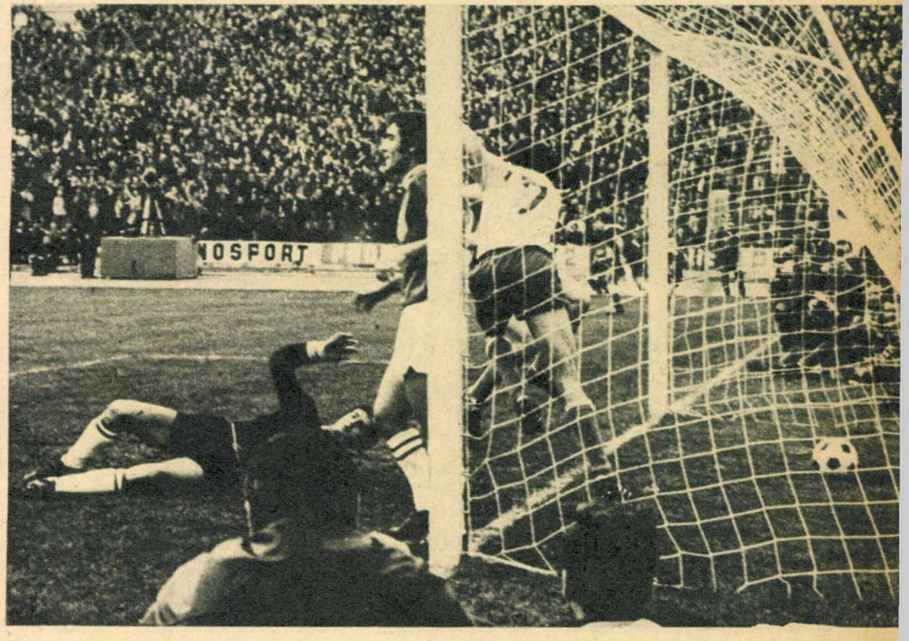

▲ Minutul 36. Dembrovschi l-a făcut mat pe portarul Ikonomopoulos. GOL!

«Cel de al doisprezecelea jucător» — publicul, a fost prezent tot timpul celor 90 de minute de joc. ▼

RADUCANE apără
CU CINSTE CULORILE PATRIEI
SINTEM ALATURI DE VOI
MEXIC!

HRRR
HRRR
HRRP

2 NOILE ISPRĂVI ALE LUI DAN BUZDUGAN

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: SINAN-PAȘA SE APROPIA DE CĂLUGĂRENI, IAR RADA ÎNCĂ NU IZBUTISE SĂ-I DEA DE VESTE DOMNULUI ȚĂRII CĂ SE URZEA ÎMPOTRIVA LUI O TRĂDARE. DAN BUZDUGAN SCĂPASE PREA DEVREME DE CEI DOI MIȘEI, IAR LA CĂLUGĂRENI RADA ȘI ȘTEFAN DIN TEȚCANI, CĂZUSERĂ ÎN MÎINILE CĂPITANULUI LUCA ȘI VORNICULUI MITREA.

Scenariu: DUMITRU ALMAȘ

Desene: PUIU MANU

Br. 64. Municipala

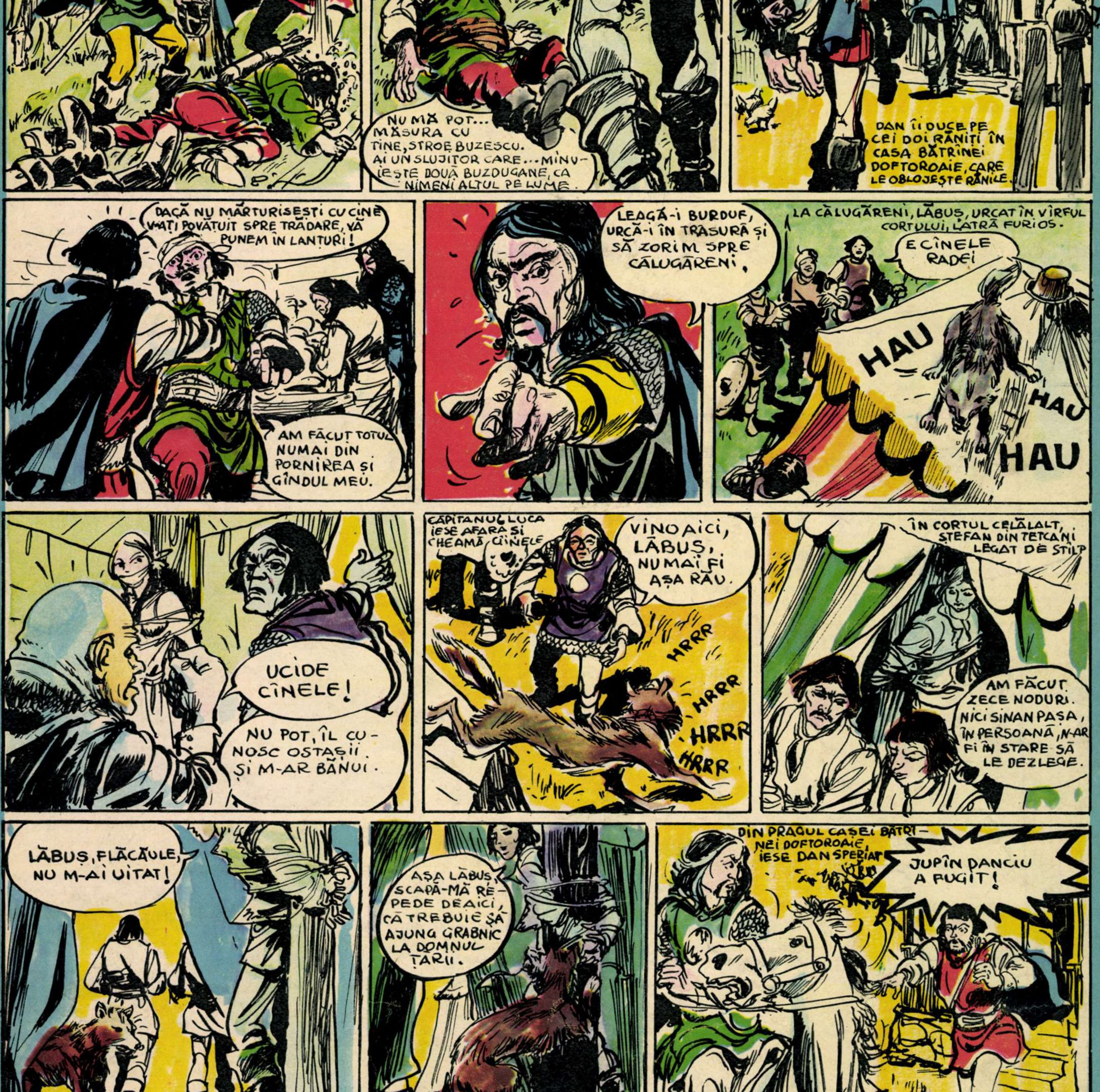
ȘARPELE NU PIERE PÎNĂ LA ASFINȚITUL SOARELUI.
NU MĂ POT... MĂSURA CU TINE, STROE BUZESCU. AI UN SLUJITOR CARE... MÎNUIEȘTE DOUĂ BUZDUGANE, CA NIMENI ALTUL PE LUME.
DAN ÎI DUCE PE CEI DOI RĂNIȚI ÎN CASA BĂTRÎNEI DOFTOROAIE, CARE LE OBLOJEȘTE RĂNILE.
DACĂ NU MĂRTURISEȘTI CU CINE V-AȚI POVĂȚUIT SPRE TRĂDARE, VĂ PUNEM ÎN LANȚURI!
AM FĂCUT TOTUL NUMAI DIN PORNIREA ȘI GÎNDUL MEU.
LEAGĂ-I BURDUF, URCĂ-I ÎN TRĂSURĂ ȘI SĂ ZORIM SPRE CĂLUGĂRENI.
LA CĂLUGĂRENI, LĂBUȘ, URCAT ÎN VÎRFUL CORTULUI, LATRĂ FURIOS.
E CÎINELE RADEI
HAU
HAU
HAU
UCIDE CÎNELE!
NU POT, ÎL CUNOSC OSTAȘII ȘI M-AR BĂNUI.
CĂPITANUL LUCA IESE AFARĂ ȘI CHEAMĂ CÎINELE
VINO AICI, LĂBUȘ, NU MAI FI AȘA RĂU.
HRRR
HRRR
HRRR
HRRR
ÎN CORTUL CELĂLALT, ȘTEFAN DIN TEȚCANI LEGAT DE STÎLP
AM FĂCUT ZECE NODURI. NICI SINAN PAȘA, ÎN PERSOANĂ, N-AR FI ÎN STARE SĂ LE DEZLEGE.
LĂBUȘ, FLĂCĂULE, NU M-AI UITAT!
AȘA LĂBUȘ, SCAPĂ-MĂ REPEDE DE AICI, CĂ TREBUIE SĂ AJUNG GRABNIC LA DOMNUL ȚĂRII.
DIN PRAGUL CASEI BĂTRÎNEI DOFTOROAIE, IESE DAN SPERIAT
JUPÎN DANCIU A FUGIT!

(Va urma)

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor de număr: Lidia NOVAC; Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

Biblioteca municipală – [illegible]

10 l.

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

48

JOI, 27 NOIEMBRIE 1969, ANUL III

114

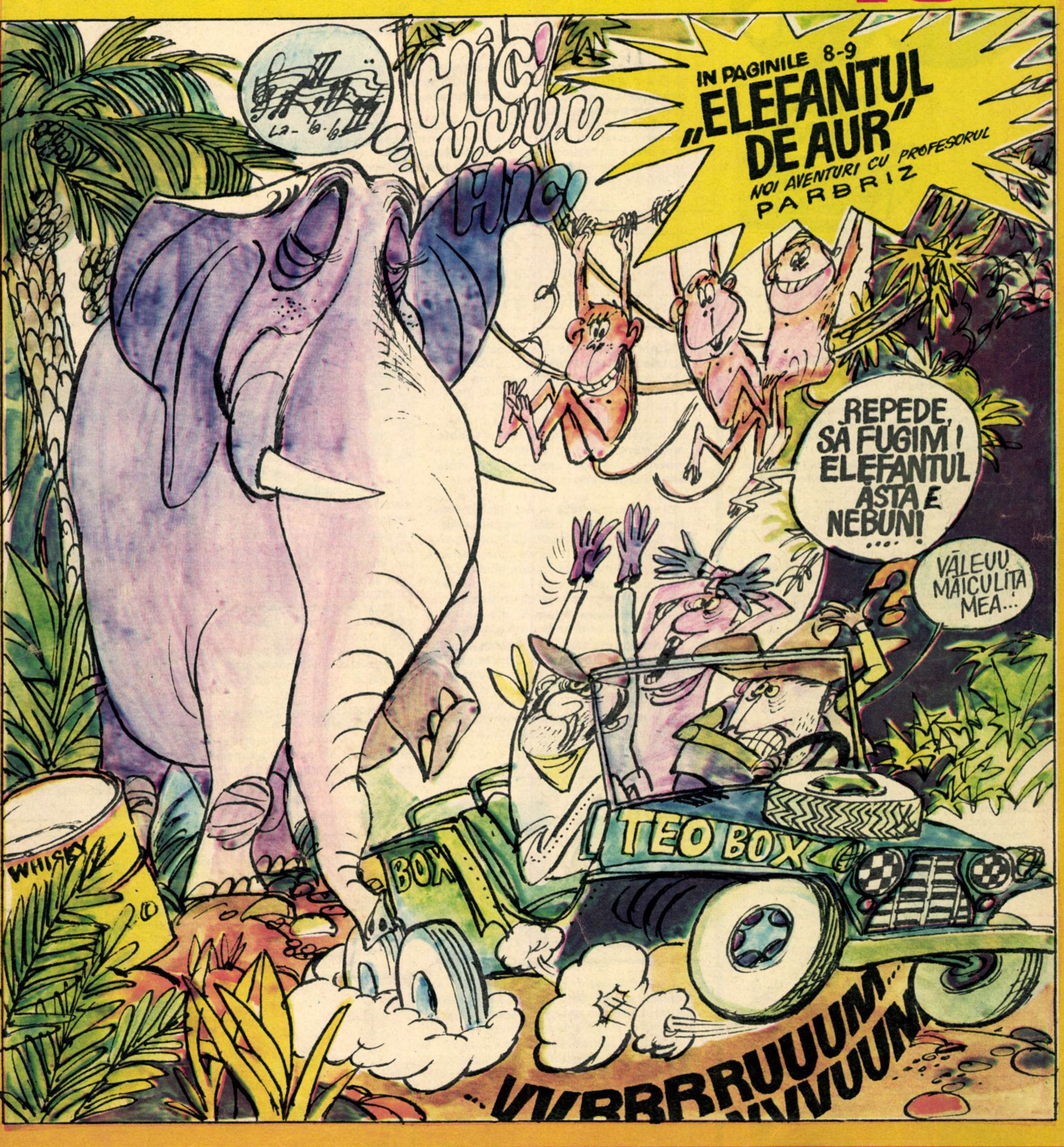

ÎN PAGINILE 8-9

„ELEFANTUL DE AUR"

NOI AVENTURI CU PROFESORUL PARBRIZ

La-la-la
HIC!
U.U.U.U.
HIC!
REPEDE, SĂ FUGIM! ELEFANTUL ĂSTA E NEBUN!...
VĂLEUU MĂICULIȚA MEA...
TEO BOX
BOX
WHISKY
...VVBRRRUUUM...
VVVUUM

a

48

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

SCRISOAREA
SĂPTĂMÎNII

«Dragă redacție,

Mă numesc Verginoiu Constantin, sînt în clasa a VII-a, la Școala generală din comuna Teișani, satul Olteni, județul Prahova, și eu, împreună cu colegii mei, vă rog să scrieți în revista noastră despre fapta pionierului Gavrilă Cornel, faptă care ne-a făcut pe noi, colegii lui, să-l stimăm și mai mult».

Despre ce faptă e vorba? Astă vară, pionierul Gavrilă Cornel a plecat la rîul Teleajen cu carul, avîndu-l alături și pe Tudorică Alexandru, un băiețel de vreo 5 ani. Lăsîndu-l o clipă singur pe Tudorică, pentru a vedea dacă nu cumva se zăresc și vecinii lor cu care hotărîseră să se întîlnească la rîu, Cornel a văzut cu groază cum boii au luat-o razna prin apă. Pericol de înec, emoții. Dar Cornel nu și-a pierdut firea. Știind să înoate, s-a aruncat în valuri, l-a scos pe Tudorică pe mal, care făcuse o baie bunicică în Teleajen, apoi a salvat și atelajul. Aceasta este, desigur, o faptă pentru care Cornel merită toată lauda, deși, între noi fie vorba, odată ce-și luase răspunderea unui copil cu mult mai mic decît el, n-ar fi trebuit să facă imprudența de a-l lăsa singur. Dar faptele sînt fapte. Curajul, siguranța cu care a acționat Cornel într-o împrejurare dificilă ne-a impresionat, arătîndu-ne că el este un cutezător. Dar tot atît de mult ne-a impresionat scrisoarea colegilor lui. Care va-să zică, acestor colegi nu le este indiferentă purtarea celor din jurul lor, caracterul lor, gesturile lor. Au acea putere sufletească aparte de a se bucura pentru faptele frumoase ale acestora și de a se întrista, probabil, sau de a se indigna, de a lua o atitudine hotărîtă față de alte fapte mai puțin frumoase. În cazul de față ei n-au putut să țină bucuria numai pentru ei și ne-au împărtășit-o și nouă, rugîndu-ne s-o împărtășim la rîndul nostru cititorilor, deși întîmplările acestea s-au petrecut astă vară. De unde se vede că, atunci cînd este strălucitor, soarele verii încălzește și toamna

Petre Ghelmez

Unul din magazinele pentru oamenii satelor noastre (comuna Puchenii-Moșneni).

A DOUA DEBARCARE PE LUNĂ!

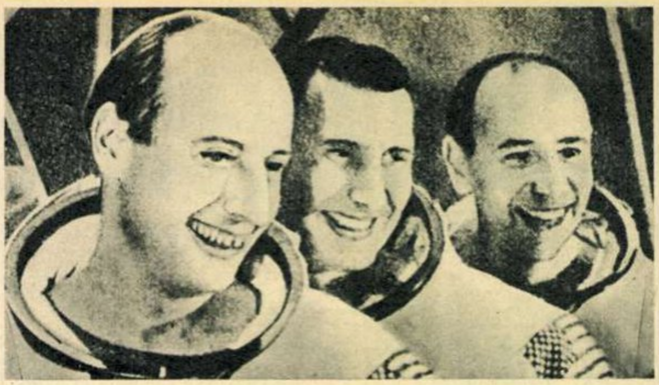

După cum știți, prima debarcare a pămîntenilor pe Lună a avut loc la 21 iulie, cînd astronauții Neil Armstrong și Edwin Aldrin au poposit pe suprafața lunară cu «Vulturul». Și iată că acum am asistat la cea de-a doua debarcare a oamenilor pe îndepărtatul astru, datorită misiunii navei spațiale «Apollo 12», care și-a încheiat zilele acestea extraordinara călătorie.

De reținut itinerariul selenar: 1 800 de metri în trei ore și cincizeci de minute, cu care prilej s-au adunat noi roci lunare, precum și recuperarea unor elemente ale navei «Surveyor», care a aselenizat cu doi ani în urmă și pe care acum astronauții au regăsit-o pe Lună.

Fotografia ne înfățișează pe eroii celei de-a doua expediții selenare: CHARLES CONRAD, RICHARD GORDON și ALAN BEAN.

CALENDAR

NOIEMBRIE	L	M	M	J	V	S	D
						1	2
	3	4	5	6	7	8	9
	10	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28	29	30

27 noiembrie 1818 — este data la care s-a născut **Aron Pumnul** (m. 1866), cărturar român, căruia Mihai Eminescu i-a fost elev. Imaginea profesorului patriot a stăruit mereu vie în amintirea poetului. De la Aron Pumnul ne-a rămas cea dintîi antologie a literaturii noastre, **«Lepturariu rumânesc»**, o culegere de texte pe care profesorul o destinase spre **«folosința învățăceilor»**, cum își numea el elevii

28 noiembrie 1820 — s-a născut **Friederich Engels** (m. 1895), cel care, alături de Karl Marx a întemeiat socialismul științific și a ajuns la descoperirea rolului istoric revoluționar al proletariatului. Despre marea prietenie care i-a legat pe Marx și Engels, Lenin spunea că **«întrece cele mai mișcătoare legende ale antichității despre prietenia dintre oameni»**,

28 noiembrie 1880 — înființarea asociației turistice **«Societatea Carpatică Ardeleană»**, care a construit primele cabane și a marcat primele drumuri în munți. Astăzi, cînd cabanele și marcajele se află chiar pe vîrfurile cele mai izolate de munte, ne gîndim cu recunoștință la pionierii turismului.

Pionier și student ?

DA!

SPUN Cutezătorii

Și cînd afirmăm aceasta, ne gîndim la pionierul sovietic Sașa Dvorak. El a absolvit școala medie din orașul Makeev în 6 ani, obținînd la sfîrșit «medalia de argint».

Acum, la numai 12 ani, Sașa este student în anul I al Facultății de matematică-mecanică din Kiev. Pionierul a luat prima sesiune de examene numai cu calificative de «bine» și «foarte bine».

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

1. La «Poarta Frankfurt» din Berlin (Republica Democrată Germană) a fost înființată, recent, o modernă școală de 12 ani, specializată în științe matematice. Elevii sînt recrutați din oraș și din împrejurimi, dintre cei care s-au afirmat cu prilejul diverselor competiții în acest domeniu. Pe lîngă programul obișnuit oricărei școli, ei urmează aici un curs special de matematică și fizică, folosind în procesul de învățămînt diverse aparate, printre care și mașini electronice de calcul.

În fotografie: viitorii matematicieni la o oră de curs.

2. Iată ce ne-au declarat cei doi «șoferi» întîlniți pe o stradă din Paris: «Deocamdată sîntem prea mici și ne temem de... caii putere. Așa că ne mulțumim și cu aceste automobile puse în mișcare de forța picioarelor noastre. Și să știți că avem o mulțime de avantaje: facem sport, învățăm regulile de circulație, ne obișnuim cu volanul și, mai ales... ne jucăm!»

3 În fiecare an, în Japonia se desfășoară mari competiții atletice pentru școlari. Printre acestea se află și proba de «încercare a puterii», foarte îndrăgită de copiii japonezi.

Vă întrebați, desigur, cine este simpaticul pasager al avionului?

Un băiat de vîrsta voastră: **Marius Călinescu** din clasa a VI-a B, Școala generală nr. 175, București.

Cum a ajuns Marius să călătorească cu avionul pe ruta București-Timișoara-București ca trimis special al redacției? Vă așteptați poate să răspundem: foarte simplu! Dar nu este chiar așa. Mai întîi, el a participat la concursul «Rozetele Cutezătorii.» În reportajele sale a descris mai ales acte de curaj ale colegilor săi. Acest lucru i-a adus, după cum vedeți, un premiu... cutezător: o călătorie cu avionul.

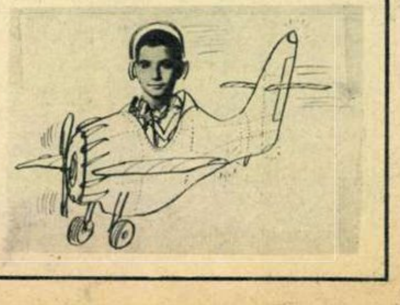

De la comuniști învățăm cutezanța

Învățătoarea

— Care este lucrul la care țineți cel mai mult și pe care îl cereți și elevilor dumneavoastră?

— Statornicia.

Replica a venit prompt, fără nici o clipă de ezitare. Interlocutoarea noastră era învățătoarea *Elena Gegea* din Mera.

— Cunoașteți Mera? m-a întrebat ea. Ați auzit de costumele noastre?

— Am auzit.

— Frumusețea lor se naște dintr-o imensă răbdare. Combinarea culorilor se face doar după gîndul intim și cald al omului. Totdeauna le-am spus elevilor mei: «Pătrundeți lecția de răbdare a mamelor și surorilor voastre mai mari. Numai așa mîinile lor pot naște minunile cu care se laudă comuna noastră».

— Cereți, după cîte înțeleg, și o statornicie a pasiunilor?

— O statornicie în tot ce face omul este extrem de importantă. Eu îi observ pe elevii mei, cărora le place matematica, de pildă, sau științele naturii, și caut să le dezvolt aceste interese. Le dau cărți, îi încurajez în preocupările lor statornice. Soțul meu, care-i și el învățător, conduce cercul de sculptură al școlii. Am privit nu odată la elevii care «ascultă» lemnul și-i dau forma aceea scoasă parcă din adînc. Știți de cîte ori se reia o nervură, se adîncește, se finisează? Și parcă niciodată nu s-a atins perfecțiunea pe care o simți, o vrei, te mistuie.

— Trăiți la Mera de peste 25 de ani. Recunoașteți în ceva «atomii marcați» ai strădaniilor dumneavoastră?

— Cînd vedem casele împodobite frumos, cînd îi vedem pe cei cărora le-am pus condeiul în mînă că au ajuns oameni de nădejde, că sînt harnici și drepți, noi nu cunoaștem o altă bucurie mai mare.

— Sentimentul statorniciei v-a determinat să rămîneți la Mera?

— Și el. Pentru că mai e unul care se cheamă *datorie*. Cînd am venit noi — soțul meu și cu mine — școala asta nu exista. Am ridicat-o împreună cu oamenii din sat și — de ce să nu v-o spun? — cînd intru în școală, am sentimentul că pășesc în propria-mi casă. Copiii foștilor noștri elevi învață în școala nouă și-i o mare bucurie.

— Ați trăit multe asemenea bucurii?

— Nu numai că le-am trăit, dar am participat la nașterea lor. Nu era școală, și avem. Nu era șosea, și avem. Nu aveam lumină electrică, și uite-o.

Învățătoarea Elena Gegea sucește cu o imensă plăcere întrerupătorul. Holul școlii, zidurile mirosind a var proaspăt sînt inundate de văpaia albă. Clasele spațioase cunosc și ele limpezimea luminii. În părul cărunt al învățătoarei poposește, de asemenea, o undă albă. O undă ce întinerește, înnobilează.

ILIE TĂNĂSACHE

În figura lui Voltaire recunoaștem o personalitate care, prin spiritul, prin ideile și prin temperamentul său viu a dominat întregul veac al XVIII-lea. Opera sa uriașă cuprinde poeme, piese de teatru, romane, cercetări de istorie, lucrări filozofice, chiar și cărți de popularizare a științei. Această operă, în care el apără ideile de libertate, de dreptate, de toleranță, de demnitate a omului nu s-ar fi putut realiza fără o luptă aprigă cu toate dificultățile vremii, fără curajul și fără încrederea în adevăr a autorului ei.

Voltaire. Sculptură de Houdon

Născut în localitatea Châtenay din Franța, la 21 noiembrie 1694, dintr-o familie modestă, de notar, Voltaire, numai prin meritele sale personale, a reușit să-și facă ascultat cuvîntul de regii, de miniștrii și de marii învățați ai timpului. Numele său adevărat este *François-Marie Arouet*. Pseudonimul Voltaire l-a adoptat după denumirea unui mic domeniu, pe care-l poseda familia mamei sale.

VOLTAIRE

de EDGAR PAPU

Încă de la vîrsta de 24 de ani, se făcuse cunoscut prin atitudinea sa critică și curajoasă, în fața stăpînirii de atunci. Așa se face că o scriere anonimă, apărută în 1718, unde se aduceau grave acuzații conducătorilor Franței din epoca Regenței, i-a fost atribuită lui, ceea ce i-a și adus imediata întemnițare în vestita închisoare a Bastiliei. Abia mai tîrziu s-a văzut că nu el era autorul acelei scrieri, ci abatele Regnier. La ieșirea din temniță, fiind prezentat Regentului, Voltaire i s-a adresat prin următoarele cuvinte, care ne-au rămas printre multele mărturii atît ale îndrăznelii cît și ale spiritului său scînteietor: «*Este foarte bine că Majestatea Voastră a binevoit să-și ia în grijă hrana mea, însă, totodată implor pe Înălțimea voastră să nu se mai îngrijească și de locuința mea*». Pentru atitudinea sa dreaptă și deschisă, el a suferit de cîteva ori în tinerețe temnița și exilul. Dar a mai îndurat și alte nedreptăți, ca victimă a abuzului și a inegalității sociale din acel timp.

Una din aceste întîmplări merită a fi povestită. În ziua de 17 aprilie 1726, Voltaire a fost invitat la masă de ducele de Sully. Unul

(CONTINUARE ÎN PAG. 10)

FILATELIE

CITIȚI ÎN PAG. 13 «FILATELIE FĂRĂ SEMNE DE ÎNTREBARE»

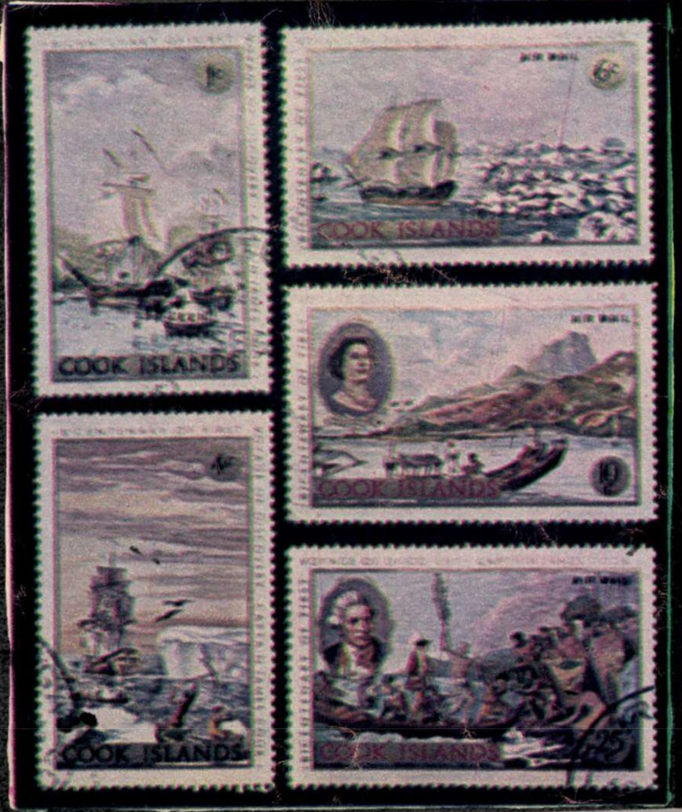

JURNALUL OLGUȚEI

CONSTRUCTORII DE CARTURI

Mare lucru e să ai idei. Dar și mai mare e să-ți dai seama cîte parale fac ideile ce-ți vin. De pildă, dacă îți dă prin cap să faci o mașină care merge, țopăie, rîde și zice cucu, asta e foarte amuzant, dar numai atît. Din două motive: unu — că nu-i trebuie nimănui așa ceva și mai apoi... că nu ai cum o face.

Dar lui Ion Duculeț, *elev în clasa a VI-a.* Liceul nr. 4, Brașov, *i-a venit ideea să facă, împreună cu detașamentul său, un cart. Ceea ce nu e chiar așa de inedit, dar ideea face parale. De ce? Pentru că:*

— oricine ar vrea să se grozăvească un pic la volanul unui asemenea «Ducipal» (chiar și eu, Olguța);

— în clasă, mulți copii pot pune umărul — ajutați de părinții lor, de cunoscuți — la o asemenea treabă (Monica și Mihaela au descoperit că pot face rost de țevi și ceva scule);

— au în școală un atelier excelent dotat: burghie, strunguri, menghine, pile și altele; hărnicie să fie!;

— în Brașov, la Uzinele «Metrom» se fabrică mult rîvnitele motoare de cart. La un pas de școală. Trebuie, pe unul din ele, să-l «convingă» să intre pe ușa școlii lor, în clasa lor!;

Un cart al detașamentului!? Ei, dar asta e o premieră pe țară, dacă nu mă înșel. Iată-i, în fotografie, pe cei mai inimoși susținători ai ideii lui Duculeț, gata să ne dovedească tuturor că de la «hai să facem împreună un ierbar» pînă la «hai să facem un cart» nu e o mare distanță cu condiția să știi «cîte parale» face ideea: să te orientezi în funcție de condițiile locale, de posibilitățile colegilor, ale celorlalți din jur.

În curînd deci, la start «Duculeț-1» iar la volan, Duculeț, Petrică, Victor, Silviu, Ionică, Gabriela, Monica, Mihaela și ceilalți din detașament.

Olguța

DE JUVENTUTE FELIX

DESPRINDERE DE ȚĂRMURILE COPILĂRIEI

Însemnări de ADRIAN DOHOTARU

Și iată vine un timp, care seamănă cu o desprindere de țărmurile copilăriei, lăsînd loc neliniștilor, călătoriilor sub semnul stelei polare, spre țărmuri visate. Începe o vîrstă nouă, cravata de pionier și universul fabulos al copilăriei sînt înlocuite cu însemnele adolescenței și tinereții mature, responsabile.

Faptul că solemnitățile sau ceremoniile prin care primim noua noastră investitură au loc la solstițiul dintre copilărie și adolescență reprezintă un simbol. Acum, în adolescență se cristalizează personalitățile noastre, se configurează caractere, se afirmă idealuri și se hiperbolizează marile visuri pentru o viață întreagă.

Acum, intrăm în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, organizație cu o istorie eroică.

Sîntem un detașament unit, legați prin idealul construcției comuniste în republica noastră socialistă, și datoria noastră supremă rămîne aceea de a ne pregăti profund și multilateral, pentru a deveni cetățeni demni, căpitani de rang în domeniul profesiunii noastre.

Despre cei trei prieteni și colegi de clasă de la un liceu din București aș putea spune că sînt pasionați de trigonometrie, algebră și geometrie. Pentru ei secretele necunoscutelor care încep cu tabelul lui Pitagora și sfîrșesc cu acela de logaritmi se dezleagă ca într-o fantastică aventură de cifre și litere, de fracții și radicali, de ecuații și ipoteze. Aș putea să vă mai vorbesc despre ceilalți patru prieteni și colegi dintr-un liceu clujan, pasionați de zoologie, călătorind în fiecare duminică prin păduri și care visează să devină studenți ai facultății de biologie și să călătorească asemenea lui Charles Darwin pe itinerarul evoluției speței umane. Poate că ar fi mai bine să scriu despre acel fabulos îndrăgostit de automobilism care, la 17 ani, a proiectat și a desenat cîteva modele de automobile ultramoderne, demne de cele mai pretențioase saloane ale automobilului de la Paris, și pentru care a luat cîteva premii internaționale... Sau poate ar fi mai bine să vă povestesc despre băiatul care la 18 ani a descoperit o soluție de preparare a polietilenei de 10 ori mai ieftină decît în fluxul tehnologic obișnuit. Rar am văzut un adolescent mai profund confundat cu propria sa pasiune, continuînd cercetările și experiențele în laboratorul școlii și în laboratorul de acasă. Un entuziasm de esență superioară îi umple fața de cîte ori își amintește primele sale experiențe și accidentele întîmplătoare.

Perspectiva fiecăruia dintre toți acești eroi de reportaj este universitatea și în particular dreptul la titlul de noblețe cetățenească de «cives academici», de studenți. Pentru că lor le corespund în facultăți, în institute, la un alt nivel de pregătire și de activitate intelectuală, alți tineri.

Mă gîndesc la grupul de studenți care acum cîțiva ani au proiectat și realizat împreună cu profesorii lor primul centru de televiziune de laborator în culori și al căror aparat a fost expus la una din expozițiile economiei noastre naționale. Rememorez apoi cunoștința cu foarte tînărul proiectant și constructor de nave din Galați, care, student în anul II, realizase deja cîteva tipuri noi de ambarcațiuni cu propulsie modernă, adoptate de șantierele de specialitate.

Dincolo, în producție, în fluxul realităților cotidiene, acestor studenți le corespund printr-o ușoară corectare a traiectoriei destinelor, alți tineri muncitori, tehnicieni, ale căror realizări intră în tezaurul de bogății materiale și spirituale ale țării.

...La Onești am cunoscut un inginer modest, care nu trecuse de 25 de ani, și i se încredințase sarcina de a conduce noua uzină de polistiren. La cîteva minute după inaugurare, întreg angrenajul se blocase și echipa de specialiști străini, consultată de urgență, nu reușise să dezlege enigma după îndelungi căutări. I-a fost de-ajuns o singură noapte, acestui tînăr inginer, de verificare a angrenajului, utilaj cu utilaj și a doua zi, acesta intra în producție, îndeplinindu-și programul conform tuturor parametrilor proiectați.

...Pe malul Someșului, într-o comună, un tînăr inginer agronom a reușit în scurt timp să transforme cooperativa agricolă de producție într-o adevărată «uzină» milionară, producătoare de carne, lapte, legume.

...Un tînăr director de la Bîrgăul de Bistrița-Năsăud a făcut din școala sa o școală model, de unde în fiecare an intră în liceu aproape 60% din absolvenți.

Toți acești tineri specialiști de înaltă calificare, de pe întreg cuprinsul patriei sînt oameni pe care-i stimăm și-i îndrăgim. Ei sînt uteciști și au știut să treacă dintr-o vîrstă în alta firesc, acoperind cu întreaga lor existență exemplară calitatea de constructori ai unei societăți noi, prefigurînd pe acei oameni desăvîrșiți și demni ai erei comuniste.

7 PIONIERI CUTEZĂTORI

Zilele acestea, cei șapte pionieri au primit titlul de cinste «Cutezătorul»!
Pentru fapta lor, Consiliul județean al Organizației pionierilor — Vrancea le-a acordat diploma și insigna curajoșilor.

Sfîrșit de octombrie. De dimineață nu mai stă vîntul. Bate de pe cîmpuri spre apa Rîmnicului, cu praf și «alai de frunze moarte». Pe ulița satului, Radu, școlar în clasa I, trece repejor spre casă. În urma lui, vine prietenul său de joacă, Gigel, de la grădiniță.

— Radule, vrei să ne jucăm? îl întreabă Gigel.

— Hai, dar în grădină, răspunde Radu, ferindu-se de privirea cercetătoare a bunicii. Cei doi deschid poarta grădinii și se dau în dreptul șurii ca să fie mai la adăpost de vînt.

— Uite-aici, lingă gard, săpăm groapa și facem foc. Adu tu chibritele și eu dau fuga după hîrtii...

•

Curtea școlii se întinde pînă pe malul apei Rîmnicului.

Copiii se orînduiau pe clase să intre la ore. Unii intraseră, alții așteptau rîndul. Un băiat văzu peste Rîmnic o flacără. Ca să observe mai bine se sui pe bîrnă.

— Arde la Spătăreasa! strigă el. Rîndurile ordonate din fața școlii s-au tulburat și s-au întors. În clasele unde începuseră orele, vestea a venit ca trăsnetul. Directorul școlii, Gheorghe Anghelache și celelalte cadre didactice Dumitra Maftei, Dumitru Surdu, Florică Stan, Maria Lazăr au plecat în grabă cu copiii spre Spătăreasa, la locul incendiului.

Oamenii erau la cîmp. Flăcările cuprinseseră șura. Amenințau casele. Gigel și Radu se ascunseseră de frică. La ei se întîmplase incendiul.

Băieții și fetele au sărit curajoși să stingă focul. Elevul Gică Vlad scotea de zor apă. Alături de băieți ca Tudorel Ene, Daniel Ionescu, Gabriel Sîrbu. De multă cutezanță au dat dovadă și fetele: Maria Surdu, Săndica Ioniță, Alexandrina Necula.

Lopețile aruncau de zor pămînt, gălețile apă... Focul a fost localizat și apoi stins.

Pionierii și școlarii din Ciorăști, în frunte cu profesorii lor au avut la Spătăreasa o altfel de oră decît de obicei în clasă. Aici nu s-a strigat catalogul, dar toți au fost prezenți și au luat nota maximă la... cutezanță!

I-am întîlnit deunăzi pe cei din Ciorăști. Sînt modești în povestirea faptelor. Numai Radu și Gigel nu sînt prea vorbăreți. Au motivele lor...

Prof. NICOLAE BORNZ

UN CONCURS PENTRU UN MILION DE REPORTERI!

Atenţiune!

Se deschide CLUBUL CORESPONDENȚILOR SPECIALI «ROZETELE CUTEZĂTORII».

Ca urmare a concursului **«Rozetele cutezătorii»** s-a format un larg cerc de corespondenți ai revistei. Succesul acestui mare concurs de corespondență ne confirmă necesitatea creării **Clubului corespondenților speciali ai revistei «Cutezătorii»!**

REGULAMENTUL CONCURSULUI

● Oricare cititor poate deveni membru al «Clubului corespondenților».

Pentru aceasta va trebui să completeze adeziunea de intrare în rîndul clubului de corespondenți **«Rozetele cutezătorii»** menționînd și secția pentru care optează.

O dată cu această adeziune va trebui să trimită și prima sa corespondență pe adresa: **Clubul Corespondenților speciali «Rozetele cutezătorii», Casa Scînteii, București.**

● Clubul va avea următoarele secții:
— reportaj
— informații
— anchete și interviuri
— fotoreportaj
— desene și caricaturi.

● Corespondențele primite la redacție vor fi notate cu:
o rozetă roșie care valorează trei puncte,
o rozetă galbenă
două puncte o rozetă albastră, un punct.

● Din momentul în care corespondenții au totalizat douăzeci de puncte, vor deveni membrii ai Clubului «Rozetele cutezătorii» Anual cei mai activi corespondenți vor primi numeroase premii în obiecte.

(CONTINUARE ÎN PAG. 12)

ADEZIUNE

Elev.................... clasa .....Școala........
Localitatea.....................județul.............
Rog să fiu primit în clubul corespondenților speciali «Rozetele cutezătorii» Secția ....
Semnătura

Georgel și spiridușii

de **MIRCEA SÎNTIMBREANU**

Și totuși, duhurile există! Mă dau bătut, recunosc... O fac á contre coeur, fără plăcere, umilit de evidență... Cer iertare celor care — tot de la mine — au aflat ani de zile că spiridușii, pricolicii, vîrcolacii etc. nu sînt decît născociri și superstiții. Acum însă m-am convins, am verificat, nu mai poate încape pic de îndoială: da, există duhuri și o spun cu încrîncenarea cu care la vremea sa, Galileo Galilei mormăia în barbă, sufocat de obtuzitatea inchizitorilor săi: «E pur si muove!»

Mai mult, nu numai că m-am convins, dar o pot face în continuare: probă, contra probă, contra-contra probă... E de-ajuns pentru aceasta să mă așez, retras într-un fotoliu, prefăcîndu-mă că îmi citesc ziarul, în spatele lui Georgel, pîndind momentul cînd acesta se așază la masă ca să își facă — în sfîrșit! — temele.

Iată-l! Și-a pus cu hotărîre ghiozdanul în față, a scos cărți și caiete, și-a deșertat penarul alegîndu-și pixul preferat, a încercat guma. «La matematică, exercițiul nr. 111. Buun...» Manualul primește cîțiva pumni ca să «stea cuminte». Dosul mîinii — ca un fier de călcat — netezește caietul, totul așadar este gata, băiatul se poate adînci în tainele exercițiului nr. 111 și, exact în această clipă, văd cu ochii mei, își face apariția... primul duh. E în spate, e duhul tranzistorului. A sărit de la locul său, i-a intrat în ureche, l-a tras de mînecă? Mister! Destul că Georgel s-a ridicat de la masă și îi ascultă porunca: l-a pus în funcțiune. Încet, nu tare, să nu-l deranjeze. Mai dă un pumn manualului, își aruncă privirea pe exercițiul 111 și... se ivește al doilea spiriduș. Eu nu-l văd, nu-l simt, dar Georgel i-a auzit comanda:

— Ridică-te și trage perdeaua.

Se înțelege, băiatul trage perdeaua. Ordinul e ordin, te pui cu duhurile?

Din acest moment, timp de o oră, cu un ochi la ceas cu altul la Georgel, stau și observ sarabanda duhurilor. Că există, nu încape îndoială: Georgel se ridică de la masă de 10, de 20, de 60 de ori. Așadar își fac apariția odată pe minut! Dar că sînt capricioase, aiurite, infantile și neserioase este și mai neîndoielnic. De fapt, ce dorințe exprimă ele? Spicuiesc, la întîmplare, dintr-o listă pe care degeaba încerc să o închei: să dea de mîncare la papagali, să lipească o poză, să o dezlipească, să își îmbrace un caiet, să dezbrace altul, să își caute oglinda (oh, acesta e un duh foarte puternic, merită să vorbim mai îndeaproape de el și o vom face altădată), să dea un telefon (unui? haida, de!), să ascută un creion (Unul? Ohoo...) să...

Zeci și zeci de duhuri, zeci și zeci de porunci. Și aceasta înainte ca bietul Georgel să scrie un singur rînd în caietul pe care între două porunci abia apucă să-l netezească cu dosul mîinii de cîteva zeci de ori.

Da, există duhuri! Nu pricep de ce oamenii se încăpățînează să nege evidența.

— Georgel!

— Da!

— Nu-ți scrii temele?

— Imediat. Numai să mă odihnesc puțin...

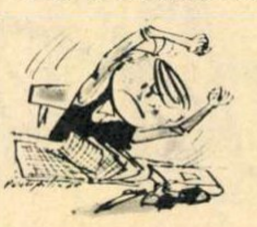

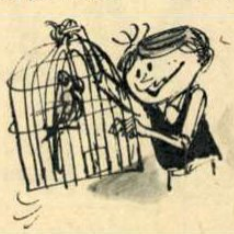

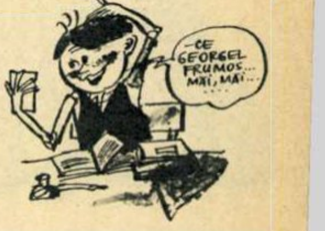
—CE GEORGEL FRUMOS... MAI, MAI...

Eroul mă aștepta

OCTAV PANCU-IAȘI

Voiam tocmai să scriu un roman...

Stimați tovarăși, n-am nimic împotrivă dacă vă vine să rîdeți — rîdeți, nu vă sfiiți, aflați că cel dintîi care a făcut-o am fost chiar eu. Pe cuvînt, ce naiba, n-o să vă mint tocmai pe voi, întrebați-o și pe mama dacă nu m-a pufnit rîsul cînd am rugat-o să amuțească bîzîitul aspiratorului pentru că aveam nevoie de liniște, mă apucasem să scriu un roman și ceea ce îmi mai lipsea era numai liniștea... Bineînțeles că mama mi-a spus să mă las de prostii și dacă tot n-am ce face și stau la biroul tatii, mușcînd din lemnul creionului, scuipînd așchiile pe covor și doresc neapărat să fiu urechiat, mai bine m-aș duce să cumpăr muștar, ar fi timpul s-o mai ajut și eu cu cîte ceva, că așa i-a fost soarta, nu putea avea o fată, trebuia neapărat să mă aibă pe mine. Evident, mama avea dreptate, mai întîi pentru că se terminase muștarul, apoi pentru că e o prostie să scrii un roman la treisprezece ani și patru luni, recunosc, e o mare prostie, poate chiar o gugumănie, dar eu n-aveam chef de altceva, îmi terminasem lecțiile, mă săturasem și de citit, mi se urîse și de flecăreala cu văru-meu și de dragostea pe care Felicia de la patru crede că i-o port, de cînd n-am avut de lucru și i-am scris că numele ei înseamnă nu știu ce și părul ei e nu știu cum, mă rog, tîmpenii — eu, stimați tovarăși, aveam chef să scriu un roman.

Acuma, partea proastă nu era că n-aveam ceea ce se cheamă experiență de viață, puteam, firește, să scriu un roman mai scurt, și nici măcar că eu însumi nu mă luam în serios, partea proastă era că nu știam cum să încep. Sfîrșitul, pe cuvînt, ce naiba, n-o să vă mint tocmai pe voi, îl știam literă cu literă, era o frază foarte bine adusă din condei despre regretul că se sfîrșea vacanța, ceva cu miros de toamnă, cu castane și frunze purtate de vînt ca niște corăbioare pe o mare nevăzută, bănuiți cam cum avea să arate, la urma urmei mai puteam adăuga și un sentiment de neliniște, e ceva care se poartă, dar începutul nu-l vedeam deloc. Adică, stați, să ne înțelegem, nu mă interesa să încep tot așa cum voiam să sfîrșesc, cu o descriere de natură, astea-s fleacuri, le am în buzunarul de ceas, credeți-mă, vînt, ploaie, soare, nori, fac ce vreau cu ele, le învîrtesc și le răsucesc cum vreau, uite, mîine dacă mă ambiționez fac o compunere și vă aduc un zece pe ea, umplînd patru pagini numai cu vînt, ploaie, soare și nori. Mi-ar fi plăcut să încep cu descrierea unui băiat, să zicem unul de vîrsta mea, poate ceva mai înalt și cu urechile așezate la aceeași înălțime, nu stînga mai sus și dreapta mai jos, ca la mine, poate ceva mai puțin somnoros, nu unul de care să tragă mama un sfert de ceas pînă să se trezească dimineața, ca mine, poate mai serios, cum să vă explic eu cuvîntul ăsta, serios?, habar n-am cum s-o fac, îmi stă pe limbă ce vreau să spun, e, așa, un băiat care, să zicem, cînd găsește o pioneză se gîndește cum o să prindă cu ea orarul școlar în perete, spre deosebire de mine pe care mintea nu m-ar duce decît la un scaun și la pioneza așezată cu vîrful în sus pe acel scaun și la cineva care... vă dați seama pe unde îmi umblă mintea, săraca mama, dacă n-a avut parte de o fată... Ei bine, mă gîndeam să încep cu descrierea unui băiat cu care eu să doresc din toată inima să fiu prieten, unul care, în recreație, să împartă tartina cu tine, să nu-i fie teamă că, împrumutînd de la el acuarelele, nu i le mai aduci înapoi și să nu-l vezi cum suferă cînd te lasă să faci o tură, două cu bicicleta lui. Nu știu ce părere aveți voi, stimați tovarăși, dar pe mine un roman fără un asemenea băiat nu mă interesează și n-aveam de gînd să încep decît cu el. Ori eram în stare să inventez un erou ca el, ori...

Uite-așa îmi frămîntam mintea, în timp ce aspiratorul bîzîia și borcanul cu muștar rămînea nevîndut în raft la Alimentara, smulgeam cu dinții așchii din creionul «Student» numărul 2, dar eroul nici că voia (fiți atenți la stil!) să încalece pana mea și să mi se înfățișeze în toată frumusețea lui. Trecuse un ceas, poate mai mult și nu scrisesem nici un rînd. Am aruncat creionul și hîrtia făcută cocoloș și am ieșit în stradă. Băieții erau toți, în păr, jucau o miuță cu mingea lui Sile, mușcau din merele aduse de Gore de la bunică-sa, mai rîdeau încă de ce li se întîmplase cu puțin timp înainte, cînd își întorseseră toți buzunarele pe dos ca să strîngă doi lei și cincizeci de bani cu care s-o împrumute pe Mariana, să vadă și ea filmul de la «Gloria», se bucurau că venisem și eu să joc miuța cu ei și...

...Și ce mai încolo și încoace, stimați tovarăși, pe cuvînt, ce naiba, n-o să vă mint tocmai pe voi, în clipa aceea îmi păru grozav de rău că sînt un caraghios și jumătate, dar, mai ales, că n-am decît treisprezece ani și patru luni și nu pot scrie romanul.

Eroul mă aștepta. Era unul dintre băieți, sau, mai exact, mie îmi plac lucrurile exacte, erau toți la un loc. Plus Mariana. Plus Felicia. Și poate că se mai găsea și pentru mine un locușor.

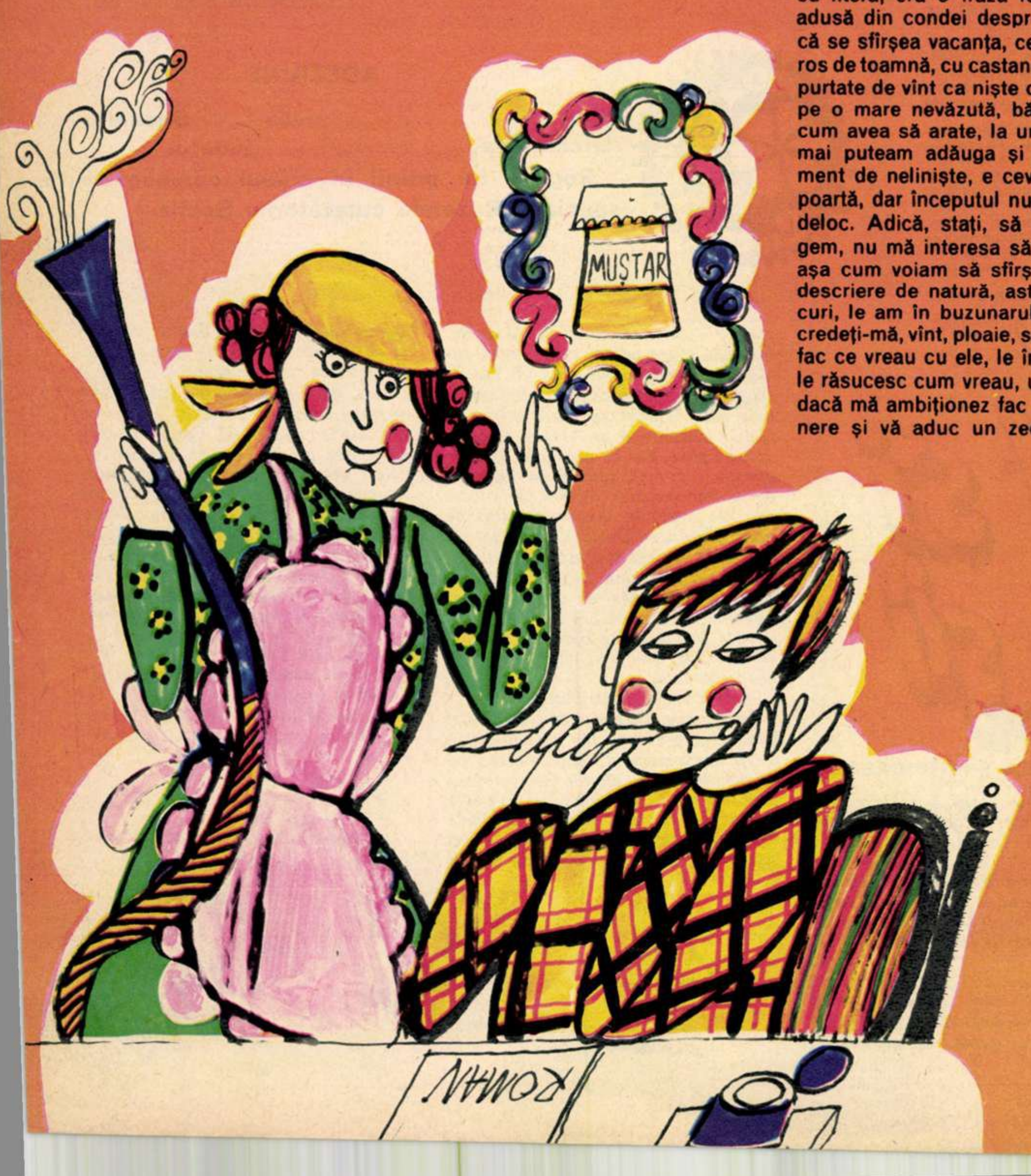

Ilustrații: MAGDA BÎRSAN

DESCOPERIRILE LUI EMIL

ARBORELE DE MARMURĂ

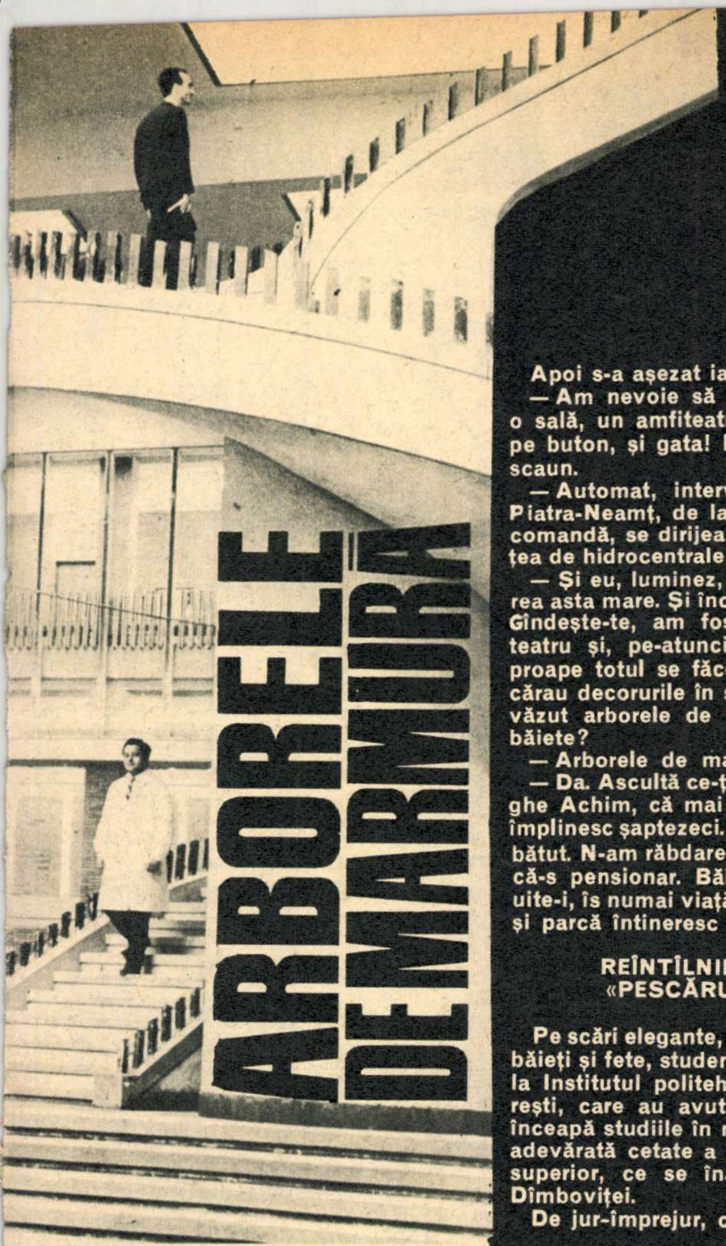

Emil nu-și mai lua ochii de la moș Achim. Apăsa bătrînul pe cîte un buton și se așeza mai comod pe scaun. Și zicea:

— Acum s-au aprins luminile în amfiteatrul din dreapta.

Sau:

— Am neon în sala șase. Ei, dar ce știi dumneata! Ai fost pe Nil?

— Nu.

— La Teheran ai fost?

— Nu.

— Ei, eu am fost. Și la Alexandria am fost, și la Tel-Aviv, la Istambul, în tot Orientul.

— Ați călătorit mult...

— Cu Tănase am fost, domnule, cu artistul. L-am cunoscut pe Tony Bulandra, pe Leonard.

Apoi s-a ridicat în picioare (are probabil doi metri înălțime și ochelari cu ramă sidefie), a apăsat ochelarii cu degetul gros drept la mijloc și s-a apropiat cu nasul de pătratul de ebonită din perete, acoperit tot cu butoane.

Apoi s-a așezat iar jos.

— Am nevoie să luminez ceva, o sală, un amfiteatru? Pac! apăs pe buton, și gata! De aici, de pe scaun.

— Automat, intervine Emil. La Piatra-Neamț, de la un tablou de comandă, se dirijează întreaga rețea de hidrocentrale de pe Bistrița.

— Și eu, luminez, în toată clădirea asta mare. Și încă de pe scaun. Gîndește-te, am fost mașinist la teatru și, pe-atunci, de mult, aproape totul se făcea manual, se cărau decorurile în spinare. Dar ai văzut arborele de marmură, măi băiete?

— Arborele de marmură?!

— Da. Ascultă ce-ți spune Gheorghe Achim, că mai am doi ani și împlinesc șaptezeci. Dar nu mă dau bătut. N-am răbdare să stau acasă, că-s pensionar. Băieții, studenții, uite-i, îs numai viață. Stau între ei, și parcă întineresc și eu...

REÎNTÎLNIRE CU «PESCĂRUȘUL»

Pe scări elegante, în spirală, urcă băieți și fete, studenți în primul an la Institutul politehnic din București, care au avut bucuria să-și înceapă studiile în noul edificiu — adevărată cetate a învățămîntului superior, ce se înalță pe malul Dîmboviței.

De jur-împrejur, constructori pe schele; materializează în beton sau sticlă forme ale altor clădiri menite să fie amfiteatre moderne sau laboratoare, înscriu în văzduh coloane, arcade, bolți cu liniile avîntate. Aici însă, în corpul central, atmosferă universitară deplină.

Doi băieți cu servietele subsuoară se grăbesc să intre la curs, deși mai e timp pînă să înceapă.

— Colegi de facultate? intră în vorbă Emil.

— Da, la mecanică — construcții aeronave și aparate de bord.

— Și prieteni, probabil; vă cunoașteți de mult?

— Nu, ne-am întîlnit prima oară în toamnă, la admitere. Costel Pîndaru, colegul meu, e din Brașov. Eu sînt bucureștean. Ne-am împrietenit însă repede.

— Nu întîmplător...

— Da, avem aceeași pasiune. Aeromodelismul. Și, bineînțeles, mecanica, aviația.

Ardelea Ștefan Mugur, extrem de comunicativ și gata să răspundă la orice întrebare, a tăcut o clipă: fără îndoială că drumul pe care l-a parcurs pînă aici (a intrat la facultate printre primii, cu media 9,04), în amfiteatrele dotate cu aparatură ultramodernă, a început încă de pe cînd îi flutura la gît cravata roșie, cu ani în urmă.

A reluat firul discuției cu Emil.

— Am activat la cercul de aeromodele.

— La Palatul pionierilor?

— Da, am construit vreo 30 de aparate. Costel a făcut și el multe, ca elev, la Brașov. Cu «Pescărușul» meu, un propulsor care semăna cu o pasăre, am obținut primul loc la un concurs, pe cîmpul de la Clinceni. A zburat la 50 m înălțime.

Costel Pîndaru adaugă:

— Acum, am inițiat un cerc de aeromodele în facultate. Ducem mai departe tradiția.

ARBORELE DE MARMURĂ

Am ieșit pe aleile dominate de cupola uriașă a clădirii centrale, de sub care, de pe o terasă, ai priveliștea întregului ansamblu arhitectonic. Cînd totul va fi gata, treisprezece mii și mai bine de studenți vor lua loc în amfiteatre, însușindu-și cunoștințe de înaltă specialitate, studiind fizica sau electricitatea, chimia, mecanica agricolă, electronica.

Emil s-a oprit în fața zidurilor exterioare din cărămidă, cu aspect de ceramică, implîntate pe vertical și orizontal, într-o țesătură de o rară frumusețe. Spune:

— Nu știu de ce, dar, într-un fel, îmi vine în minte palatul Mogoșoaia.

— Nu-i de mirare, avem de-a face și aici c-o arhitectură românească, ceva din stilul brîncovenesc, a venit răspunsul.

— Dar arborele de marmură? se interesează Emil.

Dumitru Pădurariu, un meșter constructor, se uită la Emil. Ne face semn să-l urmăm.

— Acesta e, spune, deschizînd o ușă înaltă, ca o poartă de cetate.

— E chiar ca un copac, se bucură Emil. Extraordinar!

Cu rădăcina implîntată în pămînt, se ridică, într-o nouă clădire, un trunchi din piatră și marmură, cu vîrful retezat undeva la etaj. De la bază, din arbore, suie o scară în spirală. Sus, unde, în bolta monumentală, neonul se contopește cu lumina soarelui. Emoționant simbol al aspirației spre lumină, apoteoză a cutezanței arhitectonice.

AL. DINU IFRIM

AVENTURILE PROFESORULUI PARBRIZ:

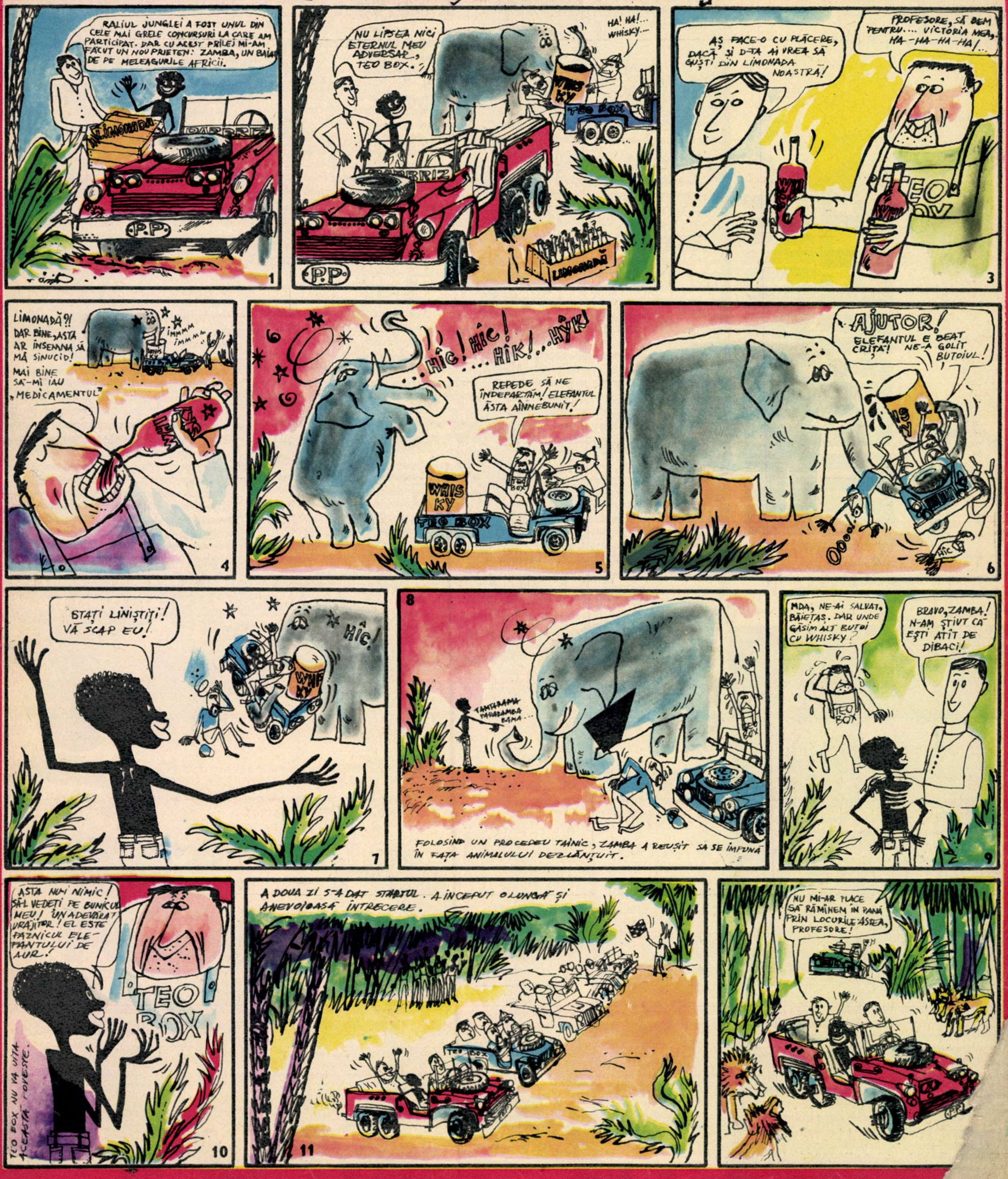
RALIUL JUNGLEI A FOST UNUL DIN CELE MAI GRELE CONCURSURI LA CARE AM PARTICIPAT. DAR CU ACEST PRILEJ MI-AM FĂCUT UN NOU PRIETEN: ZAMBA, UN BĂIAT DE PE MELEAGURILE AFRICII.
LIMONADA
PARBRIZ
P.P.
1
NU LIPSEA NICI ETERNUL MEU ADVERSAR, TEO BOX.
HA! HA!... WHISKY....
WHISKY
TEO BOX
PARBRIZ
LIMONADĂ
P.P.
2
AȘ FACE-O CU PLĂCERE, DACĂ ȘI D-TA AI VREA SĂ GUSTI DIN LIMONADA NOASTRĂ!
PROFESORE, SĂ BEM PENTRU.... VICTORIA MEA, HA-HA-HA-HA!...
TEO BOX
3
LIMONADĂ?! DAR BINE, ASTA AR ÎNSEMNA SĂ MĂ SINUCID! MAI BINE SĂ-MI IAU „MEDICAMENTUL"
IMMMM IMMMM
4
...HÎC! HÎC!... HÎK!...HŶK!
REPEDE SĂ NE ÎNDEPĂRTĂM! ELEFANTUL ĂSTA A ÎNNEBUNIT!
WHISKY
TEO BOX
5
AJUTOR! ELEFANTUL E BEAT CRIȚĂ! NE-A GOLIT BUTOIUL!
HÎC
6
STAȚI LINIȘTIȚI! VĂ SCAP EU!
HÎC!
7
8
TAMTARAMA TARABAMBA BAMA...
FOLOSIND UN PROCEDEU TAINIC, ZAMBA A REUȘIT SĂ SE IMPUNĂ ÎN FAȚA ANIMALULUI DEZLĂNȚUIT.
MDA, NE-AI SALVAT, BĂIEȚAȘ. DAR UNDE GĂSIM ALT BUTOI CU WHISKY?
BRAVO, ZAMBA! N-AM ȘTIUT CĂ EȘTI ATÎT DE DIBACI!
TEO BOX
9
ASTA NU-I NIMIC! SĂ-L VEDEȚI PE BUNICUL MEU! UN ADEVĂRAT VRĂJITOR! EL ESTE PAZNICUL ELEFANTULUI DE AUR!
TEO BOX
TEO BOX NU VA UITA ACEASTĂ POVESTE.
10
A DOUA ZI S-A DAT STARTUL. A ÎNCEPUT O LUNGĂ ȘI ANEVOIOASĂ ÎNTRECERE.
TEO BOX
11
NU MI-AR PLACE SĂ RĂMÎNEM ÎN PANĂ PRIN LOCURILE ASTEA, PROFESORE!

ELEFANTUL DE AUR

Scenarizate de **OVIDIU ZOTTA**
şi desenate de **IOSIF TEODORESCU**
după jurnalul de însemnări
al Profesorului Parbriz

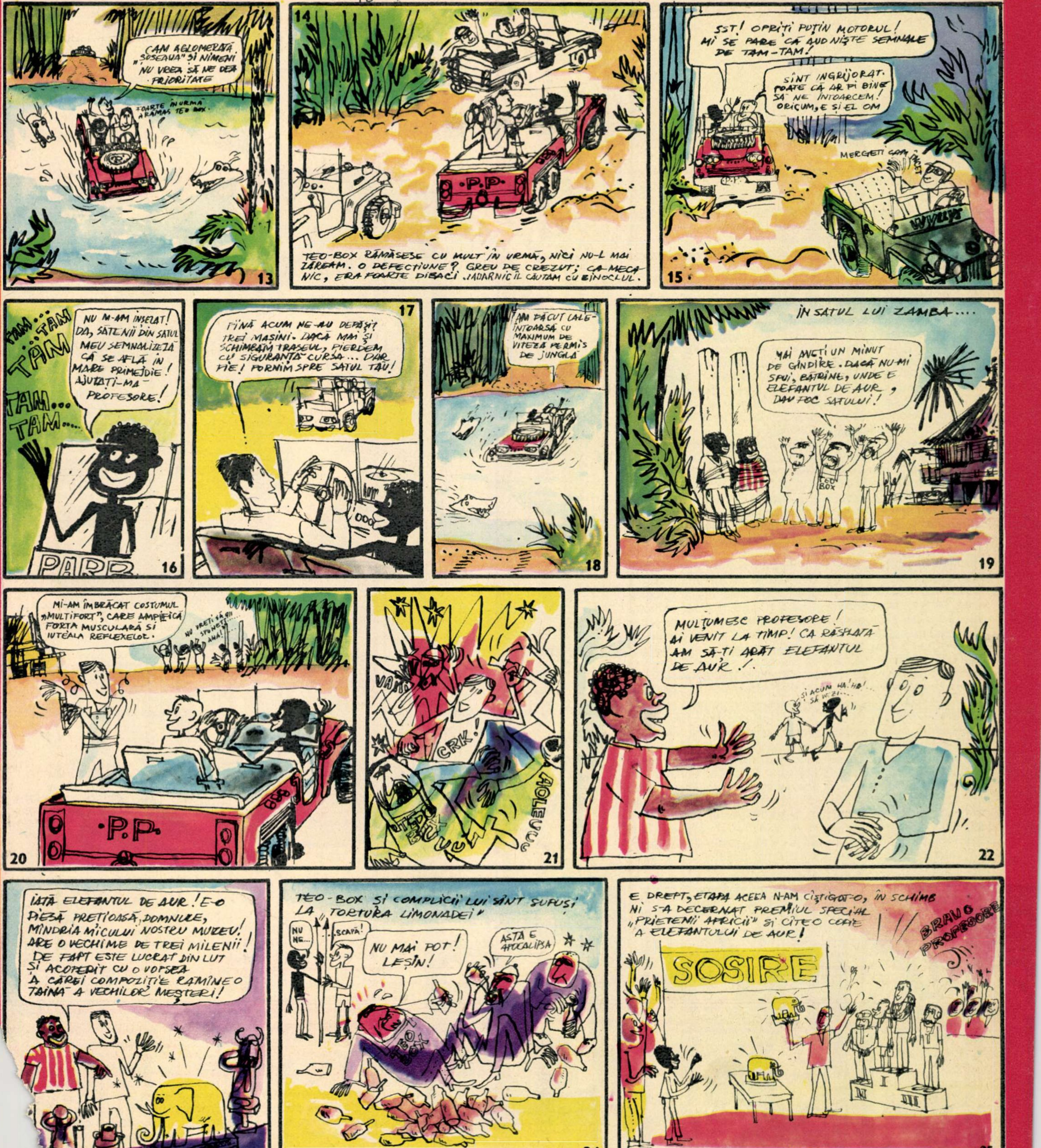
CAM AGLOMERATĂ „ŞOSEAUA" ŞI NIMENI NU VREA SĂ NE DEA PRIORITATE
FOARTE ÎN URMĂ A RĂMAS TEO BOX.
13
14
TEO-BOX RĂMĂSESE CU MULT ÎN URMĂ, NICI NU-L MAI ZĂREAM. O DEFECŢIUNE? GREU DE CREZUT; CA MECANIC, ERA FOARTE DIBACI. ÎADARNIC ÎL CĂUTAM CU BINOCLUL.
SST! OPRIŢI PUŢIN MOTORUL! MI SE PARE CĂ AUD NIŞTE SEMNALE DE TAM-TAM!
SÎNT ÎNGRIJORAT. POATE CĂ AR FI BINE SĂ NE ÎNTOARCEM! ORICUM, E ŞI EL OM
MERGEŢI CAM ÎNCET
P.P.
WILLYS
15
TAM... TAM... TAM
TAM... TAM...
NU M-AM ÎNŞELAT! DA, SĂTENII DIN SATUL MEU SEMNALIZEAZĂ CĂ SE AFLĂ ÎN MARE PRIMEJDIE! AJUTAŢI-MĂ PROFESORE!
PARB
16
17
PÎNĂ ACUM NE-AU DEPĂŞIT TREI MAŞINI. DACĂ MAI ŞI SCHIMBĂM TRASEUL, PIERDEM CU SIGURANŢĂ CURSA... DAR FIE! PORNIM SPRE SATUL TĂU!
AM FĂCUT CALE ÎNTOARSĂ CU MAXIMUM DE VITEZĂ PERMIS DE JUNGLĂ
18
ÎN SATUL LUI ZAMBA....
MAI AVEŢI UN MINUT DE GÎNDIRE. DACĂ NU-MI SPUI, BĂTRÎNE, UNDE E ELEFANTUL DE AUR, DAU FOC SATULUI!
TEO BOX
19
MI-AM ÎMBRĂCAT COSTUMUL „MULTIFORT", CARE AMPLIFICĂ FORŢA MUSCULARĂ ŞI IUŢEALA REFLEXELOR.
NU VREŢI SĂ-MI SPUNEŢI?... AHA!
P.P.
20
VAI
CRK!
AOLEUUU
TEO BOX
UUU
21
MULŢUMESC PROFESORE! AI VENIT LA TIMP! CA RĂSPLATĂ AM SĂ-ŢI ARĂT ELEFANTUL DE AUR.!
ŞI ACUM HA! HA!... SĂ VEZI...
22
IATĂ ELEFANTUL DE AUR! E-O PIESĂ PREŢIOASĂ, DOMNULE, MÎNDRIA MICULUI NOSTRU MUZEU! ARE O VECHIME DE TREI MILENII! DE FAPT ESTE LUCRAT DIN LUT ŞI ACOPERIT CU O VOPSEA A CĂREI COMPOZIŢIE RĂMÎNE O TAINĂ A VECHILOR MEŞTERI!
23
TEO-BOX ŞI COMPLICII LUI SÎNT SUPUŞI LA „TORTURA LIMONADEI"
NU NE...
SCAPĂ!
NU MAI POT! LEŞIN!
ASTA E APOCALIPSA
TEO BOX
24
E DREPT, ETAPA ACEEA N-AM CÎŞTIGAT-O, ÎN SCHIMB NI S-A DECERNAT PREMIUL SPECIAL „PRIETENII AFRICII" ŞI CÎTEO COPIE A ELEFANTULUI DE AUR!
BRAVO PROFESORE
SOSIRE
II
I
III
25

FRANÇOIS - MARIE AROUET
VOLTAIRE

de **EDGAR PAPU**

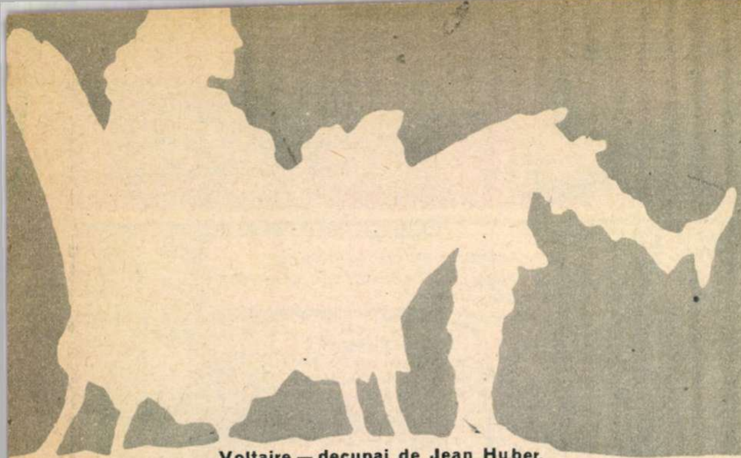

Voltaire — decupaj de Jean Huber.

(URMARE DIN PAG. 3)

din comeseni, cavalerul de Rohan-Chabot, indispus de faptul că tînărul scriitor, care nu era nobil, domina, prin autoritatea inteligenţei sale, întreagă acea adunare selectă, se ridică şi întreabă impertinent: «*Cine-i omul ăsta care vorbeşte atît de tare?*» Voltaire îi răspunde: «*Domnule cavaler, este un om care nu poartă un nume mare, dar care face să i se onoreze şi pe acela pe care-l poartă*». Cavalerul de Rohan se ridică imediat de la masă, nutrind gîndul răzbunării. După cîteva zile, îl pîndeşte pe Voltaire şi, sub un pretext oarecare, îl atrage într-o stradă singuratică, unde porunceşte lacheilor săi să pună mîna pe el şi să-l bată cu bastoanele. Nesuportînd această batjocură, scriitorul învaţă cîtva timp scrima, cu gîndul de a-l provoca la duel pe cel care-l insultase. Şi, într-adevăr, prilejul se ivi în curînd. Fiind invitat acasă la Domnişoara Lecouvreur, unde se afla şi cavalerul de Rohan, i se adresă acestuia în felul următor: «*Domnule, dacă cumva vreo nouă potlogărie de-a dv. nu v-o fi făcut să uitaţi insulta de care eu am a mă plînge, cred că îmi veţi da satisfacţie.*» Cavalerul se prefăcu că acceptă duelul, care urma să aibă loc a doua zi la poarta Saint-Antoine din Paris. Dar, chiar în acea seară, el îşi pune în joc toată influenţa la cei de sus şi îl denunţă pe Voltaire primului ministru pentru o pretinsă scriere subversivă. În loc de duel, scriitorul se vede aruncat din nou în Bastilia, unde, însă, din fericire, nu rămîne decît două săptămîni. Imediat după aceea este condus sub escortă la Calais, indicîndu-i-se drumul de exil către Anglia.

În mod neaşteptat, această întîmplare a însemnat, de fapt, marele noroc al lui Voltaire. Şederea sa de trei ani în Anglia (1726—1729) a fost una din perioadele cele mai fructuoase şi mai decisive pentru întreaga sa activitate de pînă la sfîrşitul vieţii. Faţă de nedreptatea şi inegalitatea socială, care i-au produs atîtea neplăceri în propria sa patrie, el găseşte pe pămîntul britanic acea libertate şi acel respect cuvenit omului, după care Voltaire aspira încă din primii săi ani.

Intrînd aci în favoarea unui om influent ca lordul Bolingbroke, pe care-l cunoştea încă dinainte, el se vede introdus în cercurile celei mai distinse intelectualităţi engleze. În curînd se retrage pentru mai multă vreme în mica localitate Wandsworth de lîngă Londra, la proprietatea unui negustor înstărit, Falkener, căruia mai tîrziu îi dedică tragedia sa *Zaira*. Aci el îi studiază pe filozofii englezi Bacon, Locke şi Newton, iniţiindu-se, totodată, şi în capodoperele literaturii britanice. Voltaire este primul care a introdus apoi dramaturgia lui Shakespeare pe continent. Entuziasmat de spiritul libertăţii şi al toleranţei religioase din Anglia, precum şi de respectul acordat intelectualilor merituoşi, indiferent de clasa lor socială, aşa cum au dovedit funeraliile lui Newton la care asistase, el se întoarce în Franţa cu o experienţă din cele mai bogate. Din această şedere în mediul social şi cultural englez rezultă o bună parte a epopeii sale *Henriada*, romanul *Micromegas*, influenţat de Swift, tragedia *Zaira*, şi mai cu seamă *Scrisorile filozofice*, în care expune noile sale idei.

Între timp, Voltaire, care, pentru a nu mai fi la discreţia celor mari, îşi strînsese o mică avere, se bucură de prietenia unei femei inteligente, marchiza de Châtelet, cu care, timp de 15 ani, peregrinează în mai multe oraşe din Franţa, Olanda şi Belgia. În cele din urmă se fixează o vreme la Lunéville, la curtea regelui Stanislas al Lorenei. Aci, însă, spre marea sa durere, are loc moartea marchizei de Châtelet, de care scriitorul se simţea atît de legat. Deprimat, Voltaire pleacă imediat la Paris, unde asistă la reprezentarea cîtorva piese ale sale. În sfîrşit, în 1750 primeşte invitaţia lui Frederic al II-lea, regele Prusiei, de a veni să stea pe lîngă el la Berlin şi la Potsdam, cu titlul de şambelan. Între ei existase un mai vechi schimb de scrisori. Voltaire rămîne timp de trei ani acolo, exercitînd o influenţă binefăcătoare asupra intelectualităţii din acea ţară. În

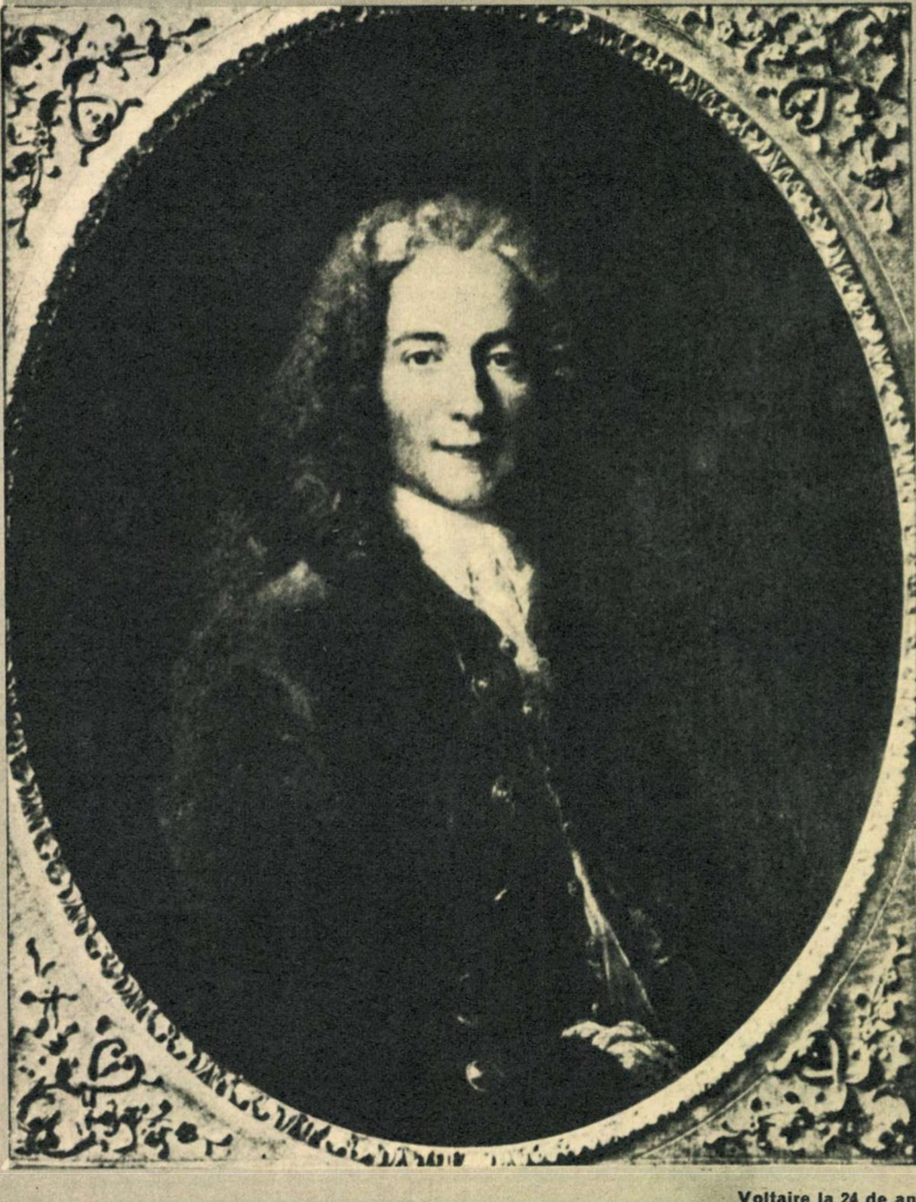

Voltaire la 24 de ani.

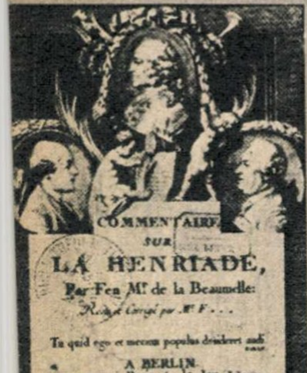
COMMENTAIRE
SUR
LA HENRIADE,
Par Feu Mr de la Beaumelle:
A BERLIN

Coperta unui comentariu la epopeea «Henriada».

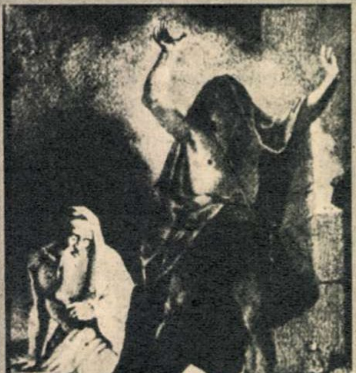

Scena din tragedia Mohamet.

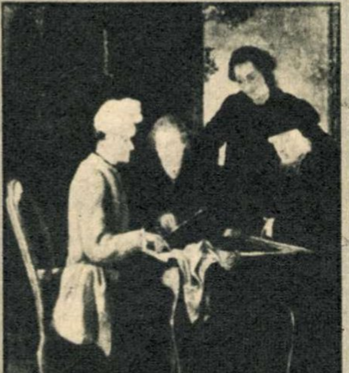

Voltaire jucînd şah — tablou de Jean Huber.

Portretul de tinerețe al lui Voltaire ni-l înfățișează purtînd haina de brocart și jaboul de dantelă al eleganților vremii. Fruntea este înaltă, iar ochii sînt animați de un surîs.

Urmăriți acum cele 13 desene ale lui Jean Huber (pictor și desenator, contemporan al lui Voltaire). Ele surprind nenumărate chipuri ale lui Voltaire la o vîrstă mai înaintată. De data aceasta, cute adînci îi brăzdează obrazul, iar zîmbetul vorbește rînd pe rînd despre vivacitatea, inteligența, ironia, sarcasmul marelui gînditor, dar și despre blîndețea și spiritul său de dreptate. Privind aceste chipuri te duci încă o dată cu gîndul la acela a cărui operă alcătuiește o întreagă enciclopedie și despre care Victor Hugo a spus: «A fost mai mult decît un om, a fost un veac.»

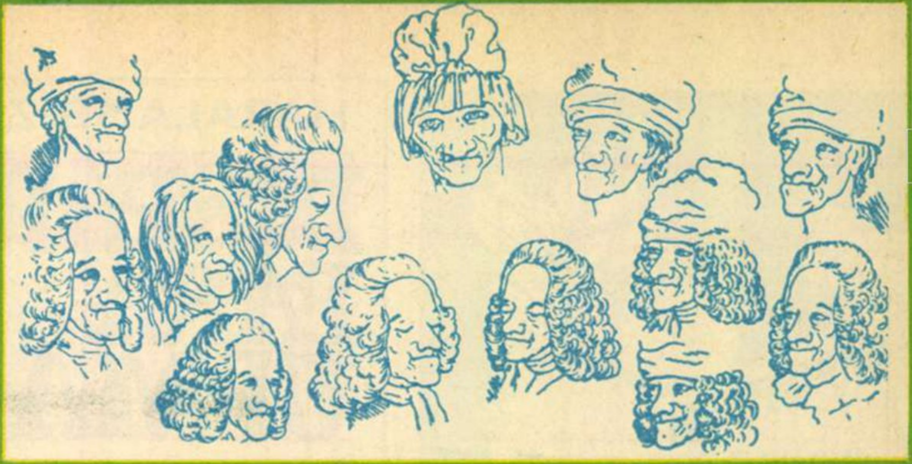

Castelul Sans-Souci a lui Frideric al II-lea. Camera lui Voltaire.

Miinile lui Voltaire.

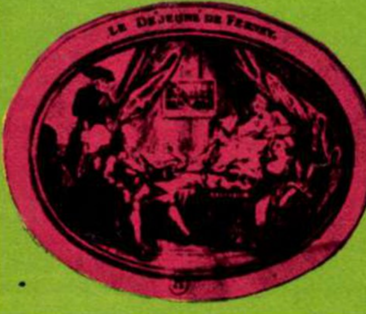

Dejunul lui Voltaire.

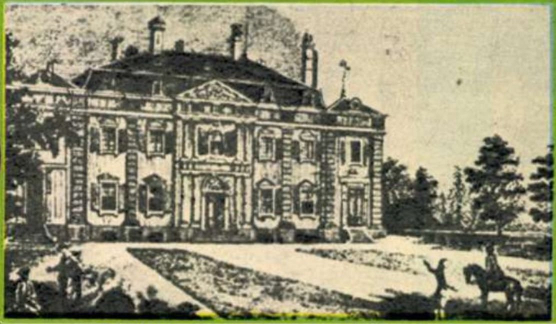

Castelul de la Fernay văzut din curte
(după o gravură de Daniel Berger.)

cele din urmă pleacă, însă, certat cu regele Prusiei, din cauza firii lui sincere și independente, care nu putea să placă unui monarh.

La cîțiva ani după plecarea din Berlin, în 1756, Voltaire publică lucrarea sa cea mai importantă, *Încercare asupra moravurilor și a spiritului națiunilor*. Este o cercetare în același timp istorică, etică, politică și filozofică. În culmea succesului, se stabilește la proprietatea sa de la Fernay, unde clădește și un teatru, destinat să reprezinte tragediile sale. Scena acestui teatru s-a văzut ilustrată de cei mai mari actori ai secolului. Fernay devine un adevărat loc de pelerinaj. Pînă și prinții încoronați veneau să-l viziteze, dornici de a-i asculta cuvîntul. În ultimul an al vieții, 1778, călătoria sa la Paris a fost un adevărat triumf. Trăsura scriitorului era oprită la fiecare moment, și înconjurată de nenumărați admiratori care-l aclamau. Voltaire se simțea, însă, acum slăbit de adînca lui bătrînețe, pe care o atinsese cu atîta cinste. Peste cîteva luni el moare la vîrsta de 84 de ani.

Suflul generos al scrisului său nu se află egalat decît de generozitatea unor acte ale sale pe plan cetățenesc și uman. În setea sa de dreptate, el s-a angajat să repare unele erori judiciare, de pe urma cărora se vedeau condamnați la pedeapsa capitală niște oameni complet nevinovați. Mai mulți ani în șir duce Voltaire o luptă abnegată pînă cînd reușește să scape de la o osîndă nedreaptă mai întîi familia Calas și apoi familia Sirven. Și alte erori judiciare, de mai mic răsunet în epocă, au fost îndreptate prin perseverența dezinteresată a acestui iubitor de oameni.

De o inteligență excepțională, de o spontaneitate uimitoare, de o energie și putere de muncă fără egal în secolul său, Voltaire, prin ideile sale, clatină temeinic vechea orînduire absolutistă și feudală, numărîndu-se printre spiritele mari care au pregătit Revoluția din 1789. Natură combativă, el a luptat toată viața, prin scris și prin faptă, pentru libertate, dreptate și toleranță. De aceea, în întreaga istorie a culturii universale, el va străluci mereu ca unul din exemplele celei mai luminoase umanități

- **Voltaire avea numai 11 ani cînd îi uimise pe toți cei din jurul său cu inteligența lui sclipitoare. Introdus în salonul doamnei de Lenclos, băiatul a recitat unele epigrame la adresa curții din Versailles care au cucerit-o pe stăpîna salonului, vestită pentru spiritul ei.**
- **Voltaire a cunoscut bine literatura Angliei, acordînd o mare prețuire autorului cărții «Călătoriile lui Gulliver», Jonathan Swift, pe care îl socotește unul din cei mai de seamă scriitori satirici ai lumii.**
- **În anul 1739 Voltaire a primit de la Antioh Cantemir — fiul lui Dimitrie Cantemir, — aflat ambasador la Paris, «Istoria înălțării și decadenței imperiului otoman», opera tatălui său. La 13 martie 1739 Voltaire îi scria lui Antioh:** «Citesc actualmente Istoria otomană a domnului principe Cantemir, răposatul d. tată. Voi avea cinstea să vă înapoiez curînd această operă, de care nu pot mulțumi îndeajuns alteței voastre.»
- **La sfîrșitul veacului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea, au început să se răspîndească în țara noastră traducerile din literatura occidentală. Printre acestea, opera lui Voltaire ocupă un loc însemnat. Prima traducere în limba română a cărții lui Voltaire «Istoria lui Carol al XII-lea» se datorește arhimandritului Gherasim de la Mitropolia Iașilor (1792).**
- **În 1820 apare, în traducerea lui Alecu Beldiman, tragedia voltairiană «Oreste». Din opera dramatică a lui Voltaire au mai tradus: Eliade Rădulescu («Mohamet»), Sandu Căpățineanu («Zadig»), Cîrlova («Zaira»), Grigore Alexandrescu («Alvira»), Gheorghe Asachi ne-a lăsat, de asemenea, o versiune a «Alvirei». Epopeea «Henriada» a fost tradusă de V. Pogor, unul dintre reprezentanții generației de la 1848.**

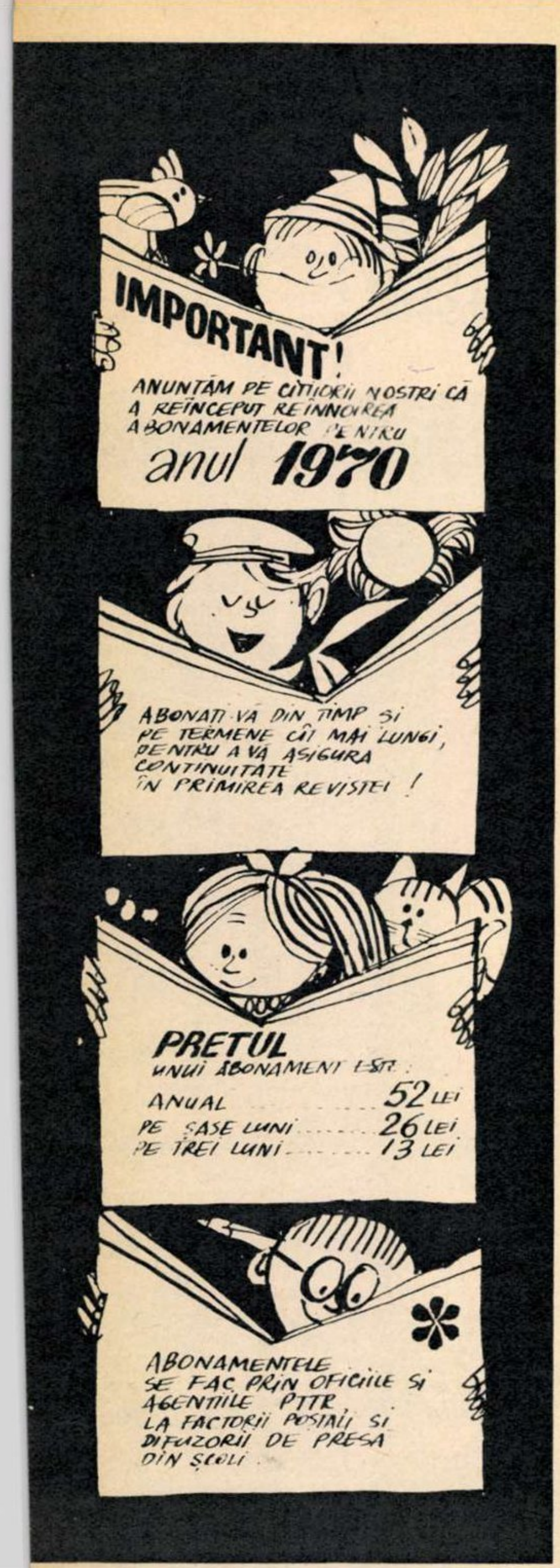
IMPORTANT!
ANUNȚĂM PE CITITORII NOȘTRI CĂ A REÎNCEPUT REÎNNOIREA ABONAMENTELOR PENTRU
anul 1970
ABONAȚI-VĂ DIN TIMP ȘI PE TERMENE CÎT MAI LUNGI, PENTRU A VĂ ASIGURA CONTINUITATE ÎN PRIMIREA REVISTEI!
PREȚUL UNUI ABONAMENT ESTE:
ANUAL 52 LEI
PE ȘASE LUNI 26 LEI
PE TREI LUNI 13 LEI
ABONAMENTELE SE FAC PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE PTTR, LA FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ DIN ȘCOLI.

(URMARE DIN PAG. 5)

IMPORTANT!

●Cele mai interesante corespondențe vor fi publicate la rubrica clubului, intitulată **ROZETA SĂPTĂMÎNII.**

DRAGI CITITORI!

Așteptăm corespondențele voastre (informații, reportaje, anchete, interviuri, fotografii, desene și caricaturi) cu subiecte din viața clasei, școlii, a unității de pionieri precum și din viața comunei, a orașului natal, din viața familiei.

Pentru lămuriri suplimentare sau răspunsuri la problemele care vă interesează, vom reveni la rubrica «**Poșta Clubului Rozetele cutezătorii**»

HARALAMB ZINCĂ

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

XIV

Roman foileton

UN JURNAL, O LEGENDĂ ȘI ÎNCĂ UN SEMN DE ÎNTREBARE!

Stenograma nr. 3 *(continuare)*

Haralamb Zincă: *Ați bănuit pe cineva?*

Eugen Galbă: *Nu. De aceea întrebarea mea: «Cine-i hoțul?» a rămas fără răspuns.*

H.Z.: *Tudoran avea în escadrilă dușmani? Se certase cu cineva?*

E.G.: *Nu-mi aduc aminte să fi avut dușmani. Nici de certat nu se certase cu nimeni, era cam retras, mai potolit decît în prima perioadă a camaraderiei noastre.*

H.Z.: *Cum v-ați explicat această schimbare?*

E.G.: *Războiul îl maturizase... între timp, devenise și tatăl unui băiețel...*

H.Z.: *Ce ați întreprins după ce împreună cu Langa ați constatat că cineva cotrobăise în valiza lui Tudoran, furîndu-i «Jurnalul»?*

E.G.: *Am expediat familiei lucrurile și obiectele care i-au aparținut. Bineînțeles, de «jurnal» n-am pomenit nimic. Ce rost ar fi avut? Iar dispariția caietului a rămas în continuare o taină a zilelor acelea de război. O vreme, mi-am propus să dezleg enigma: mai bine de zece zile mi-am ținut sub observație camarazii. Zadarnic. N-am izbutit să stabilesc nimic.*

H.Z.: *Ce știți de Aurelian Huțan? L-ați mai întîlnit? Știți cumva unde domiciliază?*

E.G.: *Aurelian Huțan nu mai trăiește; a avut și el un destin tragic. La începutul lunii octombrie 1944, s-a prăbușit. Nu cunosc prea bine amănuntele. După cîte îmi amintesc, în timpul unei misiuni de recunoaștere a fost lovit și s-a prăbușit în flăcări în spatele inamicului.*

H.Z.: *De unde se știe că s-a prăbușit în flăcări? Ar fi putut să fie lovit mortal de un glonț și să se prăbușească fără să fi luat foc, nu-i așa?*

E.G.: *Da, sigur, s-ar fi putut întîmpla și așa. Însă după ce frontul a înaintat spre apus, echipe speciale ale noastre au identificat rămășițele avionului.*

H.Z.: *Interesant. Au fost depistate și rămășițele avionului pilotat de Puiu Tudoran?*

E.G.: *Da. S-a constatat că după aterizare, flăcările au cuprins rezervorul de benzină și avionul a explodat.*

H.Z.: *S-a găsit cumva și trupul neînsuflețit al lui Puiu Tudoran?*

E.G.: *S-a presupus că n-a mai putut ieși din carlingă — ceea ce se întîmplă curent în asemenea momente — și că ar fi sărit în aer o dată cu avionul.*

H.Z.: *E oare consemnat pe undeva locul unde au fost găsite rămășițele avionului lui Tudoran?*

E.G.: *Nu știu. Însă vă pot spune eu. M-am interesat îndeaproape de acest fapt... Rămășițele au fost găsite la patru-cinci kilometri de comuna R... județul Turda...*

H.Z.: *O ultimă întrebare: după ce v-ați revăzut — în septembrie 1944 — Puiu Tudoran v-a povestit vreodată ce i s-a întîmplat în dimineața de 24 august, după ce a decolat de pe aerodromul de la Mamaia?*

E.G.: *Nu. Deși știam cîte ceva. Și-apoi, am observat că nu prea îi făcea plăcere să-și amintească de cele petrecute atunci, așa că n-am insistat. Se pare însă că ar fi trecut prin cîteva aventuri «tari».*

H.Z.: *Ce fel de aventuri?*

E.G.: *Nu știu, n-aș putea să precizez. Circula o legendă, cum că în dimineața lui 24 august 1944, ar fi aterizat pe aerodromul de la Otopeni și că i-ar fi ieșit în întîmpinare generalul Gerstenberg în persoană, șeful Armatei germane a aerului din România, care cică l-ar fi invitat în cabinetul său unde a avut un schimb de opinii. Precum vedeți, o legendă destul de hilară și incredibilă. Cînd am ascultat-o pentru întîia oară, l-am întrebat pe Puiu Tudoran: «Mă, care-i adevărul?», iar el, fie-i țărîna ușoară, mi-a zîmbit și a făcut cu mîna un semn care ar fi putut să însemne: «Dă-le încolo de prostii!»*

H.Z.: *Dacă înțeleg bine, n-a confirmat legenda, dar nici nu a infirmat-o?*

E.G.: *Da, cam așa a fost.*

H.Z.: *Sînteți convins că Puiu Tudoran e mort?*

E.G.: *Ei, asta-i bună?!? Cum să nu fiu convins?! Avionul a luat foc... pe pămînt a explodat... Au trecut de atunci 23 de ani...*

H.Z.: *Da, aveți dreptate. Iertați-mă, întrebarea e absurdă.*

E.G.: *Aș vrea, în încheiere, să vă pun și eu o întrebare: ce aveți de gînd să întreprindeți?*

H.Z.: *Nu știu. Deocamdată sînt la început de drum... tatonez... încerc să mă orientez în puținele informații ce le dețin. Dumneavoastră ce mă sfătuiți?*

E.G.: *Să nu vă opriți din drum. Vă asigur de tot sprijinul meu.*

H.Z.: *Mulțumesc!*

Se înțelege dragi cititori, că v-am oferit un text prescurtat al convorbirii cu Eugen Galbă în care, bineînțeles, am păstrat tot ce era în legătură cu cazul nostru. Dacă «Stenograma nr. 1» (vezi «Cutezătorii» nr. 46) îmi dezvăluise ce se petrecuse cu Tudoran în noaptea de 23 spre 24 august — zborul de la Mamaia la Otopeni — stenograma nr. 2 și 3 mă ajutase să reconstitui ultimele zile din viața aviatorului, precum și condițiile în care avionul și aviatorul s-au prăbușit. Însă din acest mozaic al evenimentelor, îmi lipsesc, așa cum pe semne ați sesizat și voi, «piesele» de la mijloc. Erau ele oare lipsite de importanță? Aș fi putut să le trec cu vederea, să le ignorez? Nicidecum. Oricîtă bunăvoință aș fi avut ca să trec peste aceste «piese» din mijloc, mă împiedicam mereu de întrebările: «Ce-i adevărat în acea legendă creată pe seama lui Puiu Tudoran. Ce s-a întîmplat în dimineața cînd a «poposit» cu «Nardi-ul» său în mijlocul nemților? De ce oare Puiu Tudoran refuzase să povestească prietenilor săi întîmplările de la Otopeni?» Ultimele două întrebări mi-au dat cel mai mult de furcă. Ajunsesem să gîndesc astfel: «La Otopeni, lui Tudoran i s-a întîmplat ceva dezonorant. De aceea, a preferat legenda, în locul adevărului crud, de aceea n-a povestit nimănui nimic». În felul acesta, mi-am explicat și apariția «Jurnalului» în viața sa. Cu siguranță că cele petrecute în dimineața zilei de 24 august 1944 începuseră să-l roadă, să-i neliniștească conștiința și s-a apucat să-și scrie gîndurile, neliniștile, să se despovăreze. Iar în cazul cînd ar fi murit, «Jurnalul» ar fi trebuit să devină, în fața soției sale, o spovedanie. Deducțiile mele, dragi cutezători, au urmat un curs frumos și logic pînă la un punct, adică pînă la o nouă întrebare ce se ivise iarăși în mod firesc. «Cine și de ce a sustras caietul lui Puiu Tudoran?» Căutînd un răspuns, am emis două ipoteze.

a) Însemnările din caiet nu-l priveau numai pe Puiu Tudoran. În preajma sa trăia un om care-l urmărea și căruia nu-i convenea ceea ce Tudoran nota în jurnalul său. A așteptat momentul potrivit pentru a i-l sustrage și a-l face dispărut.

b) Caietul a fost sustras chiar de Puiu Tudoran. El n-a murit, dar s-a pomenit pentru a doua oară în captivitatea hitleriștilor. În virtutea primului fapt dezonorant, l-a săvîrșit și pe cel de al doilea. A acceptat să lucreze pentru inamic și s-a înapoiat în partea de răsărit a țării, sub o altă identitate. A trecut însă pe la bază unde, între timp, fusese dat «dispărut fără urmă» ca să-și sustragă caietul. A avut noroc. L-a sustras. Puiu Tudoran alias «omul invizibil» a trăit și trăiește sub o falsă identitate...

Această ultimă ipoteză care-mi plăcea și cel mai mult, mă trimitea cu gîndul la cele ce i s-au întîmplat lui Tudoran la comandamentul lui Gerstenberg. Dar oare ce i s-a întîmplat?

(Va urma)

Val Tebeica, pasionat filatelist, autorul cărților *«Străbătînd lumea»* **și** *«Primele mărci poștale românești»* **prezintă cutezătorilor rubrica:**

FILATELIE FĂRĂ SEMNE DE ÎNTREBARE

Seria de timbre din pagina a treia este dedicată împlinirii a 200 de ani de la prima călătorie a lui James Cook. Mărcile au fost emise de administrația insulelor.

...Au trecut de atunci două sute de ani! Era într-o zi din cea de-a opta lună a anului 1769 cînd, aflat în prima sa călătorie în jurul lumii, căpitanul James Cook descoperea la vest de insula Tahiti cîțiva atoli cărora le-a dat mai mică importanță chiar decît insuliței Rurutu din arhipelagul Tubuai. I-a notat totuși pe hartă, denumindu-i «Atolii Harvey». Era doar o simplă ironie a soartei?

...Patru ani mai tîrziu, în timpul celei de-a doua călătorii în jurul lumii, îndrăznețul navigator trece din nou pe lîngă aceleași insule de corali «probabil nelocuite», după cum notează el în jurnalul de bord.

...De abia cu prilejul celei de-a treia călătorii, cînd a ajuns din nou în apropierea lor, Căpitanul Cook a debarcat pe cîteva din aceste insule, constatînd că totuși erau locuite. Așa s-a încheiat descoperirea arhipelagului, căruia vestitul explorator nu-i dăduse importanță, dar care mai tîrziu îi va purta numele.

N.R. *Celor dornici de a-și cultiva pasiunea pentru filatelie, această rubrică, pe care o inaugurează revista «Cutezătorii», le va da răspuns la toate întrebările pe care și le pun în legătură cu colecționarea mărcilor poștale, sau despre diferitele modalități de a le procura. De asemenea, pentru cei care doresc să facă schimb de mărci poștale, rubrica filatelică le va pune la dispoziție o căsuță de anunțuri.*

ANECDOTE

La un doctor, care își cîștigase o adevărată celebritate în tratamentul căilor respiratorii, se prezintă un om care se plîngea de dureri violente în piept.

— Și care este profesiunea dumitale?

— Muzicant instrumentist, domnule doctor.

Doctorul se întoarse atunci spre studenții care asistau:

— Vă amintiți, domnilor, ce v-am mai spus — începu el cu gravitate — că întrebuințarea instrumentelor de muzică provoacă, după un timp profesioniștilor laringită sau o altă maladie a căilor respiratorii?

Și întorcîndu-se către bolnav:

— Ascultă, prietene, din ce instrument cînți?

— Din chitară, domnule doctor.

⁂

Scriitorul german Theodor Fontane (1819—1898) primi odată la redacția revistei unde era redactor niște versuri. În scrisoarea ce le însoțea el citi următoarele:

«Din principiu, eu nu pun virgulele. Vă rog pe dumneavoastră să le puneți acolo unde veți considera că este necesar».

Restituind autorului versurile, Fontane scrise: «Vă rog ca altădată să-mi trimiteți doar virgulele, versurile la compun singur».

⁂

Mark Twain învăța să umble cu bicicleta. Într-una din asemenea plimbări, era cît pe ce să lovească un trecător.

— Ascultă, domnule, văd că ai un clopoțel. Nu știi să suni?

— Ba de sunat știu, dar nu știu să merg pe bicicletă, răspunse, mucalit scriitorul.

DRAGI CITITORI! VREȚI SĂ COLABORAȚI LA NUMĂRUL NOSTRU DE ANUL NOU?

În acest caz, grăbiți-vă să-mi trimiteți, pe adresa redacției, pînă la 5 decembrie 1969: **relatarea unor întîmplări hazlii la care ați asistat în acest an; curiozități observate de voi; epigrame și caricaturi.** Vă rog să scrieți pe scurt (maximum o filă). Cele mai interesante lucrări vor apărea în numărul de Anul Nou al revistei «Cutezătorii». Pentru aceasta, trebuie însă să mi le trimiteți cel tîrziu pînă în ziua de 5 decembrie 1969!

Profesor Parbriz

CARTE DE VIZITĂ

Prin anagramare aflați profesiunea și locul unde și-o exercită tov. Sin I. Petre.

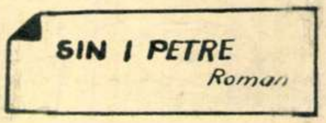

SILABE ÎNCRUCIȘATE

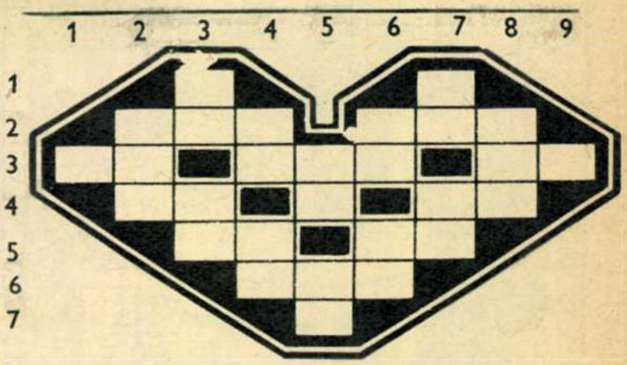

ORIZONTAL
1) Primul cuvînt — Simbolul heliului 2) Stat, capitală și canal din America Centrală — Unul din cei... patru mușchetari din romanul lui Al.Dumas — tatăl. 3) Bucuria suporterilor echipei Steaua — Mică ambarcație cu motor — Magistrat însărcinat cu apărarea intereselor plebei, la romani. 4) A treia culoare din spectrul solar — Poftim! — Jucător de fotbal rapidist. 5) Cursă anuală clasică a cailor de rasă de trei ani — Cel mai scump cuvînt. 6) Cunoscut personaj din romanele lui Jules Verne. 7) Mare!

VERTICAL
1) Simbolul ...aramei. 2 Maimuța păsărilor. 3) Sora lui Petru Rareș — Personajul central din filmul «Vițelul de aur» 4) A treia parte din poezia «La vînatoare» de Topîrceanu. — — Termen în filozofie opus răului 5) Prima cucerire spațială — Domnul lui... Caragiale. 6) H_2O — Așa-l mai chema pe cel mai mare poet latin, Virgiliu. 7) Soția lui Zeus (mit) — Nume dat intervalelor muzicale foarte mici. 8) Unealtă de zidărie. 9) Care are însușiri pozitive.

Mihai Pătrașcu

ZOOLOGICĂ

(Triverb: 9, 2, 4)

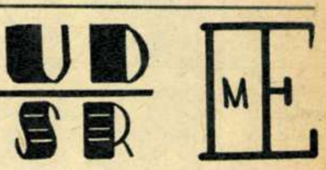

GLUME

Costel: **E adevărat că tu îți înveți lecțiile noaptea?**
Nicu: **Da, e adevărat.**
Costel: **Atunci, probabil că din cauza asta nu prea se vede ce înveți.**

UMOR de CRĂIȚĂ MÎNDRĂ-VASILE

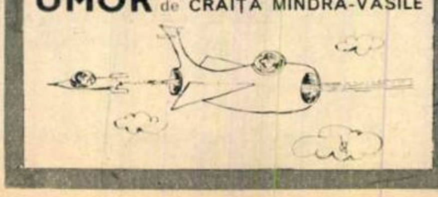

Profesorul: **Cum se produce roua?**
Elevul: **Pămîntul se învîrtește repede în jurul axei sale și transpiră.**

*

Profesoara: **Doina, lucrarea ta de acasă seamănă cu scrisul mamei.**
Doina: **Se poate, am scris cu stiloul mamei.**

*

— Alo, Gigel?
— Da.
— Îți amintești ce ne-a dat ieri la matematică?
— Cîte un patru.

Dentistul vrea să-l liniștească pe micul pacient: Cu ce să-ți fac plomba?
Nicu: **Cu ciocolată!**

*

Controlorul: **Pînă unde te duci cu trenul acesta?**
Elevul: **Pînă la Constanța.**
Controlorul: **Și ce faci la Constanța?**
Elevul: **Mă dau jos.**

*

La librărie:
— Iată, ai aici o carte cu probleme pe jumătate rezolvate.
— Grozav! Atunci, dați-mi, vă rog, două.